

П. К. Дохърти
КЕНТЪРБЪРИЙСКИ ЗАГАДКИ

Загадката, разказана
от бедния свещеник
на поклонниците
по пътя от Лондон към Кентърбъри

БЛУЖДАЕЩИ ОГНЬОВЕ

Пол Дохърти

Блуждаещи огънове
Загадката, разказана от бедния
свещеник на поклонниците по пътя
от Лондон към Кентърбъри

На Ричард, Нијоле и Томас О'Брајн

ПРОЛОГ

Поклонниците се бяха изгубили. Късно следобед, след като преминаха край водопоя на свети Томас по старинния път към Кентърбъри, над равнинната област Кент се спуснаха гъсти спирали мъгла. Отначало тя предизвика смях и веселие, тъй като Приставът се възползва от нея, за да ошипе пищното бедро на Батската невеста. Правникът и Игуменката изостанаха в суматохата и когато Ханджията се обърна, беше сигурен, че ги видя да се целуват, макар и съвсем невинно.

– По дяволите! – изрева той на Рицаря. – Не трябва да се разделяме.

Рицарят се намести на седлото и извади меча от ножницата. Той не обичаше мъглите, защото пробуждаха кошмарните му спомени от походите в Анадола, където дяволските изпарения се надигаха винаги, щом пресичаха някоя обрасла с дървета долина Той яздеше начело на войниците си и се ослушваше за непривични звуци – дрънчене на стомана или проскърцваш на сбруя. Призрачната тишина се нарушаваше единствено от смразяващите кръвта крясъци на сирийските войници, които изскачаха като демони от кълбата мъгла, възседнали пъргавите си коне.

– Трябва да се съберем – обяви Рицарят. – Йомен!¹ – обърна се той към своя телохранител. – Надувай рога!

Рицарят се изправи на стремената.

– Слушайте! – прогърмя гласът му през мъглата. – Следвайте звука на рога!

Йоменът се отправи към началото на колоната.

– Молете се да не се изгубим – простена Ханджията, а после добави с по-силен глас: – Да се помолим на свети Томас Бекет, пред чиито свети кости ще се поклоним в Кентърбъри.

В отговор Мелничарят силно пръдна, което накара Дърводелеца сподавено да се изкикоти. Все пак поклонниците се събраха по-нагъсто. Приставът подкара дребния си охранен кон зад този на Франклина².

Не че го интересуваше скъпата му копринена кесия, бяла като прясно издоено мляко. Приставът се усмихна вътрешно. Както и останалите, той беше все по-заинтригуван от тази разнородна група, която се движеше към Кентърбъри през лето Господне 1389. Като че ли всички се

---

1. Свободен селянин земеделец, задължен да съпровожда своя феодал по време на война. – (Б. р.)

2. Заможен земевладелец, притежаващ наследствени имения – (Б. р.)

познаваха помежду си, както той познаваше Франклина. Бяха се срещнали преди много години на един подгизнал от кръв остров. Беше съвсем сигурен, че Франклинът има нещо общо със смъртта на баща му. Искаше му се да поговори с Продавача на индулгенции, но не смееше, защото наскоро беше открил, че той е близък приятел на Франклина. Този лукав човек, натоварен с пълна торба с реликви и мощи на светци, окачени на връвчица около врата му, със сигурност не беше онзи, за когото се представяше.

Зад Пристава, притеснен от сгъстяващата се мъгла, Кармелитът поsegна към арфата, закачена за рога на седлото му. Докато свиреше, той хвърляше тайно поглед към Монаха, който яздеше до него. Кармелитът затвори очи, подръпна струните на арфата и запя кратка песенчица с надежда да прогони страховете си. Не му харесваше как арогантно седи Монахът върху дорестия си кон, не му харесваха гладкото пълно лице, тъмните безизразни очи и вълчата усмивка, която разкриваше остри като ками кучешки зъби. Кой беше Монахът? Защо Рицарят така внимателно го наблюдаваше? Ами синът на Рицаря? Младият златокос Оръженосец винаги държеше под око Монаха с ръка върху дръжката на меча си, сякаш очакваше той внезапно да нападне баща му. Беше ли Монахът един от онези Стригои, за които беше разказал Рицарят? Беше ли един от Неживите, от онези прокълнати души, които се скитат по земята и се хранят с човешка кръв?

Йоменът отново наду силно рога си. Звукът пронизваше мъглата като вопъл на изгубена душа.

– Мъглата се сгъстява – възкликна Икономът.

И наистина, огромните ѝ, подобни на облаци, валма се скупчваха около тях.

– Откъде идва? – попита Търговецът.

– Това е дяволска работа! – изкряска Продавачът на индулгенции.

– Тази мъгла идва от морето – прекъсна го Морякът и вдигна ръка. – Кент е равен като парче добре огладено от морските вълни дърво и след дъжд или когато вятърът идва от изток, мъглите се събират като пара над котел.

– Защо не съм си при котела – изхленчи Готвачът, – да си бъркам вкусната яхния.

Икономът отмести поглед с отвращение, когато Готвачът запретна крачол и зачеса екземата на пицяла си.

– Можеш да забъркам прекрасен млечен крем – продължаваше Готвачът.

Икономът се намръщи, плю и пришпори коня си. Ловният рог издаде ново стенание.

– Спрете! – извика Йоменът. – Не продължавайте, вижте! Ханджията, Рицарят и веселият Митничар, сър Джефри Чосър, избързаха към началото на колоната.

– Какво има? – попита Рицарят.

– Слушайте! – отвърна Йоменът. Рицарят се послуша.

– Не чувам нищо. Абсолютно нищо.

– Именно – каза Йоменът. – Би трябвало да се чуват птичи песни, дори гарваните и враните не спират да грачат в мъглата. Освен това пътеката свърши.

Рицарят погледна надолу – утъпканата пътека беше изчезнала. Той слезе от коня си и внимателно пристъпи напред. Веднага усети как земята подава и ловните му ботуши с високи токове затънаха в гъстата кал.

– Това е тресавище! – изкрещя той.

Кракът му все повече затъваше. Чосър свали широкия си кожен колан, хвърли на Рицаря единия му край, обърна коня си и тръгна назад, като разбутваше поклонниците, за да го извлече от блатото.

– Благодаря.

Сър Годфри прокара пръсти през стоманеносивата си коса. Едва измъкнал се от блатото, той бързо се огледа за Монаха. Врагът му седеше на коня си, с лице скрито в качулката на наметалото. Въпреки това сър Годфри зърна злобната му усмивка – очите му блестяха, а зъбите бяха оголени като на куче. Ще го убия, помисли си сър Годфри. Господ ми е свидетел, той е Стригой. Когато стигнем Кентърбъри, може би преди да влезем при мощите, ще го предизвикам на бой.

– А сега накъде, сър Годфри? – извика Ханджията. Рицарят се качи на коня с помощта на сина си и се изправи в цял ръст на стремената.

– Не можем да продължим напред – обяви той, – а да вървим напосоки може да бъде опасно.

– Господи, вижте! – посочи Мелничарят валмата мъгла над тресавището. – Светлина!

Всички поклонници се обърнаха натам, сърцата им биеха по-бързо, а устата им бяха пресъхнали. Отначало помислиха, че Мелничарят се е напил. Дърводелецът тъкмо щеше да му каже да си гледа гайдата, когато мъглата се разтвори и той също съзря проблясващите като факли светли точки. Тъкмо щеше да тръгне към тях, когато Бедният свещеник, мъж с благи очи, го хвана за рамото.

– Не бъди глупав! – Каза той. – Тези светлини не са дело на човек.

Думите му само усилиха страховете на поклонниците.

– А какви са? – обърна се Батската невяста и докосна с разтреперани пръсти пълните си устни.

– Мъртвешки огънове.

Орачът, брат на Бедния свещеник, стиснал юздите на слабичкия му кон, тревожно го погледна.

– Мъртвешки огънове ли? – попита Мелничарят. – По дяволите! – И той извади ръждясалия си меч.

– Наричат ги мъртвешки огънове – обясни Бедният свещеник. – Някои смятат, че това са блатни газове, които светят като светулки над езеро. Други считат, че са дяволски светлини – свещи, запалени в ада и носени от демоните, за да подмамят бедните души към гибелта им.

– Господи, спаси ни! – Батската невяста нахлупи още повече широкополата шапка на главата си. Бузите ѝ вече не бяха червени, а смъртнобледи. Тя измъчено се усмихна на рицаря. – Сър Годфри, спасете ни!

Рицарят леко смушка коня си. Поклонниците се разделиха, въпреки че никой не смееше да отстъпи от пътеката.

– Следвайте ме – заповяда Рицарят. – Яздете в колона по един. Ханджията и сър Джефри да останат най-отзад. Йомен, по мой сигнал ще надуваш рога!

Никой от поклонниците не възрази и те с желание последваха Рицаря далеч от опасността. Навярно бяха пътували поне час, когато Мелничарят радостно наду гайдата си.

– Вижте! – извика той. – Мъглата се вдига!

Това беше истина. Както каза Продавачът на индулгенции, сякаш самият Свети Томас беше дошъл да доведе слънцето. Мъглата изчезна, но когато стигнаха в подножието на малък хълм, Рицарят отпусна юздите, почеса се главата и погледна назад към пустата местност.

– Отдалечихме се от блатото – обяви той – но трябва да ви съобщя, че се изгубихме. – Той посочи към слънцето, още скрито в мъглата, чиято светлина се снишаваше на запад като пламък на догаряща свещ. – Слънцето скоро ще залезе. Когато се стъмни, мъглата може отново да се върне. – Рицарят се огледа и сви рамене. – Съжалявам, но ще трябва да нощуваме на открито. Имаме провизии, имаме вино, прясно месо и сладкиши, купени от Сингълуел...

– Можем да отидем там. – Оръженосецът, който беше препуснал с коня си до върха на хълма, сочеше към отвъдния му склон.

Останалите се присъединиха към него. В подножието на хълма се

виждаха руини: изоставена църква, къща на свещеник, а по-нататък по обраслата улица – запустели останки от кръчма, обградена от разрушени къщи.

– Изоставено село – въздъхна Бедният свещеник. Той посочи към птичките, накацали по старите покриви. – По всичко личи, че никой не живее в него.

– Какво се е случило тук? – попита Игуменката. – Какво е това? – добави тя на френски.

– Чумата, госпожо – отвърна Бедният свещеник. Игуменката го погледна изненадано.

– Не знаем, че разбирате френски – нацупи се тя.

– Не сте ме питала, госпожо. Брат му застана до него.

– Това ми напомня за нещо, братко.

– Да, така е – промърмори Бедният свещеник.

– Няма смисъл да стоим тук и да бърборим – отсече Ханджията, който отново пое водачеството на групата, след като мъглата се вдигна. – Сър Годфри е прав – скоро ще се стъмни и не ми се иска да обикалям кентската пустош и да се натъкна отново на някое тресавище.

Те бавно се спуснаха по обраслата пътека към развалините. От върха на хълма, окъпано в слънчева светлина и заобиколено от зелени поля, селото изглеждаше приятно, дори привлекателно. Но сега, когато напредваха по изоставената улица, поклонниците не бяха толкова сигурни. Слънцето се скри зад облак и лекият вятър вдигна прах под копитата на конете им, блъсна висящите капаци на прозорците и проскърца в отворените врати. Те се събраха в центъра на селото, близо до кладенеца с напукани стени. Бесилката до него се беше наклонила и приличаше на обвиняващ пръст, насочен към небето. От ръждясалата кука висеше парче изгнило въже и тантуваше на вечерния бриз, сякаш някакъв призрачен труп все още висеше на него.

– Какво е станало тук? – повтори Игуменката. – Защо е изоставено селото?

– Преди трийсет години – отвърна Бедният свещеник – тук е върлувала Черната смърт.

Думите му смълчаха всички, дори конете изглеждаха уплашени от споменаването на ужасната епидемия, която при преминаването си през Англия беше покосила двама от трима души във всеки град.

– Вярно е – проговори Рицарят. – Можеш да видиш много такива селища надлъж и нашир из кралството. Призрачни къщи, празни кръчми, рушащи се църкви. Хората просто са измрели, а онези, които

оцелели, са избягали. – Той се огледа. – Тук някъде трябва да е общинското гробище.

– Безопасно ли е да останем тук? – дрезгаво попита Икономът, а кръглите му очи бяха изпълнени със страх. Той се вираше в празния вход на старата кръчма, сякаш там се беше притаила Чумата и ги наблюдаваше, готова да нападне.

– Разбира се, че е безопасно – проговори Лекарят, като намести кожената наметка около раменете си. – Смъртта е отминала, констелациите и звездите са разпръснали злокачествените телесни течности. Освен това нося в багажа си мощно лекарство срещу чума. Струва само...

– Да, да – прекъсна го Рицарят. – Селото е празно, защото хората са измрели. Дори разбойниците отбягват такива места, значи ще бъдем в безопасност тук. – Той посочи към полусрутената камбанария на църквата. – Ще ношуваме там, ще съберем дърва, ще запалим огън и ще си приготвим удобни постели. Ще бъде по-чисто и приятно, отколкото в която и да е кръчма. Хайде!

Продължиха напред, но все още бяха унили – в изоставеното село цареше тайнствена и зловеща атмосфера. Всяка блъснала се врата или внезапно излетяла от прозорците птичка ги стряскаше и те неловко се размиваха, за да прикрият нервността си.

– Може би призраците на мъртвите още живеят тук? – промърмори с тъгла на устата си Бедният свещеник. – Може да се възпротивят на присъствието ни.

– Тогава ще кажем молитвите си, братко – отвърна Орачът. – Няма от какво да се боим. Нали изкупуваме греховете си.

Те стигнаха до църквата, прекосиха запустялото гробище и влязоха през охлузената врата. Сградата беше в много добро състояние – имаше само няколко дупки на покрива и малко отломъци по пода, но иначе мястото беше достатъчно уютно, за да прекарат там нощта. Разседлаха конете и ги отведоха до близката къща. Мелничарят и Икономът предложиха да нарежат трева и всяко животно получи своя дял овес. Рицарят нареди на Йомена и Оръженосеца да съберат съчки за огъня. Игуменката, разбира се, трябваше да има отделно кътче, въпреки че нямаше нищо против да разговаря там със своя красив бледен прелат. Бедният свещеник и брат му минаха през полуразрушената преграда между хора и кораба и влязоха в храма. Искане да се убедят, че не вършат богохулство, но олтарът го нямаше – само една кука в тавана показваше, къде някога е висяла дарохранилницата с Тялото Христово.

Докато останалите се грижеха за подслона, Бедният свещеник и

брат му, обикновено така услужливи, обикаляха из църквата и разглеждаха избелелите стенописи, които представляваха сцени от живота на Христос или апостолите му. Този над главния вход изобразяваше как свети архангел Михаил прогонва Сатаната и неговите слуги – демони с маймунски лица – в пламтящите огънове на ада. Бедният свещеник потръпна.

– Спомням си много неща, братко. – Той си пое дълбоко дъх. – Изоставено село, разрушена църква. Напомня ми за Скозби.

– Не, братко – увери го Орачът – Spectantes³...

– Говори на английски – прекъсна го брат му. – Някой може да ни чуе. – Той се усмихна. – Низшите духовници и Орачите не би трябвало да разбират латински.

– Както и да е – отвърна Орачът. – Наблюдателите не са тук.

– Хайде, идвайте! – подвикна им Мелничарят.

Те се върнаха при останалите. Морякът беше запалил огън; пламъците обхванаха сухите клонки и буйно се разгоряха, разпръсквайки топлина и светлина. Поклонниците се събраха около огъня. Йоменът се върна с фазан и два заека. Готвачът ги взе, светкавично ги изкорми и приготви за печене. Подправи крехкото месо с билки и ги наниза на импровизирани шишове над пламъците. Скоро църквата се изпълни с вкусната миризма на печено месо. Продавачът на индулгенции и Приставът донесоха провизиите, виното и малкото буренце с ейл, а поклонниците извадиха чашите си от дисагите. Месото беше нарязано и поднесено върху импровизирани подноси заедно със сирене, хляб и малко бекон. Виното ги затопли, всички се отпуснаха и говориха оживено, че тук е също толкова уютно, колкото в която и да е кръчма или хан. Но когато вечерта напредна и огънят започна да гасне, поклонниците започнаха да се вглеждат в сенките, които танцуваха по стените, да се заслушват в мъртвата тишина отвън, нарушавана само от жалостивия писък на сови-те, лая на лисиците, или пронизителния крясък на някакво животно в смъртна агония.

– Мъглата отново пада – провикна се Икономът.

Те се възряха в тънките нишки, които бавно пълзяха през счупените прозорци на църквата.

– Разпалете огъня – нареди Рицарят. – Поддържайте го силен и приятен. Ще спим около него и съм сигурен, че никаква беда няма да ни се случи. Слънцето ще изгрее, ясно и силно, и отново ще намерим пътя си.

---

3. Наблюдателите (лат.) – (Б. р.)

Мелничарят се надигна и силно пръдна.

– Няма да спя близо до теб – ядосано каза Игуменката и докосна сребърния медальон с надпис „Amor vincit omnia“⁴, която висеше на шията ѝ. Погали малкото кученце, което винаги топлеше в гънките на роклята си. – Ти си отвратителен – добави тя.

Мелничарят, който здравата беше подпийнал, само се оригна.

– Като някои монахини, които познавам – промърмори той.

– Какво каза? – изсъска Игуменката, ядосана, че този простак не се отмества.

– Като някои монахини, които познавам. – Мелничарят с мъка се изправи на крака, хванал в ръце гайдата си. Огънят осветяваше мрачното му лице с остра брада. – Ще ви разкажа една история за монахини. В Лондон има една къща, която гледа към Стийлърд. Леля ми, много стара и устата монахиня, беше изпратена там. Малките дами – добави той злобно, като хвърли поглед към Игуменката – не харесали грубия ѝ език и прямите ѝ думи, затова се оплакали на майката игуменка. Тя им каза, че ако са в една стая с леля ми и тя ги заговори така, трябва веднага да излязат.

– О, я престани! – прекъсна го игуменката.

– Не, продължавай! – извика Икономът. – Нека чуем тази история.

– Един ден – продължи Мелничарят, като се задавяше от смях – кралската флота доплавала по Темза и акостираше на една стрела разстояние от манастира. Старата ми леля влязла в стаята: „Кълна се в топките на дявола!“⁴, извикала тя, надвесена през прозореца. „Корабите на краля хвърлиха котва и похотливите му моряци скоро ще бъдат на брега.“ При тези думи младите монахини изхвърчали от стаята. – Мелничарят започна да се смее. – „Върнете се, глупачки! – изкрещяла леля ми. – Няма нужда да бързате. Моряците ще бъдат тук поне седмица!“

Мелничарят и Икономът се заливаха от смях. Майка Еглантин стана и отиде от другата страна на огъня. Останалите поклонници започнаха да си разказват подобни смешни истории. Бедният свещеник вече се беше нахранил, но умът му още витаеше из миналото. Доближи до вратата на храма и се взря в нощта. Мъглата се стелеше като кълба дим над запустялото гробище. Излезе навън. Небето не се виждаше. Различаваха се само очертанията на изкривените дървета и храсти, които приличаха на сгърчени от болка тела. Свещеникът затвори очи. Точно като в

4. Любовта побеждава всичко (лат.) – двусмислена парафраза на евангелското. Над всичко е любовта. – (Б. р.)

Скозби, помисли си той, а всичко започна толкова добре... Дочу далечен звук в мъглата, сякаш някой се приближаваше към него през гробищата.

– Кой е там? – извика той.

Отговор нямаше. Сега звукът приближаваше отляво. Свещеникът се обърна. Някой се движеше в мъглата. Сърцето му замря. Беше сигурен, че е видял забулена фигура и две очи, които блестяха в мрака като разжарени въглени. Студен и остър вятър го блъсна в лицето. Тъкмо щеше да се прибере, когато дочу шепота.

– Spectamus te! Semper spectabimus te! Наблюдаваме те! Винаги ще те наблюдаваме!

Свещеникът се върна обратно в църквата и едва не се сблъска с брат си.

– Време е – прошепна той.

– За какво?

– Да прогоня призраците.

Свещеникът отблъсна ръката на брат си и доближи до огъня. Поклонниците вдигнаха очи в очакване. Обикновено Свещеникът беше кротък и тих като мишка, но сега вървеше с изправени рамене и гордо вдигнатата глава. Обичайната любезна усмивка беше изчезнала от лицето му. Беше напрегнат и блед, с втрънен поглед и стиснати устни.

– Ханджийо, това място е доста злокобно.

– Така е, отче – отвърна Ханджията с пробудено любопитство.

– И тази вечер ли ще си разказваме истории?

– Разбира се – отвърна Ханджията. – Съмнявам се, че някой ще успее да заспи нощес. Спомнете си – размаха той пръст. – Каквото и да е времето, където и да се намираме, всички обещахме да разкажем по две истории. Една през деня и една през нощта. Нощната история трябва да е загадъчна – за страховити създания, които дебнат в мрака. Тази вечер не е изключение.

– Обичам страшните истории – обади се Батската невяста. – А и това място е много подходящо.

Тя се огледа и усмивката ѝ се стопи. А може би не беше. Черквата изглеждаше още по-отблъскваща – пламъците играеха по стенописите и им придаваха зловец вид. Батската невяста преглътна мъчително и се помести към Школаря, който седеше до нея.

– Ще ви разкажа една история – започна Бедният свещеник. – Но ви предупреждавам – тя ще вледени сърцата и ще съсири кръвта ви. Става дума за едно село в Кент, което се нарича Скозби. – Очите му се възряха

в далечината. Погледът му се рееше над главите на поклонниците. – Това е история за призраци и за магия, за Наблюдателите.

– Кой? – провикна се Приставът.

– Наблюдателите – отвърна Свещеникът. – Не се притеснявайте, скоро ще ги видите. Но преди да започна, трябва да ви разкажа нещо, което се случило преди много години. За един малък отряд тамплиери, водени от сър Уилям Чейсни. Той също прекосявал равнините на Кент в една тъмна зимна нощ, изгубил се и видял мъртвешките огънове. Това, което станало после, е началото на една трагедия, която струвала живота и душите на мнозина.

– Тамплиерите ли? – прекъсна го Рицарят. – В Скозби?

– Аз съм чувал за тази легенда – обади се Правникът. – Не беше ли свързана със заграбването на някакво голямо съкровище?

– Кой са тамплиерите? – попита Готвачът.

– Били са религиозен орден – отвърна Рицарят. – Монаси-воини, заклели се да отбраняват Божи гроб. През 1307, да, това е годината, крал Филип Хубави ги обявил в магьосничество и содомия. – Той сниши глас. – И в други ужасни престъпления.

– Орденът имал ложи из цяла Европа – добави Кармелитът. – Бил по-могъщ дори от моя. Притежавал несметни богатства и се смятало, че членовете му владеят магически сили.

– За тях ли е тази история? – попита Батската невяста.

– Моята история започва с тамплиерите – отвърна Бедният свещеник. – Те играят важна роля в нея.

– Ами съкровището? – попита Продавачът на индулгенции. – Каква е тази легенда? Вие знаете ли я, сър Годфри?

– Знам съвсем малко – почеса брада Рицарят и протегна ръка към огъня. – Английският крал не вярвал в обвиненията срещу тамплиерите. За известно време те били оставени на мира. Ако някой от вас е ходил в Лондон, сигурно е виждал църквата им?

Много от поклонниците кимнаха с глави и потвърдиха.

– Намира се между „Флиит Стрийт“ и Темза – обясни сър Джефри Чосър. – Близо до манастира на кармелитите.

– Точно там – продължи сър Годфри – били скрити богатствата на тамплиерите. Това било не само църква, но и съкровищница. Но накрая английският крал трябвало да се подчини на заповедта на папата, затова група тамплиери събрали съкровищата и тръгнали на юг от Лондон, прекосили Темза и навлезли в Кент. Водел ги един от най-почитаните им и проверени воини – сър Уилям Чейсни.

– И какво станало с тях? – попита Готвачът.

– Не знам – отвърна сър Годфри. – Просто изчезнали. Някои смятат, че се предрешили и се измъкнали от кралството. Други смятат, че ангелите са ги отнесли.

– А вие, сър Годфри? – запита франклинът.

– Много крале и принцове са търсили това съкровище, но никой никога не го е открил. Има различни легенди. Според една от тях те били нападнати и избити, а съкровището – скрито някъде из пустошта на Кент. – Той дрезгаво се засмя. – Може би точно тук.

Йоменът, който беше напуснал огъня и се разхождаше около църквата, давайки половин ухо на разговора, се върна.

– Сър Годфри?

– Какво има?

– За тамплиерите ли говорите?

– Да.

– Как са се обличали?

– Като всички рицари, освен дето връхните им дрехи били бели, с голям шестораменен кръст на тях. Понякога носели такива кръстове и на рамото на туниките си. Йоменът стисна устни.

– Мисля, че трябва да видите нещо.

– Какво да видим? – попита Оръженосецът.

– Искам сър Годфри да го види – отговори Йоменът.

Поклонниците се раздвижиха. Късо подстриганият Йомен, с набраздено лице, излъчваше сила. В своите зелени дрехи, с напето препасаната в пояса кама, дългия лък и колчана на гърба си, той беше олицетворение на воин. Но сега лицето му беше бледо и напрегнато.

– Има нещо на стената на олтара – обяви той – което всички трябва да видите. – Той посочи тъмнината навън. – И без да искам да ви плаша, сигурен съм, сър, че чух звук...

Сър Годфри с мъка се изправи. Взе една горяща главня от огъня и накара Оръженосеца да направи същото. Всички последваха Йомена към олтара, като завиха вляво по мрачния къс коридор, който водеше в тъмната полуразрушена ризница. Въздухът беше влажен и студен. Поклонниците потръпнаха и с копнеж погледнаха назад към веселия огън, който бяха изоставили.

– Е, какво има? – запита Бедният свещеник.

Йоменът вдигна главнята към стената и сърцето на Свещеника замря. Орачът изстена и притисна с ръка устата си. От двете страни на олтара бяха изобразени тамплиерски кръстове. Червената боя беше

започнала да избледнява, а мазилката, върху която бяха нарисувани, беше мокра и се ронеше. Независимо от всичко, изображението ясно се различаваше.

– Това трябва да е било тамплиерско владение – обади се Правникът. – Навярно църквата и селцето някога са били собственост на Ордена. Когато тамплиерите изчезнали, всичко, което притежавали, било продадено на търг.

– Вярно е! – възкликна свещеникът.

Той коленичи и помоли сър Годфри да наведе главнята, после посочи избледнялата картина под кръста, на която двама рицари с извадени мечове даваха обет пред разпятието над тях.

– Ами звуците отвън? – попита сър Годфри.

Всички набързо се върнаха около огъня. Ханджията каза, че ще остане да наглежда дамите. Сър Годфри с изваден меч, придружен от сина си, Йомена и сър Джефри Чосър, който също беше извадил меча и камата си, излязоха навън в тъмнината. Бедният свещеник взе една главня от огъня и придружен от брат си, ги последва. Те се скупчиха пред вратата, напрегнали слух да доловят някакъв шум в мъглата.

– Тихо е като в гроб – промърмори Оръженосецът. – Даже совите не се обаждат.

– Това ме притеснява – отвърна Рицарят. – Би трябвало да ги чуваме.

– Аз ще отида – предложи Оръженосецът.

– Не, няма. – Бедният свещеник си проби път напред. – Аз и брат ми ще отидем.

– Но там няма нищо – обяви сър Годфри.

Сякаш в отговор те чува изпращяване от счупени клонки и дрънчане на метал, сякаш облечени в ризници мъже стояха в мрака и ги наблюдаваха. Преди някой да успее да го спре, Бедният свещеник се впусна напред. Те го гледаха как се отдалечава, как главнята се превръща в малка точица сред мъглата. Орачът щеше да го последва, но сър Годфри го задържа.

– Не – прошепна той.

Бедният свещеник решително, но бавно пристъпваше напред, защото не искаше да се препъне в някой срутен надгробен камък. Земята беше неравна, навсякъде имаше малки дупки и издатини, които биха изненадали непредпазливия. Той вдигна главнята.

– Кой е там? Отговор нямаше.

– Наблюдавате ли ме? – прошепна той. – Аз изкупувам греховете си

и ще продължавам да ги изкупвам.

Сигурен, че наоколо няма никой, той въздъхна и се обърна, за да се върне в църквата.

– Spectamus te! – Гласът сякаш извираше от мрака. – Наблюдаваме те.

Свещеникът се обърна.

– Наблюдаваме те.

Сега думите сякаш идваха отляво. Беше ли това сянка на човек, чудеше се той. Бедният свещеник бавно се върна при спътниците си пред вратата на храма.

– Няма никой – каза той, но погледна тревожно към брат си.

Върнаха се при останалите поклонници. Ханджията напълни чаши-те с вино. Сега, когато разполагаше с пълното им внимание, Бедният свещеник се изправи и започна разказа си.

ИСТОРИЯТА НА БЕДНИЯ СВЕЩЕНИК

I част

ПРОЛОГ

Уийлд, Кент, близо до Скозби, февруари 1308

Сър Уилям Чейсни, рицар от Ордена на Тамплиерите, спря коня си и погледна назад през засилващия се сняг към спътниците си – деветима братя рицари и двама въоръжени сержанти от седалището на тамплиерите в Лондон. Те всички се бяха сгушили на конете, загърнали с широките си военни наметала студените, блестящи ризници. Качулките бяха издърпани възможно най-напред, за да защитят лицата им от режещия вятър и силния сняг.

– Сър Уилям! – Един от рицарите подгони коня си напред. – Трябва да спрем. Конете са изтощени, а ако продължим, и някои от хората ще попаднат. – Той сниши глас. – Пък и съкровището...

Сър Уилям, с лице почти черно от свирепото слънце на Северна Африка, вдигна ръка, за да млъкнат. Погледна редицата мъже и коне. Огледа товарните понита, които търпеливо чакаха, и дребния ездитен кон с неговия ценен товар, после вдигна поглед към небето. Нямаше звезди. Облаците бяха пълни със сняг, който предстоеше да падне. Той се огледа. Местността беше пуста, нямаше дървета, под които да се подслониш, нито хамбар или къща; дори овчарска колиба, където мъжете му можеха да запалят огън и да се сгреят.

– Трябва да продължим още малко – обяви той. Мъжът се опита да възрази. Сър Уилям се наведе и сграбчи китката му.

– Трябва да продължим – повтори той. – Братко, ние вече не сме рицари тамплиери. Ние сме бегълци. Всичките ни другари от Франция са мъртви или лежат в тъмницата и очакват екзекуцията си. Великият ни магистър е затворник на Филип IV. Едуард II последва примера му. Издадени са заповеди за арестуването ни и за конфискуването на съкровището. – Сър Уилям посочи към дребното конче. – Ако ни заловят, ще го изгубим. Ако продължим, може да намерим подслон, храна и топлина. Утре с божията помощ може да стигнем до пристанището и да заминем...

– Къде? – горчиво го попита спътникът му. – Къде може да отиде един тамплиер, сър Уилям? Раят е затворен, чака ни адът. Преди година бяхме най-могъщият християнски орден. Погледни ни сега, престъпници в собствената си страна. Всеки селянин с лопата или коса може да ни посече.

– Хората са добри – отвърна сър Уилям. – Тукашните хора са добри, те ще ни съжалят. – Той се усмихна и отърси снежинките от мустациите и брадата си. – Е, поне докато не знаят за съкровището, което носим. – Той се надигна в стремената и извика към редицата мъже. Вятърът разпиля думите му.

– Продължаваме! – извика той. – Знам, че скоро ще стигнем Скозби. Можем да се приютим там. Ще има храна и вино за стомасите ни и буен огън, който ще прогони студа.

Той обърна коня си и поведе мъжете.

Въпреки всичко, сър Уилям беше разтревожен. По-рано през деня, когато снегът се беше усилил, бяха преминали през малко селце, където спряха в кръчмата за малко мазна храна и разреждено вино. Селяните ги гледаха с подозрение, особено един тенекеджия, който беше казал, че отива в Скозби и ги беше изучавал внимателно с присвитите си очи. Сър Уилям и спътниците му не носеха тамплиерските си наметала с легендарните кръстове. Но занаятчията с лице на плъх сякаш беше прочел мислите им – един от сержантите го беше заварил в конюшната да оглежда конете им. Рицарят дръпна качулката върху лицето си. С наведена глава и отпуснати юзди, той остави коня си да пристъпва тежко напред.

За щастие мъжът не беше се качвал в плевника. Беше избягал, но накъде? Дали беше продължил напред, за да предупреди останалите? Сега вече падението на тамплиерите беше добре известно и всеки шериф, пристав, съдебен писар, началник на пристанище или кралски пълномощник бяха предупредени да спират и арестуват всички тамплиери и да конфискуват имуществото им. Сър Уилям затвори очи и се помоли за братята си, които очакваха смъртното си наказание в Лондон, Париж, Рим и Кьолн. И за какво? Заради обвинения, които не струваха колкото пергамента, върху който бяха изписани. Нищо повече от интриги на лукави и сребролюбиви владетели, които мечтаеха да заграбят богатствата и земите на тамплиерите. Сър Уилям беше решил, че безценното, свято съкровище от тамплиерската църква в Лондон няма да попадне в алчните ръце на тези недостойни хора. Той и спътниците му се бяха заклели в тайния параклис под църквата в Лондон с най-тежки клетви.

„Ще пазим това съкровище – бяха произнесли те – ден и нощ с телата, умовете и душите си. Пред бога, неговите ангели и светци и целия небесен двор се кълнем, че ще направим всичко, което е по силите ни, за да защитим свещените реликви на храма“.

Два дни по-късно се измъкнаха от Лондон и се насочиха на юг с надеждата да намерят някой, който да им помогне. Търговец, рибар, всеки, който би ги превозил през океана до наследствения дом на Чейсни във Франция. Но щяха ли да намерят такъв човек или отново щяха да се сблъскат с предателство? Сър Уилям си спомни думите на псалма: „От дън душа викам към Тебе, Господи. Господи, чуй гласа ми. Да бъдат ушите Ти внимателни към гласа на молбите ми.“

– Светлина! – извика някой. – Вижте, сър Уилям, светлина!

Командирът повдигна глава и се взря в тъмнината – пред него просветна огнена точка, после още една Мъжете му вече обръщаха конете. Сър Уилям ги последва, като благодареше на бога, че молитвите му са чути. Те изоставиха пътеката, група от дрънчащи ризници и тропачи копита, заобиколила дребната фигура на жребца. Светлините приближаваха. Въпреки желязната дисциплина на ордена, сър Уилям не би могъл да спре хората си, и да искаше. Те бяха уморени, обезкуражени, гладни и премръзнали. Един от сержантите профуча напред като в атака. Снегът не беше много гъст, а земята беше замръзнала и конете вървяха с лекота. Сър Уилям вече виждаше, че светлините са от факли. Сърцето му подскочи от радост. Ако можеха да отпочинат нощес, ако можеха да хапнат и поспят край горещия огън! Той си припомни картите в библиотеката на тамплиерите, които показваха пътищата и пътеките на Кент. Твърде късно си спомни предупрежденията за тресавищата и странните светлини, които блещукат над тях. Как ги беше нарекъл старият архивар? Мъртвешки огньовете? Такива ли бяха и тези?

– Внимавайте! – извика той, но хората му продължиха напред.

– Това са факли! – извика един рицар. – Това са хора!

Тропотът на копита се засилваше. Товарните понита, въпреки умората си напрегнаха сили, сякаш и те подушваха сладкия овес и меката топла слама. Сър Уилям дочу вик от мрака. Сержантът, който беше изпреварил всички, сега се бяхташе в калта.

– Тресавище! – изкрещя той. – Господи, помогни ми! Сър Уилям се опита да дръпне юздите, но собственият му кон беше също затънал в калта. Нощният въздух се изпълни с писъците и виковете на хората му, с цвиленето на конете и пръхтенето на товарните понита. Сър Уилям се плъзна от седлото. Леденостудената кал погълна крака му, но той запази

самообладание. Извади меча си и заопипва земята около себе си. Навсякъде имаше мека, гъста кал, но най-накрая той почувства твърда почва и се насочи към нея. Беше тясна пътека, едва забележима дيريا през блатото. Задъхан, сър Уилям тръгна към нея и започна да вика на хората си.

– Към мен! Към мен! Доведете коня!

Някои от хората му го достигнаха, но сърцето му се вкамени. Бяха само шест-седем. Ами останалите? Ами Девата и нейното безценно съкровище? Още чуваше онези ужасни писъци и викове от мрака. Сега снегът валеше по-силно, на огромни парцали, сякаш самото небе плачеше заради това, което ставаше. Чейсни знаеше, че ще умре. Тук беше мястото, където щеше да намери края си. За, няколко секунди си спомни детството си, игрите в златистите полета край малкото село в долината на Йорк. Родителите му, хванати ръка за ръка, които се смееха, докато го търсеха. Приемането му в ордена на тамплиерите, послушничеството. Беше прекарал живота си във война за вярата. Сега щяха да го убият подло в това забравено от бога блато. Сър Уилям протегна меча си към небето.

– Възмезди ме, Господи! – извика той. – Отмъсти за мен! Сега хората му стояха плътно около него с извадени мечове и се взираха във факлите, които ги заобикаляха.

– Това е засада – прошепна един от рицарите. – Нарочно са ни подмамили в блатото.

– Трябва да има пътеки – възкликна сър Уилям, – като тази, на която стоим. – Той сграбчи по-здраво меча си. Къде е Девата, Вероника!

– Господ знае, сър Уилям – изстена един от рицарите.

– Не можем да стоим тук цяла нощ – прошепна друг от спътниците му.

– Убийци! – извика сър Уилям. – Предатели! Елате сега! Бийте се меч срещу меч и кама срещу кама!

Една стрела профуча от тъмнината и го улучи в рамото. Чейсни падна на едно коляно. Следващите стрели поразиха и спътниците му. Някои умираха мълчаливо, улучени смъртоносно във врата или гърдите. Други бяха повалени от тясната пътека в блатото и пищяха, докато калта ги поглъщаше живи. Сър Уилям се изправи на крака, но ги чувстваше като пълни с олово, а в тялото му нямаше и капчица сила. Отново се свлече и тъй като беше не само воин, но и свещеник, започна да произнася думите за опрощение на себе си и своите спътници.

– Прости ни, Господи, нашите грехове!

Дочу шум по пътеката и вдигна поглед. Убийците приближаваха,

но той остана неподвижен, с глава леко наклонена на една страна. С ъгълчето на окоото си наблюдаваше как в мрака се плъзгат човешки сенки. Усмихна се със задоволство, когато разпозна тенекеджията, когото беше видял по-рано през деня.

– Да вървим! – извика един от убийците и го повдигна. – Всички са мъртви.

– Но товарните коне са в блатото. Там е съкровището.

– Можем да пресушим блатото. Не е толкова дълбоко. Тенекеджията се приближи. Сър Уилям събра цялата си сила и заби меча си право в корема му.

– Deus vult! – нададе сър Уилям бойния вик на кръстоносците. – Deus vult! Бог го иска!

Той извади меча си и мъжът се свлече в тресавището. Сър Уилям усети как го изпълват нови сили.

– В името на небето и земята! – извика той и гласът му се понесе с вятъра. – Проклинам ви всички пред лицето на бога и неговите ангели. Призовавам ви да отговаряте за престъпленията си пред Божия съд. Проклинам ви с цялата власт, която орденът ми е дал. Ние ще се върнем! Чувате ли ме? Ние ще се върнем и ще ви наблюдаваме! Винаги ще ви наблюдаваме!

Още крещеше, когато стрелите, прелетяли от тъмнината, пронизаха тялото му. Но старият рицар изкрещя проклятието си на английски, на латински и на френски.

– Ние ще ви наблюдаваме! Винаги ще ви наблюдаваме! Накрая видяха как той падна на колене върху пътеката, сведе глава и се свлече на земята. Изтичаха към него. Един мъж извади камата си и внимателно преобърна тялото му. Въздъхна с облекчение, но после подскочи, усетил пронизваща болка, когато камата на тамплиера го прониза в корема. Завинаги свързани в смъртта, рицарят и неговият убиец в агония се взряха един в друг, с лица, раздалечени едва на няколко сантиметра.

– Помни! – прошепна сър Уилям. – Ние ще се върнем. Ние ще Ви наблюдаваме!

ПЪРВА ГЛАВА

Скозби, 1382

Тримата ездаци спряха на върха на хълма и погледнаха надолу към

селището, сгушено в плитката долина. В ясната февруарска сутрин слънцето беше изненадващо силно и бързо топеше мъглата.

– Приятна гледка. – Едмънд Тръмпингтън се наведе и стисна ръката на брат си. – Филип, толкова съм щастлив, че съм с теб. Това е първата ми енория.

Филип свали качулката на наметалото си и се усмихна. Брат му беше ръкоположен едва преди два месеца. Точно преди Коледа епископът на Рочестър беше извършил ритуала на ръкополагането, като помаза главата, устните и ръцете на Едмънд. Сега и брат му беше свещеник като него с правото да проповядва Евангелието, да чете литургия и да опрощава вярващите. Филип беше ръкоположен преди три години и беше вече служил в енориите на Грейвсенд и Мейдстоун. Сега той и Едмънд бяха получили енорията на „Св. Осуалд“ в Скозби. Епископът смяташе, че ако двамата братя служат заедно, това ще бъде само от полза за вярващите.

– Винаги помнете – беше се усмихнал той – онзи цитат от Библията: „Задружните братя са като крепост.“

Филип посети Скозби няколко пъти, като обикаляше селото, за да се запознае с енорияшите си. Най-много време посвети на църквата, която според местните легенди е била вече стара, когато Завоевателят и неговите нормани завзели Кент.

– Вие, свещеници, трябва да се радвате, тук добре ще си поживеете – пошегува се третият ездач.

Филип погледна през рамо към приятеля си Стивън Меркъл. Познаваше русокосия младолик младеж, откакто споделяха една стая в Кембридж. Той, Филип и Едмънд сега бяха неразделни приятели. Меркъл беше гениален математик, маестро на геометрията. Той вече беше майстор-строител и служеше при краля в Уестминстърското абатство, а напоследък в манастира „Св. Бартолъмю“ в Смитфилд.

Тримата приятели поддържаха кореспонденция. Когато Филип реши, че църквата в Скозби е твърде стара и трябва да бъде съборена и построена на друго място, Стивън доброволно предложи услугите си. Беше дошъл направо в Мейдстоун и почти се скара с Филип в преддверието на свещеническия дом.

– Аз съм роден близо до Скозби, – заяви Стивън – и ще ти построя прекрасна църква, която ще просъществува векове наред. Не като тези стари нормански бункери с квадратни входове. Ще има извити арки, розетки и напречни кораби с колонади. Висок покрив и дарохранилница, която ще се вижда от всеки ъгъл на църквата.

Той продължи да говори, докато Филип не вдигна ръце.

– Предавам се – засмя се той. – Стивън, можеш да дойдеш, но заплащането е ниско.

Стивън сви вежди.

– Филип, каква е ползата на човека, ако спечели целия свят, но изгуби душата си?

– Стивън, Стивън – отвърна Филип. – Аз съм свещеник, а ти си строител. Аз очаквам да бъда беден. Ти очакваш да бъдеш богат. Имаш хубава къща в Лондон. Носят се слухове, че непрекъснато търсиш злато или сребро.

Стивън небрежно беше махнал с ръка.

– Ако дойда в Скозби – заяви той – няма да споря за заплащането. – После плясна с ръце като дете. – Филип, Филип, признавам, всеки архитект мечтае да построи собствена църква, защото това е пътят към богатството и славата.

Филип се беше съгласил, като смяташе, че приятелят му ще размисли, но Стивън беше много развълнуван от проекта си. Той също беше посетил селото, преспа в стария свещенически дом, разгледа църквата и потърси място за новата. Накрая писа на Филип, че е намерил подходящо място на другия край на селото, сред старинните саксонски руини на Хай Маунт.

Сега свещеникът внимателно се вгледа в Стивън, който се вираше в селото с отнесено изражение. Викарият се почувства малко неловко. Стивън изглеждаше погълнат от селото и намерението си да построи нова църква. Той разбираше ентузиазма му, но младият архитект беше изоставил работата си в Лондон, за да направи по-подробни проучвания. А и през последните няколко седмици, преди да тръгнат за Скозби, Стивън се беше променил – беше станал мълчалив, дори потаен.

– Харесва ли ти селото? – рязко попита Филип. – В името на Бога, Стивън, заспа ли?

Младият строител се отърси от унеса си.

– Разбира се, че ми харесва – отвърна той. – Мястото е хубаво, Филип. Пък и е богато. Погледни!

Той посочи към главната улица, която отиваше до църквата – от двете ѝ страни имаше големи къщи.

– Те преуспяват. Имат и каменни къщи. Виж кръчмата, Филип. Покривът е покрит с плочи, а отзад има прекрасна градина.

Филип не можеше да не се съгласи. Дори от височината на хълма, където седяха, можеше да забележи богатата почва, плодородните поля,

които очакваха пролетта. Весело и оживено място. От много къщи се издигаше дим от дърва, вятърът носеше глъчката на детски смях. Филип присви очи и успя да различи стадата овци и крави, които пасяха в ливадите. Навсякъде хората работеха – оряха с воловете си, разхвърляха тор, за даде земята още по-добра реколта.

– Скозби е богато село – беше казал епископът. – Ще ти хареса, Филип.

– А какъв е лорд Монталт? – попита Филип и хвана юздите на коня си.

– Стар боен кон – отвърна Стивън. – Но добър господар, справедлив с наемателите си. Той също смята, че църквата трябва да бъде преместена на Хай Маунт.

– Но и в нашия рай има змия, нали? – попита Едмънд, като пришпори коня си. – Разбра ли каква е тя, братко?

– Не, не съм.

Изведнъж утринта сякаш притъмня. Смъртта на предишния енорийски свещеник беше събитие, за което нито Филип, нито Едмънд искаха да мислят. Отец Антъни беше мил човек на средна възраст, благороден и учен. Никой не можеше да обясни защо една нощ в края на ноември беше излязъл и се обесил на един тис в гробищата. Дори епископът не знаеше. Възрастният прелат просто поклати глава, промърмори нещо за глупавите древни легенди и приключи с въпроса.

– Студено ми е – каза Филип. – Рохейша, вдовицата, която се грижи за свещеническия дом, каза, че ще подготви къщата. Време е да слизаме.

Те се спуснаха по хълма, където пътят, който водеше до селото, навлезе в гората. Дърветата, високи и черни, след тежката зима, препречваха слънчевата светлина. Една лисица, ухапала заек, пресече пътя им. Гарвани кръжаха и дрезгаво грачеха, подплашени от ястреба, който се спускаше над гнездата им. Тримата мъже язدهа мълчаливо. Сякаш възмутен от мълчанието на надвисналите дървета, Стивън затананика песен, която всички знаеха. Филип щеше да се присъедини към него, когато забеляза движение между дърветата. Вдигна ръка, обърна коня си и се взря в мрачната гора.

– Какво има, Филип? – попита Едмънд.

– Ездачи – отвърна брат му. – Може би е зрителна измама, но съм сигурен, че видях мъже с наметала и качулки.

– Ездачи! – възкликна Стивън. – Сигурен ли си, Филип?

– Лицето на Меркъл беше преbledняло.

– Какво ти е? – запита го Филип. – Изглеждаш уплашен.

– Няма нищо – поклати глава Стивън. – Добре де, ще бъда честен. Когато влязохме в гората, на мен също ми се стори, че виждам ездачи, група рицари, които се движеха успоредно с нас.

Стивън погледна скрито към Филип. Свещеникът изглеждаше по-строг от обикновено. За разлика от Едмънд, с хубавото му момчешко лице, румени бузи и засмени очи, Филип винаги се държеше с достойнство. Когато беше ядосан, с пронизателният си поглед, който сякаш никога нищо не пропускаше и стиснатите устни приличаше на ястреб, прилика, която се подсилваше от острия му нос.

– Хайде, Стивън – настоя Филип. – Това ти се е случвало и преди, нали? Ти не се плашиш лесно.

Стивън се взря в дърветата.

– Да, случвало се е и преди – отговори той неохотно. – Иначе селото е хубаво, приятно и дружелюбно. Но тук, в гората, или в пустошта имаш чувството, че някой те наблюдава или те следи.

– Негова светлост епископът – заяви Филип – спомена за някакви легенди. Чувал ли си ги, Стивън?

– Всяко селце и заслон в Кент има своята древна легенда – отвърна ядосано Стивън. – Скозби не прави изключение. – Той смушка коня си. – Хайде, Филип, гладен съм и ми е студено. Всяка гора има свой собствен живот. Между дърветата се виждат само сенки.

И тримата с облекчение излязоха от гората и продължиха към Скозби. Мъжете в полята от двете им страни викаха и вдигаха ръце за поздрав. Някои от децата, въоръжени с прашки, за да прогонват крадливите гарвани, притичаха към тях със светнали от удоволствие мърляви личица.

– Това е отец Пип! – извика едно от тях и замаха с ръка. – Отец Пип!

– Даже не могат да ми произнесат името – прошепна викарият. – Значи станах Пип и Пип ще си остана. Господ знае на какво ще се превърнат „Едмънд“ и „Стивън“.

Те спряха, защото мъжете зарязаха плуговете си и излязоха на пътя. Селяните се радваха да видят новия си свещеник. Беше тъжно да погребеш някого без погребална литургия или бебетата да чакат, за да бъдат кръстени. Младите влюбени, които искаха бързо да минат под венчило, също трябваше да чакат, докато свещеникът прегледа църковните архиви и се произнесе дали не са твърде близки роднини; едва тогава можеха да започнат приготовленията за сватбата. Болните вече щяха да имат посетител, който да им дава причастието, да изслушва изповедите им и да

ги опрощава. Светите празници щяха да бъдат благославяни и началото на деня и края на седмицата щяха да бъдат отбелязвани с литургия. За ради това Филип и Едмънд бяха приветствани като принцове с кралска кръв. Децата танцуваха около тях. Мъжете, които се бояха да се ръкуват с окаляните си пръсти, просто пристъпваха от крак на крак и се усмихваха доволно.

– Хубаво е, че сме тук – обяви Филип. – Брат ми Едмънд и аз ще бъдем като членове на вашите семейства. Моят добър приятел Стивън Меркъл е архитект. Дошъл е да ни помогне за новата църква.

Това не зарадва особено селяните. Усмивките изчезнаха, заменени от намръщени погледи към Меркъл.

– „Св. Осуалд“ си е достатъчно добра – пристъпи напред як фермер. Той бутна на тила си кожената си шапка и разкри едро червендалесто лице, белязано и набръчкано от годините, прекарани на вятъра и дъжда. – Казвам се Фолмър – каза той. – Кръстен съм в „Св. Осуалд“. Баща ми, неговият баща и бащата на баща му са заровени в нейното гробище.

– Новата църква – отговори тактично Филип – ще бъде построена в тяхна памет. Но сега не е време да обсъждаме този въпрос, ще имаме достатъчно време за това.

И той вдигна ръка за благословия.

Селяните изръкопляскаха, отдръпнаха се и ездачите продължиха из Скозби.

Независимо от протестите за новата църква, селото ги посрещна дружелюбно. Филип веднага се почувства у дома си в това благоденствашо място с работливи хора. Много от селяните имаха собствена земя и бяха използвали печалбите си, за да построят каменни къщи с покриви от червени плочи. Около тях имаше големи градини със зеленчуци и цветя. Някои дори имаха собствени конюшни, свинарници, кокошарници и гълъбарници. Всички те осигуряваха тор за огромните поля наоколо. Селото беше оживено и шумно – по улиците тичаха кучета и прасета; кокошки кълвяха скованата земя; някои от жените седяха на портите и тъчаха, а други печаха вътре хляб или приготвяха домашна бира. Сладката миризма от кухните им висеше тежко във въздуха. От време на време Филип спираше, за да се представи. Видя как Стивън се изчервява, когато някоя млада жена или момиче привлече очите му и погледне дръзко към непознатия. Това бяха силни и красиви хора, които се хранеха от плодородието на земята. Филип знаеше, че много от тези селяни вече не бяха зависими и както другите от Източна Англия или

равнините на Котсуолд се превръщаха в пълноправни земевладелци.

Беше им нужен час, преди да напуснат голямата кръчма „Сребърния лебед“ в центъра на селото. Преминаха покрай кладенеца, бесилката и затвора и влязоха през покритата порта на църковния двор в гробището.

„Св. Осуалд“ беше ниска, тумбеста сграда, построена от сив варовик и покрита с черни плочи. Приличаше повече на хамбар или на безразборно струпана купчина тухли. Предната част на покрива се издигаше в заострен връх, а релефната украса над тежките дъбови врати отдавна беше огладена от времето. До нея се издигаше квадратна кула с назъбени стени.

Въпреки дължината на църквата, в нея имаше само три тесни прозорчета, които приличаха по-скоро на бойници. Тримата обиколиха храма, като прескачаха наклонените кръстове и надгробни плочи. Стивън, който внимателно оглеждаше фасадата, посочи полусрутените подпори, изгнилите первази на прозорците, пукнатините по стряхата.

– Цялото дърво отвън е изгнило – обяви той.

Филип огледа обширното мрачно гробище, което заобикаляше църквата от всички страни.

– Тук ще имаме проблем – съобщи той. – Енориашите няма да искат да се разделят с гробищата.

– Какво гласи канонът? – попита Едмънд.

– Според църковните закони – отвърна Филип – трупове, които са погребани преди повече от един човешки живот, могат да бъдат ексхумирани или останките да бъдат пренесени в ново гробище. Тук сигурно има стотици трупове – добави той. – Ще бъде доста трудно да убедим енориашите, че не само старата им църква трябва да бъде съборена, но и гробището трябва да се разоре и да бъде забравено.

– Защо не построим новата църква тук? – попита Едмънд.

– Защото сме в подножието на хълма – обясни Стивън. – Почвата подгизва. Преди столетия вероятно са издигнали храма тук, защото е било най-удобното място. Хай Маунт е нещо различно. Там има развалини, но те могат да бъдат разчистени. Мястото е прекрасно. Земята е собственост на Монталт. Около църквата може да се направи и гробище.

Филип се взираше из гробището. Облак беше скрил слънцето и мястото изглеждаше влажно и мрачно с изкривените тисови дървета с възлести клони, които се протягаха като костеливи пръсти.

– Отец Антъни се е обесил ето там – посочи Стивън към едно

дърво, което се намиреше в центъра на гробището, между църквата и свещеническият дом.

Филип се приближи.

– Как го е направил? – попита той. – Искам да кажа, дори най-ниските клони са високо над земята.

– Ако се вярва на това, което чух – отвърна Стивън. – използвал е стълба. Качил се, завързал въжето около един клон, а другият край – около врата си и скочил.

Филип прочете молитва за спасението на душата му, но един въпрос не му даваше мира. Защо един мил възрастен свещеник би излязъл през зимната нощ, за да се обеси в гробището на собствената си църква?

– Да влезем вътре – предложи Стивън. – Става студено, а и стомахът ми вече се обажда.

Филип се съгласи. Върнаха се при входа на църквата. Стивън отвори вратата и заедно с Едмънд влязоха вътре. Филип спря и се огледа. Имаше ли там още някой? Някой, който го наблюдаваше от гробището? Пое си рязко дъх. Под един тис, същият, на който се беше обесил отец Антъни, стоеше фигура в наметало с качулка. Можеше да различи лицето – загоряло и набръчкано, със сива брада и мустаци. От него се излъчваше самочувствието на воин. Очите изглеждаха едва ли не по-големи от самото лице – черни и твърди като камък. Филип примигна и разтри очи. Когато отново погледна, нямаше никого.

– Добре ли си? – попита върналият се Едмънд. – Филип, какво има?

– Нищо. Да разгледаме църквата отвътре.

Влязоха в предверието – въздухът беше влажен и миришеше на плесен. Отляво имаше врата, която водеше към кулата, а отдясно – малка, тясна стая, прашина и пълна с паяжини, където бяха складирани счупени пейки и други предмети. Корабът беше дълъг – колоните от двете му страни – кръгли и тромави. Заради оскъдната светлина, трансептите изглеждаха мрачни. Филип погледна към носещите греди на покрива.

– Това е ново – обясни Стивън. – Вероятно е правен преди не повече от шейсет години. Сложили са нови греди, за да подсилят покрива. Сигурно е струвало доста скъпо. Не мога да разбера – продължи строителят – защо са почнали да сменят плочите на покрива, но не са довършили? Какъв е смисълът да слагаш нови греди, ако водата прониква вътре и ги унищожава?

Филип се разходи из кораба и кракът му закачи една откъртена плоча. Той погледна надолу.

– Това е другата причина – продължи Стивън. – Църквата е

построена над подземна река и на места подът е започнал да се надига.

Филип продължи разходката си по-внимателно. Спря пред голям каменен саркофаг, поставен точно пред преградата между кораба и олтара. Гробницата имаше правоъгълна форма. Върху капака имаше статуя на рицар с кръстосани крака и ръка, стиснала дръжката на меч. От страни имаше надпис на латинки. Филип се наведе и преведе изличените букви: „Умрял в лето Господне 1311“.

– Дядото на сегашния лорд – обясни Стивън. Вниманието на Филип беше привлечено от странните знаци над надписа. Не беше виждал подобни преди – чифт очи и под тях – едва различим латински цитат. Той се наведе по-близко и преведе шепнешком:

– Ние ви наблюдаваме! Ние винаги ви наблюдаваме!

ВТОРА ГЛАВА

Филип заобиколи саркофага. От страната на олтара имаше друг надпис. Той привлече погледа му, защото не беше професионално изработен, а грубо издялан в колоната.

SUB ALTO MONTE,
 PRETIOSA COPIA
 FILI DAVID
 RESIDET ET SEMPER RESIDET
 DOMINE, MISERERE NOBIS
 WALTER ROMANEL 1312

Филип извика Едмънд и му прочете надписа. Едмънд влезе в олтара. Щракна огнивото, запали свещ и се върна с нея. Грубите букви запрепяха на светлината ѝ.

– „Под високия връх – запревежда той – се намира скъпоценният товар на сина Давидов и там ще си остане завинаги. Господи, смили се над нас. Уолтър Романел, 1312.“

– Романел! – Филип се изправи. – Не беше ли той?

– Бил е свещеник тук – прекъсна го Стивън. – Полудял и бил отведен в лудницата към манастира „Свети Бартолому“ в Лондон.

– Странно място е това – каза Филип.

Той се приближи и разгледа параклиса на Богородица вляво от олтара. Статуята на Девата беше като онази в Уолсингъм. Мария, с корона

на главата и кралско наметало около раменете, държеше малкия Исус в скута си. Филип извади огниво и запали свещ. Влажният параклис имаше избелели рисунки на всяка стена и свещеникът се почувства отблъснат от атмосферата на запуснатост. Той обиколи трансептите. И те бяха мрачни и занемарени. Грубовати рисунки покриваха стените, но мазилката беше започнала да се рони и лежеше като снежинки върху неравните плочи на пода. Енорийският ковчег, който стоеше върху открита каρυца, също беше виждал по-добри дни.

– Не разбирам – каза Едмънд. – „Свети Осуалд“ е богата енория, а съм виждал по-хубави църкви в много по-бедни селца из Кент.

– Сигурен съм само в едно – отвърна Филип. – Негова светлост епископът не искаше да обсъжда въпроса, но аз видях списъка на викариите, които са служили тук през годините. Имената им би трябвало да са написани на дъска в църквата, но разбирам защо не са. Много малко от тях са останали тук повече от няколко години. Отец Антъни, който е служил тук най-малко дванайсет години, е бил изключение.

Филип се усмихна. Винаги беше смятал епископа на Рочестър за лукава стара лисица и сега разбираше защо на такава млада възраст той, който беше наскоро ръкоположен, беше получил такава енория.

– Погледнете колоните – каза Едмънд.

Филип се приближи и забеляза, че на височина човешки ръст на всяка колона бяха изрисувани чифт очи. Беше направено непрофесионално, но всички очи гледаха към олтара. Нещо по-вече, на всяка колона имаше същия излянял надпис: „Spectamus te! Semper Spectamus te!“

– „Наблюдаваме те“ – преведе той. – „Постоянно те наблюдаваме“. Какво значи това, Едмънд? Кой наблюдава и защо? – Той се огледа. – Стивън, къде си?

Думите му отекнаха от стената и Филип имаше чувството, че някой му се подиграва, като имитира гласа му. Беше загрижен за това студено и влажно място, защото усещаше, че някаква зла сила ги наблюдава. Беше го забелязал и преди и нещата не се бяха променили. Едно празно, голо място с олтар, седилия, лавариум и аналой. Покривката на олтара беше с добро качество, а от една от стените висеше сребърна дарохранителница и пролясваше в светлината на червената олтарна лампа.

– Стивън! – извика той. – Стивън, къде си?

– Тук, долу, Филип. Не се тревожи. Филип затвори очи.

– Разбира се – промърмори той. – Бях забравил...

В далечния ъгъл на олтара, почти скрита в сенките, имаше малка врата, която водеше надолу към криптата. Стивън беше взел свещта и

слязъл надолу. Филип го последва. Ако църквата беше мрачна, то криптата беше съвсем неприветлива. Малко светлина се процеждаше от решетката на тавана в това пусто място. Нисък таван, голи стени – тук не беше останало нищо освен подпорните колони. Централната беше поне два метра дълга и толкова широка. Стивън внимателно я изучаваше.

– Ако можем да я разклатим, Филип – погледна той към гипсовия покрив, – цялата църква ще се срути.

– И как ще го направим?

– Съвсем лесно – отвърна строителят с усмивка. – Говорил съм с войници, опитни стрелци от войните във Франция. Правила са същото с френските замъци. Издълбава се дупка под колоната, слага се барут и фитилът се запалва. Цялата църква ще се срути върху основите си.

– С удоволствие бих го направил – отвърна Филип. – Стивън, бил ли си някога на такова мрачно и потискащо място? Какво ще правим с него?

Стивън отстъпи, все още зает с колоната.

– Не се тревожи, Филип – отвърна той. – Ще получим разрешение от лорд Ричард да построим нова църква. Ти си добър свещеник, енориашите ще те послушат. Ще изравним този храм със земята и ще построим друг на Хай Маунт. За него ще заговори цял Кент. – Той хвана Филип за ръката. – Само помисли, Филип. – После сложи другата си ръка върху рамото на Едмънд. – С прекрасен параклис, сводест покрив и повече светлина. От Кентърбъри ще дойдат художници и ще работят безплатно, само за да останат рисунките им върху стените на нашата църква.

– Стивън, какво знаеш за историята на това място? – попита рязко Едмънд.

Строителят взе свещта от полицата на стената и седна с гръб към една колона.

– Съвсем малко – усмихна се той стеснително. – Енорията е богата, знаете това. Вероятно знаете и че викариите, които идват тук, не остават за дълго. Това не е необичайно. Знаем и други енории, където се случва същото. Отец Антъни е пишел история, правил е собствени проучвания. Очевидно всичко започнало с Романел.

– Викарият, който е издълбал надписа върху гробницата на Монталт?

– Същият. Той явно се ползвал с лошо име. Скозби не е далеч от брега и при безредиците по времето на царуването на Едуард II, Романел и някои от селяните се занимавали редовно с контрабанда.

– Стига, Стивън!

Филип седна до него, като се опитваше да овладее тръпките, които го побиваха, когато се взираше в сенките, изпълнили мястото. Свещите, които бяха донесли, само засилваха Злокобната атмосфера – всеки път, когато помръднеха, около тях заиграваха тъмни сенки.

– Знам, знам – обади се Стивън. – Какво лошо има в малко контрабанда? Няма мъж в Кент под шестнайсет години, който да не е бил контрабандист, включително собственият ми баща. Но Романел бил различен. Той искал богатство, затова се занимавал и с черна магия.

– Магьосник ли е бил? – попита Едмънд.

– Магьосник, мъдрец, вълшебник, вещер. Както искаш го наречи.

– И къде практикувал ритуалите си? Стивън се засмя с нисък, подигравателен смях.

– Според местните легенди и отец Антъни, тук.

– Искаш да кажеш в църквата?

– Не, Филип, тук, в криптата. Обичайните суеверни глупости. Принасял в жертва животни...

Филип скочи на крака. Това място не му харесваше. Затвори очи и наум се наруга за собствената си арогантност. Трябваше да разпитам, помисли си, трябваше да направя свои собствени проучвания. Почувства ръката на Стивън на рамото си.

– Стига, Филип, това е било отдавна. Романел полудял и умрял. Църквата била отново осветена и благословена. – Усмивката му помръкна. – Макар че трябва да ти покажа това.

Той пристъпи напред и повдигна свещта към едната колона, която подкрепяше пода близо до стълбището. Филип очакваше да види чифт очи като в гробницата, но видя само някаква влажна ивица. Когато я разгледа по-отблизо, той осъзна, че прилича на сянка на рицар върху колоната. Приблужи още и успя да различи ризницата от халкички, мустакатото лице, наметалото, което падаше на дипли върху бронята, наколенниците, дори шпорите на токовете и това му напомни за видението в гробището.

– Какво е това? – прошепна той.

– Не знам – отвърна Стивън. – Отец Антъни го споменава в бележките си. Говорих и с други хора. Някои смятат, че е избеляла рисунка на рицар. Други са по-загадъчни – те казват, че е отпечатък от призрак.

Филип грабна свещта и огледа колоната отблизо. За пръв път дори той се почувства уплашен. Беше виждал избелели стенописи и преди, но това беше нещо различно. Той пхна свещта обратно в ръката на Стивън.

– Едно ще ви кажа – той погледна към строителя и брат си. – Скоро ще бъде пролет. Преди в Скозби да дойде следващата зима, ще срута тази църква, а другата ще бъде почти завършена.

Те напуснаха криптата и излязоха от църквата в гробището. Денят угасваше, светлината отслабваше. Валма от мъгла се събираха около тисовите дървета. Филип съзря уютните светлини на свещеническия дом.

– С нетърпение очаквам вечерята – каза той. – Кажат, че Рохейша е добра готвачка, а ще мога да поговоря и с псалта, Адам Уолдис.

– Той е потайно дребно човече – обясни му Стивън. – Припка насам-натам като мишка и винаги нещо си мърмори, но е затворена книга. Опитай се да поговориш с него за енорията или смъртта на отец Антъни и той ще те изгледа като подплашен заек и ще избяга.

Като се смееха и говореха, те стигнаха до задната страна на църквата. Филип искаше да разгледа стената, изложена най-пряко на стихииите. Докато го правеха, той забеляза движение между дърветата. Спря с разтуптяно сърце.

– Филип, какво има?

Отначало свещеникът не искаше да отговори, за да не го обвинят, че има прекалено живо въображение. После отново видя движение – приведена фигура премина от един надгробен камък към дърветата, скупчени в източния край на гробището.

– Кой е това? – попита Едмънд.

Филип се разсмя и се отпусна. Нямаше видения. Но доброто му настроение скоро се превърна в гняв. Тази ли фигура го наблюдаваше, когато за пръв път влезе в църквата? Той забърза през тревата.

– Стой! – отекна гласът му.

Фигурата се обърна – беше възрастна жена, всъщност старица, стиснала с две ръце ясенова тояга. Тя уплашено гледаше свещеника, докато се приближаваше. Филип беше объркан, но същевременно любопитен, пък и се поуспокои, че фигурата, която беше видял, е от плът и кръв. Грозотата на старицата беше отблъскваща. Тя имаше продълговато слабо лице и счупен нос; очите ѝ непрекъснато сълзяха, а езикът облизваше безкръвните ѝ устни. Изглеждаше уплашена в овехтялата си черна рокля, оръфана при подгъва, маншетите и около врата. Сива вълнена наметка обвиваше костеливите ѝ рамене, а бялата ѝ коса – доста оредяла – беше събрана на кок на тила. Филип спря. Тази фигура ли беше видял преди?

– Моля ви, почакайте – извика той, наведе се и протегна ръка. – Аз съм отец Филип Тръмпингтън, новият викарий. Синьосивите очи на

жената срещнаха погледа му. Вече успокоен, Филип помисли, че тя безмълвно му се подиграва.

– Току-що пристигнах – каза и той.

Сивите очи ги огледаха. Тя не спря поглед върху Едмънд, но присви очи, когато позна Стивън.

– Виждала съм един от вас и по-рано. – Гласът ѝ беше нисък и изненадващо силен. Тя се изправи, сякаш досегашната присвита стойка ѝ беше служила като защита срещу някаква заплаха. – Виждала съм русокося. Ти си строител, нали?

– Да, майко.

– Не съм майка, нито жена – отвърна тя. Аз съм пазачката на ковчега. Не съм жена – продължи тя сухо – защото гърдите ми са увиснали, а соковете отдавна пресъхнали. Хората ме знаят като Оплаквачката.

– Какво? – възкликна Филип.

– Пазачката на ковчега – повтори тя. – Нали знаете какво е ковчег, отче, мъртвите лягат в тях. – Тя посочи с глава към надгробните плочи. – Всички си мислим, че сме много важни, но накрая, по един или друг начин, земята прибира всички ни. – Тя въздъхна с раздражение и се приближи към него. – Аз не съм загадъчна стара жена – продължи тя със светнали от възбуда очи, сякаш се наслаждаваше на остроумието си. Стисна ръката на Филип с горещите си пръсти. – Отче, това е странно, понякога зло място. Не, не искам да ви плаша; не трябва да вярвате на селските клюки, аз не съм вещица. – Тя му се усмихна – Родена съм Едит Романел. О, да – тя забеляза изненадата на лицето на Филип. – Незаконна дъщеря съм на викария. Пастор Романел се заглеждаше по жените. Беше баща на енорияшите си и в буквалния смисъл на думата.

Сега и Филип се присъедини към смеха ѝ.

– Знаете ли какво става с незаконните деца на свещениците? – продължи тя. – Те са оставени да се грижат сами за себе си. Баща ми полудя, беше се побъркал напълно. Пристигна нов свещеник и ме изхвърлиха. – Тя махна с ръка. – Зад онези дървета, близо до стената на гробището, има стара колиба. Там живея. Събирам съчки, почитвам гробището. Когато умре някой, някой бедняк, който си няма кой да измие трупа му или да го подготви за погребение...

– Оплаквачката го прави – завърши Филип изречението ѝ.

– Да, отче, оплаквачката го прави. В замяна ми плащат един шилинг на всяка четвърт лира и ако свещеникът е добър, получавам храна и други помощи.

– Ти говориш добре, жено.

– Бях на дванайсет години, когато баща ми полудя – отговори тя. – Той ме научи да говоря. Можех да броя до над петдесет още на десет години. Когато идваха другите свещеници, работех при тях като икономка. Аз не съм селянка. – Тя се изпъчи. – Не съм такава, каквато изглеждам. Какво ще кажеш, отче? Ще ме задържиш ли като оплаквачка?

– Разбира се.

– Надявам се да го направиш – каза жената с труповите и отстъпи. – Лицето ти е добро, въпреки острите ти очи. Сърцето ти е пълно с жар, нали, отче? – Тя сви рамене. – Но и други такива идваха, а после си заминаваха.

– Защо? – попита Филип. Жената се полуизвърна.

– Не знам – промърмори тя. – А би трябвало. Един свещеник ми го каза. Просто защото имаш посивяла коса и сбръчкано лице, те си мислят, че си мъдра жена. Но бог ми е свидетел, не знам. А ако ви разкажа за подозренията си, за нещата, които съм видяла, вече няма да бъда мъдра жена, а глупачка или луда като баща си. – Тя се усмихна лукаво. – И какво ще стане с мен тогава?

– Значи знаеш защо – настоя Филип.

– Не повече от останалите хора, отче – измъкна се тя. – Знаеш за какво говоря. От тези, които дойдоха преди теб, никой не искаше да остане за дълго. Не е заради селото, там няма страшни тайни – тя погледна към църковната камбанария. – Тук е – добави уморено. – Тук се случва всичко.

– Какво се случва? – попита Стивън.

– Е, сър – огледа ги тя. – Всеки вижда това, което иска.

Свещениците идват и чуват приказките. Някои дори се чудят къде е съкровището на моя баща.

– Съкровище ли? – попита Едмънд.

– Приказки – присмя се жената. – Баща ми – усмихна се тя – си връше носа навсякъде. Когато бях малка, в селото непрекъснато влизаха пари, господ знае откъде. И той като вас искаше да промени църквата. Да, чувала съм слухове. Но после полудя.

– Защо? – попита Филип. Тя въздъхна.

– Някои казваха, че е бил роден така, а други – че демоните са го обладали. Помня само как баща ми се будеше с писъци или отвреме на време в църквата, когато отслужваше литургия, спираше и викаше: „Те ме наблюдават! Те винаги ме наблюдават!“

– И каза ли ти някога кои са те? – попита я Филип.

– Господ ми е свидетел, отче, никога. Никой никога не разбра.

Разбира се, може би става дума за изчезналите. Идете в селото и разпитайте. Те ще ви кажат същото. Някои от тях изчезнаха, докато Романел беше викарий. От всякакви професии – един беше мелничар, друг – орач, имаше кожар, овчар, ратай. Всички изчезнаха. – Тя плесна с ръце. – Като мъглата, която се спуска тук. – Жената изду бузи. – Казах ви достатъчно. – Тя вдигна глава и подуши въздуха като куче. – Рохейша вече е готова с яденето, мисля, че е говеждо. Доста солено, но обилно подправено. Тя и лудият ѝ син Криспин. Той е малоумен, но ще се погрижи за конете ви. – После тя се обърна и изчезна между дървената.

Те се върнаха и взеха конете си. Изведоха ги от гробищата и тръгнаха по пътя покрай стената, която ги заобикаляше. Свещеническият дом беше голяма, внушителна сграда, построена от същия камък като църквата. Имаше три етажа, покрив с плочи, с комини от едната страна. Повечето от прозорците бяха със спуснати капаци, но тези на първия етаж бяха открити. До предния вход се стигаше по няколко стъпала. Докато Стивън отвеждаше конете, Филип и Едмънд се изкачиха и почукаха на вратата. Рохейша им отвори. Тя беше червенобуза, усмихната жена, пухкава като узряла крушари криеше сивата си коса под бял воал. Носеше дълга, тъмносиня блуза, леко овехтяла и посипана с брашно, с каквото бяха изцапани пръстите и китките ѝ. Помаха им развълнувано.

– Отче Едмънд, отче Филип, не трябва да чукате. Това е вашата къща. Влизайте. – Погледна към Стивън, който държеше конете. – Отведи ги отзад – извика тя.

– Аз ще ги заведа, мамо.

Млад мъж с празен поглед и усмихнато лице на слабоумен под перчем от мазна коса изтича по коридора. За малко не се сблъска с майка си, докато бързаше надолу по стълбите и пляскаше с ръце.

– Не е опасен – каза Рохейша. – Просто обича коне. Ще се погрижи за вашите.

Филип наблюдаваше как момчето хвана юздите и поведе конете покрай къщата, където както знаеше от предишните си посещения, имаше малка конюшня, градина и барака.

Рохейша ги въведе в къщата, като развълнувано бърбореше, че багажът им е пристигнал непокътнат по един каруцар от Мейдстоун. Тя обясни, че го е качила горе, макар да не е знаела къде да го остави. Гладни ли са те? Видели ли са църквата? Вярно ли е, че искат да построят нова? Рохейша продължи да говори, докато ги развеждаше из къщата. Филип и Стивън я бяха виждали и преди. Беше приятна и просторна – имаше преддверие, малка трапезария, свързана с кухнята, килер и

помещение за миене на чинии. Стаите бяха чисти, стените – прясно боядисани и по тях висяха разпятия и малки цветни триптихи. Камъшът, с който беше застлан пода, беше прясно отрязан, в ъглите стояха саксии с билки, останалата част от мебелите също беше почистена и измита, а кухнята беше изпълнена със сладкия аромат на печен хляб и месо.

– Много е чисто – отбеляза Филип.

– Да – каза Рохейша – аз поддържам добре къщата за отците. – Тя спря, с ръка, опряна на парапета и ги огледа поред.

– Вие ще останете, нали?

– Разбира се – отвърна Филип.

– Други свещеници идваха и си отиваха.

– И аз разбрах така – отвърна Филип. – Ти на всички ли беше икономка?

– През последните двайсет години, да.

– И кога си тръгваха?

Възрастната жена се завъртя, подхвана подгъва на полата си и се изкачи по спираловидното дървено стълбище. Когато стигна площадката, тя се отпусна на едно столче, изтри лицето си и им се усмихна.

– Доста е стръмно. По този коридор има три стаи. На горния етаж има още, има и тавански помещения под стряхата, но те рядко се използват.

– Защо напускаха останалите свещеници? – попита Филип.

– Някои бяха стари и се разболяха. Скъзби е доста самотно място. Други се уплашиха и се оттеглиха. Не обясняваха. Всички разбраха за Романел, свещеникът, който полудя и беше отведен в Лондон. Може би ги е хващала меланхолия.

– Ами отец Антъни?

– Да, той остана по-дълго. Харесваше църквата и се интересуваше от историята ѝ, особено от легендите.

– Защо тогава се е самоубил?

– Не знам, отче. – Тя се изправи на крака. – Стана внезапно. Той и енорийският псалт Адам Уолдис често се събираха и си шепнеха това-онова. Често се качваха на Хай Маунт, където са развалините от саксонския манастир. Към края на живота си отец Антъни се промени. Почти не спеше, винаги гледаше през прозореца. Една сутрин дойдох и намерих къщата празна. Не можех да открия отец Антъни. Уолдис живее в селото. Тогава някой започна да чука с все сила на вратата. Запознахте ли се с Оплаквачката?

– Да – отвърна Филип.

– Тя е безобидна – заяви Рохейша. – Върши много добри дела. Както и да е, именно тя откри горкичкия отец Антъни да виси като престъпник на бесилка. Синът ми Криспин го свали долу.

– Къде е погребан?

– В църковния двор. Лорд Ричард Монталт каза, че не бива да бъде погребван на кръстопът като самоубиец. Каза, че навярно отец Антъни е изгубил ума си и не е знаел какво прави. – Тя въздъхна и се изправи. – Още не са му сложили надгробен камък. Както и да е, спалните ви са тук. Вашата беше преди на отец Антъни, най-голямата. – Тя отвори една врата и покани Филип вътре.

Спалнята беше голяма. В нея имаше малко легло с балдахин, два скрина, шкаф, полица на стената под простичкото черно разпятие и голямо бюро под прозореца.

– Отец Антъни остави всичките си книги и документи. Никой не ги е потърсил. Лорд Ричард каза, че следващият свещеник може да ги вземе.

Тя показа на Едмънд и Стивън техните спални. Рохейша се извини за липсата на камъш на пода и каза, че ще се погрижи за това на следващия ден.

– Целият багаж е във вашата стая, сър – кимна тя към Стивън. – Боя се, че не знам кое на кого е. Сега се връщам в кухнята, сигурно сте гладни.

Рохейша бавно премина по коридора и се обърна на стълбищната площадка, притиснала ръка към устата си.

– О, прости ми, Боже! – изохка тя. – Отец Филип, съжалявам, но лорд Ричард ви покани на вечеря заедно с приятелите ви.

– Ще наглеждате ли къщата? – попита свещеникът.

– О, не. – Рохейша се усмихна с устни, но в очите ѝ проблесна решителност. – Имам си собствена къща в селото. Когато се мръкне, Криспин и аз ще си тръгнем, но ще се върнем призори.

– Защо? – попита Филип и пристъпи към нея. – Защо не искаш да останеш тук?

– Сър, имам си собствен дом – смути се тя.

– Само затова ли? – попита той. – И няма никакви други причини?

– Къщата е хубава, отче. Не се страхувам, но не обичам да бъда близо до гробищата през нощта. Питайте Оплаквачката. – Рохейша прехапа ъгълчето на устната си. – През лятото, когато слънцето залязва, а пчелите и пеперудите летят наоколо, е като райска градина. Но през зимата, когато падат мъгли, не ми харесва и никога няма да ми хареса.

– Хайде, Рохейша – усмихна се Филип. – Няма ли да ми разкажеш легендите?

Тя вдигна ръка.

– Отче, ако псалтът Адам не се върне, а той ще го направи, защото подушва храната от една миля разстояние, ще ви кажа каквото знам. А сега, ако не искате хлябът да почернее, а печеното да прегори...

Рохейша почти се затича по стъпалата. Филип погледна приятелите си.

– Да си разопаковаме багажа. Изглежда, че не само ще ни нахранят, но и ще се позабавляваме.

Адам Уолдис, псалт на енорията „Св. Осуалд“, стоеше сред развалините на древния саксонски манастир. От сградите му бяха останали само фасадите, стените бяха полусрутени; малкият олтар, корабът, спалните помещения и бараките стояха открити към небето и стихиите. Уолдис отиде до мястото, където някога се беше намирал централният олтар. Петата му закачи пропукана плоча и той погледна надолу. Можеше да различи изтъркания надпис, поставен в памет на монасите, погребани там. Той се наведе, избърса праха и прочете името: „Абат Алрик.“

Уолдис дочу звук и вдигна глава, но беше само една от птиците, свили гнездо в руините, която кацна на перваза на прозореца и събори долу купчинка камъчета и мазилка. Адам се изправи, отупа коленете си и се взря в небето. Мракът се спускаше и морската мъгла вече се събираше, закривайки още незалязлото слънце. Беше идвал тук много пъти, особено с приятеля си отец Антъни, докато свещеникът не стана отчужден и странен. От онази нощ Адам често идваше при олтара и гледаше към разхлабената надгробна плоча. Отец Антъни я беше повдигнал пръв. Сега го направи и Адам. Дръпна я настрана и се вгледа в плиткия гроб отдолу. Той беше загадка за него. Според древния надпис това някога е бил игумен Алкун, но ако беше така, той беше умрял от насилствена смърт. Уолдис повдигна белеещия се череп и го обърна. Някой беше пребил Алкун до смърт, беше разбил задната част на главата му. Поинтересното беше, че в гроба нямаше никакви атрибути на сана му – нито броница, нито кръст – нищо, сякаш добрите монаси бяха съблекли Алкун напълно гол и дори не му бяха наметнали плащеница. Адам се стресна от дрънкане на сбуруя.

– Кой е там? – извика той.

Мъглата нахлуваше в старинните развалини. Адам постави плочата на мястото ѝ, и се прекръсти срещу злите сили. Влезе обратно в кораба, взе наметалото и вещите си и излезе от стария манастир. Погледна към

склона. Въпреки мъглата още различаваше светлините на селото и мъжете, които се прибираха от полето. Адам затвори очи: новият свещеник трябва да беше пристигнал. Той сигурно щеше да го разпитва за отец Антъни, но какво можеше да му каже? Не искаше да споделя тайните му с никого. Знаеше, че някъде в околността на Скозби беше заровено голямо съкровище и възнамеряваше да го намери. Стисна под мишница торбата си и с един последен поглед към манастира пое по пътеката, която се виеше през гората към селото.

Спомни си как отец Антъни му беше разказвал за съкровището, пренасяно през Кент от тамплиерите. Как кралските хора ги бяха пресрещнали и избили, но едва след като рицарите бяха успели да скрият златото си. В подножието на хълма Адам спря и отново погледна назад към развалините. Отец Антъни беше сигурен, че съкровището е заровено там. Не беше ли открил останките на нещастните тамплиери? Псалтът присви очи и подскочи – внезапно мъглата се раздвижи. Беше сигурен, че вижда конници, наметнати с плащове с качулки, скупчени в подножието на хълма. Той с мъка овладя потръпването си. Ако можеше да се вярва на слуховете, французите бяха излезли в открито море и правеха набези по бреговете на Кент и Съсекс. Нахлуваха навътре в сушата, плякосваха, изнасилваха, опожаряваха. Псалтът се забърза. Гората се затвори над него. Смразяващ вятър подхвана качулката му и я задърпа като зъл демон. Адам се вгледа в дърветата от двете страни на пътя. Мъглата обгръщаше дънерите и клоните, стелеше се над тревата. От време на време гарваните дрезгаво се обаждаха в тишината, нарушавана от счупените клонки под краката на някоя белка, лисица или невестулка, втурнала се на последния си вечерен лов преди падането на мрака. Пред него мъглата се спускаше като завеса и скриваше пътя.

– Наблюдаваме те! Ние винаги те наблюдаваме!

Адам замръзна и очите му изскочиха от орбитите. Огледа се наоколо. Беше сигурен, че някой зад него беше прошепнал думите. Обърна се. Нямахше никой. Когато продължи напред, сърцето му биеше шумно, а устата му беше пресъхнала. Отново си спомни за отец Антъни. Не беше ли се оплакал старият свещеник от нещо такова? От някакъв шепот? От хора, които го наблюдавали? Уолдис чу съвсем ясно подрънкването на сбруя вдясно между дърветата. Спусна се да бяга и изпусна торбата си. Само да стигнеше до селото, щеше да се отбие в кръчмата и да отмие страховете си с кана вино. Той изхлипа, когато конниците се появиха от мъглата. Пет, шест, и още, и още, те препречиха пътя му. Чу тропот на копита зад гърба си и се обърна. Ездачите носеха наметала и лицата им

бяха скрити дълбоко под качулките. Адам се обърна и побягна встрани от пътеката към гората. Знаеше, че така ще се спаси. Ездачите нямаше да могат да го настигнат. Погледна наляво и надясно. Конниците се носеха между дърветата без всякакви трудности. Продължаваше да тича, дробовете му всеки момент щяха да се пръснат, а главата му кънтеше като барабан. Познаваше тукашните пътища. Като момче беше играл в тези гори заедно с Рохейша, но сега се отклони от посоката, забравил всичко, което знаеше.

Искаше само да се отдалечи колкото може повече от загадъчните конници. Пред него блесна вода и почвата под краката му поддаде. Обхванат от ужас, Уолдис разбра, че се е озовал в едно от горските тресавища. Опита се да излезе на твърда почва, но потъваше бързо. Конниците се наредиха около него и той протегна ръце:

– Помогнете ми! В името на Бога, помогнете ми!

Той потъваше в блатото, давеше се и стенеше. Конниците останаха неподвижни, докато енорийският псалт на „Св. Осуалд“ бавно изчезна в калта на тресавището.

ТРЕТА ГЛАВА

Имението Рокингъм беше красива и величествена сграда. Разположено на около половин миля от църквата, то се гушеше между ниските хълмове, над които се чернееше гората. Зад стените му имаше малки овощни и зеленчукови градини, конюшни и бараки. Те образуваха малко селце, което обслужваше голямата къща, издигната на четири етажа върху сиво-червени тухлени основи. Останалите етажи бяха изградени от черни греди и жълта мазилка, а сламата по островърхия покрив отдавна беше заменена с блестящи червени и черни плочи. Масивните рамки от полирано дърво и дебелото, оцветено стъкло на прозорците говореха за богатството на собственика. Къщата приличаше на църква. Впечатлението се подсилваше от внушителната предна врата, към която по покритата с бели камъчета пътека се приближаваха Филип и спътниците му. Те бяха преминали от портата на имението, покрай градините и дърветата, през огромна морава с декоративни беседки и изкуствени езерна, до като стигнат до входната врата. Филип беше изненадан от трескавата дейност в имението: конници идваха и си отидаха, църковни пристави и други длъжностни лица се разхождаха из залите. Имаше дори войници, които носеха ярките вимпели на шерифа на Kent, сега

изцапани с кал. Самите мъже изглеждаха уморени и изтощени.

– Проклетите французи! – обясни лорд Монталт, когато ги посрещна в преддверието.

Той ги настани на столове пред огъня, който весело прашеше в голямата камина.

– Проклети французи! – повтори Монталт и разтърси ръцете им, без много да се заслушва в имената.

– Чух слухо̀вете – каза Филип и седна.

Опита се да прикрие усмивката си от този хитър стар войник, който беше по-загрижен от битката с вековния неприятел, отколкото за приветствията към посетителите си. Монталт отиде до прозореца и се загледа навън.

– Скоро ще се мръкне – промърмори той и белите му мустаци сякаш настръхнаха.

Прекара ръка през косата си, която падаше на стоманено-сиви къдри до раменете му. Беше облечен в обикновена зелена туника и бричове, а вълнените му гамаша бяха натъпкани в ниски кожени ботуши. Непрестанно подръпваше широкия си войнишки колан и почукваше ефеса на меча си. Изведнъж се обърна се и погледна Филип със студените си сини очи.

– Нещата вървят на зле, отче. Старият крал е мъртъв, Черният принц – също, а крал Ричард е още момче.⁵ Изтласкаха ни от Франция, а сега французите искат да стъпят на наша земя.

– За Бога, татко, успокой се!

Един млад мъж влезе в стаята. Продълговато дружелюбно лице, гладко избръснато и загоряло от живота на открито, надничаше изпод непокорните кичури кестенява коса. Облеклото му беше почти същото като на баща му. Вниманието на Филип беше привлечено от младата жена, която се облягаше на ръката му. Свещеникът разбираше, че е дал обет за безбрачие. Той се молеше, постеше, искаше да служи на Бога и знаеше, че никога няма да се ожени. Но не можеше да не забележи изключителната красота на младата жена. Тя беше облечена в обикновена синя рокля, обшита по деколтето и якичката с бял ширит, а гарваново-черната ѝ коса беше скрита под бяла забрадка. Овалното ѝ лице, бяло като сметана, имаше съвършени черти: носът ѝ беше малък, устата – пълна и закачлива, а очите – сивосини и живи.

---

5. Черният принц, първороден син на крал Едуард III умира, преди да наследи короната и оставя за наследник на престола сина си Ричард от Бордо. Впоследствие възцарил се под името Ричард II. – (Б. р.)

– Това е синът ми Хенри. – Лорд Ричард покани с жест младата двойка. – И Изолда, дъщеря на един от старите ми бойни другари, годеницата на Хенри. – Усмивката му изчезна. – Французите са акостирали на брега на Кент – продължи лордът рязко. – Горят села и шерифът е свикал опълченията.

Старият лорд се върна до прозореца и отново се взря навън, сякаш предизвикваше французите да изскочат иззад някой храст. Хенри и Изолда, които с мъка съдържаха смеха си, се представиха на Филип и спътниците му.

– Той е стар боен кон – прошепна Хенри. – Бил се е при Поатие⁶.

Затова, за бога, не споменавайте това име пред него, иначе няма да си тръгнете преди Великден.

Филип му се усмихна в отговор. Не можеше да свали очи от лейди Изолда. Тя беше толкова красива, толкова добросърдечна и в държанието ѝ липсваше престорената свенливост или превзетото кокетство, което беше забелязвал у повечето привлекателни жени. Тя започна да имитира лорд Ричард и Стивън скри лицето си в ръце, а Едмънд се разсмя.

– Знам какво правите, млада госпожице. – Лорд Ричард се върна и седна на централното място, като потропваше с пръсти по облегалката. – Бих искал проклетите французи да дойдат тук, в Рокингъм, или в Скозби. Той размаха юмрук.

– Ще им покажа силата на мечата си, както направих в Поатие.

– Той погледна тримата си посетители. – Знаете ли, че бях там, на десния фланг.

– Татко – бързо го прекъсна Хенри. – Нашите посетители са дошли да ни се представят. Те са наши гости, може би имат някакви въпроси.

– Да, да, разбира се. – Сър Ричард изръмжа на един слуга да донесе вино и захаросани плодове. – Ще разговаряме. Но, господа – лорд Ричард грабна подноса с плодовете от слугата и започна да ги подрежда върху масата. – Това е английската позиция при Поатие. – Той пъхна един плод в устата си. – Това са Генуезците – с тях аз се справих. Бях точно тук, отдясно...

Въпреки протестите на сина си, лорд Ричард се впусна в подробно и точно описание на битката при Поатие и как се беше бил под командата на Черния принц. Хенри вдигна очи към небето, а Изолда стисна ръце в скута си и застина като омагьосана. От време на време лорд Ричард

---

6. На 19.09.1356 г., по време на Стогодишната война, английската войска под командването на Едуард, Черния принц, нанася унищожителен удар на французите при Поатие. – (Б. р.)

прекъсваше разказа си, за да я нарече „палавница“. Навън беше паднал мрак и слугите влязоха да запалят факлите, когато домакинят най-после приключи историята си, като отпиваше от виното и тъжно клатеше глава. После приключи със спомените си и се извини тържествено, че е бил толкова развълнуван, когато гостите му пристигнаха. Известно време той си побъбря с Едмънд и Стивън. Филип, все още очарован от лейди Изолда, скоро осъзна, че тя и Хенри са много влюбени.

– Е, какво мислите? – обърна се лорд Ричард към него.

– За енорията ли, милорд?

– Не, за французите. Смятате ли, че ще навлязат във вътрешността?

Филип направи гримаса и поклати глава.

– Аз съм свещеник, а не войник, лорд Ричард, но смятам, че е възможно. Брегът на Кент е равен; само около Скозби има хълмове и долини. Ако откраднат коне и навлязат навътре, ще опустошат всичко. Не е нужно да се връщат на мястото, където са акостирали, могат да придвижат корабите си на север и да ги потърсят там.

– Браво! Браво! – Сър Ричард го потупа по рамото. – Ще направим от вас войник. – Той шумно си пое дъх. – Изпратих към брега разузнавачи.

Някъде в къщата прозвуча звънец.

– Да вървим, сенешалът ми съобщава, че вечерята е готова.

Вечерята се състоя в голямата зала на имението, прекрасно обзаведена, благодарение на военната плячка и печалбите от търговията с вълна. Тъмна дъбова ламперия покриваше стените. Над нея висяха ярко оцветени знамена, украсени с гербовете на лордовете Монталт и на техните съпруги. Лорд Ричард покани гостите си на подредената маса върху подиума, който се намираше в разточително украсена ниша в дъното на залата. Стените бяха украсени с глави на лисици, елени, сърни, глигани и други ловни трофеи. Между сребърните прибори изпъкваше огромна солница във формата на замък. Храната беше изтънчена и показваше, че лорд Ричард е щедър домакин: пача, банички с месо, еленски бут и пълен дивеч. Виното се лееше като река. Домакинят не се върна към войната с Франция, а тихо слушаше как останалите обсъждат местните проблеми и клюките от Лондон.

Отначало Филип помисли, че старецът или е пил твърде много, или още мисли за французите, но скоро лорд Ричард доказа, че е лукав и бърз като лисица. Към края на вечерята той ловко накара Хенри и Изолда да разведат Едмънд и Стивън из имението.

– Покажете им стаята с ръкописите – измуча старият воин. – Там,

където е била библиотеката на моите прадеди. Хубаво място е. Ще ви хареса, Едмънд; на вас също, Стивън. Ако нещо за четене ви хареса, можете да го вземете.

Веднага щом групата излезе от залата, усмивката му угасна. Той погледна към Филип, който седеше от дясната му страна, отмести стола си и застана лице в лице със свещеника.

– Като стана дума за книги, отче Филип, знаете старата поговорка: Никога не преценявай книгата по корицата ѝ. Може да приличам на изкуфял стар войник, загрижен само за французите. Бърборих като палячо, защото не искам да тревожа сина си и бъдещата ми снаха. – Той леко се усмихна. – Тя е толкова прекрасна, колкото изглежда. Добра жена, с остър ум и надарена със здрав разум.

– И защо направихте всичко това, милорд? С какво не искахте да ги обезпокоите?

– Вие също сте умен – отвърна лорд Ричард. – Разбирам това. Ходил сте в енорийската църква. – Той започна да чисти зъбите си. – Неприветлива е, нали? Разбирам защо искате да построите нова. Говорихте ли с Рохейша за отец Антъни?

– Тя ми каза малко – свещеникът бил възрастен и учен. Много се интересувал, бил направо омагьосан от историята на селото...

– А, да историята. Ами легендите?

– Тя наистина ми каза съвсем малко – отвърна Филип.

– Тогава аз ще ти кажа истината. – лорд Монталт се облегна на стола. – Или поне истината, каквато я знам от историята на моето семейство. През зимата на 1308 тогавашният крал, Едуард II, издал заповед всички тамплиери в кралството му да бъдат арестувани. Той бил принуден да направи това от своя тъст, Филип IV, крал на Франция. Чувал ли сте за това?

Филип кимна.

– Според легендата група тамплиери избягали от църквата си в Лондон. Били дванадесет или тринадесет. Със себе си носели съкровището на ордена си: злато, сребро, скъпоценна утвар. Моят предшественик от онова време, откровено казано, бил пират и контрабандист, който не се боял нито от Бога, нито от хората. Бил близък приятел с местния свещеник, Уолтър Романел. Според легендата, когато открил, че съкровището се пренася през равнините на Кент и ще премине недалеч от Скозби, с викария направили заговор. Яздил ли сте вече из района?

Филип поклати глава.

– През зимата местността може да бъде опасна; пътеките свършват

внезапно, пътищата водят към тресавището. През цялото време има мъгла, която сякаш извира от адските казани и се спуска толкова бързо, че дори да си роден тук, лесно можеш да се изгубиш. Накратко казано, Романел и моят дядо, да му прости Господ, събрали група обесници от селото и изиграли стария контрабандистки номер със запалените факли, които отклонили непознаващите пътищата рицари към тресавището.

– Но те са били въоръжени воини...

– На бойното поле едва ли биха ги победили, отче Филип. Но затънали в блатото, заобиколени от мъглата, те били лесни жертви и бързо паднали под облака стрели. – Лорд Ричард млъкна. – Господ знае какво се е случило – прошепна той. – Но легендата твърди, че главорезите пленили съкровището и го донесли тук. Мисля, че започнали да го използват. Дядо ми купил още земя, ремонтирал къщата. Отец Романел започнал да работи върху църквата, имал същите идеи като вас.

– Извинете – прекъсна го Филип, – откъде знаете всичко това?

– Предавало се е устно от баща на син. Никой не е толкова глупав, че да запише такова нещо. Спомнете си, че тогавашният крал, Едуард II, бил бесен, че е изгубил такова огромно съкровище. Кралските пълномощници дошли в Скозби, но си отишли с празни ръце. – Лорд Ричард отпи от виното си и залюля чашата между пръстите си. – Минали години. Разбойниците навярно мислели, че ще им се размине. Но според легендата Романел започнал да говори за Наблюдателите и шепота, който се чува в гробището и около къщата. Видяхте ли надписите?

– Да, лорд Ричард. Една и съща фраза се повтаря непрекъснато. „Ние ви наблюдаваме! Ние винаги ви наблюдаваме!“ А също и очите, изрисувани по колоните. Какво е станало с дядо ви?

– Нещо като това с Романел. Лорд Джордж често се пробуждал през нощта с викове и писъци. Говорел за бронирани конници в двора. Една сутрин намерили леглото му празно. Открили го в овощната градина. Лежал по нощница, умрял от апоплексия. Други казват, че върху лицето му бил изписан такъв ужас, сякаш бил надникнал в дълбините на ада. Малко по-късно Романел полудял. Отвели го в „Свети Бартоломю“ в Лондон, където умрял в килията си, крещейки, че те все още го наблюдават. – Лорд Ричард остави чашата си. – Вие вярвате ли в призраци, отче Филип?

– Църквата ни учи за Силите на мрака, лорд Ричард.

– Но от ада ли идват тези призраци? – запита лордът. – Да приемем, че е вярно, че моят дядо и викарият Романел са избили невинни хора, които са били също така свещеници и християнски воини; те са го

направили за да завладеят съкровището на тамплиерите. – Лордът махна с ръка. – Тези убийци са били от Скозби, значи селото би трябвало да е прокълнато, но вие го видяхте. Процъфтяващи къщи, плодородни поля; хората се раждат, женят и умират. Живеят щастливо, стига да не ни нападнат проклетите французи.

– Значи смятате, че мястото не е прокълнато?

– Не знам. Църквата със сигурност е. Знам защо свещениците не се задържат. Те чувстват някакво присъствие. Подозирам, че отец Антъни, както и нашият несретен псалт Уолдис, са търсили златото. Аз не бих го докоснал заради всички ангели небесни, макар да подозирам, че е заровено в стария манастир на Хай Маунт. Дядо ми и Романел никога не се приближавали до това място, отбягвали го сякаш е прокълнато. – Стариият рицар придърпа стола си по-наблизо. Но аз си мисля, че проклятието може да работи по друг начин. Дядо ми бил женен за красива млада наследница. Тя родила баща ми и след седмици починала. Моята майка умряла по същия начин, както стана и със съпругата ми...

Филип здраво стисна чашата си. Сега залата не изглеждаше толкова приветлива. Пламтящият огън сякаш изгуби част от топлината си.

– Не разбирате ли, отче? – В очите на стария лорд се появиха сълзи. – Мислите ли, че е съвпадение, че в три последователни поколения на рода Монталт младата съпруга умира, веднага щом роди? Разбирате ли какво означава това? Хенри ще се ожени за Изолда. – Гласът му трепна. – И тя ли ще бъде наказана, отче? И тя ли ще умре заради греха, извършен от дядо ми? – Стариият човек сведе глава. – Сега разбирате защо – промърмори той – играя ролята на стар боен кон. Не искам да говоря за тези легенди и проклетия в присъствието на Хенри или Изолда. – Той погледна към Филип. – Какво мога да направя, отче?

– Откога знаете това? – попита Филип.

– Отскоро. Започнах да размишлявам. Проучих и живота на селяните. Знаете ли, отче, в много отношения Скозби е благословено място. Дори голямата чума едва го засегнала, а гладът и болестите по добитъка са непознати. Ние сме далеч от пътищата и другите градове, затова Скозби оцелява. Но аз разгледах църковните архиви: зависимостта, за която Ви казах, съществува. Младеж се жени, жена му ражда и умира. Отче, знам, че жените често умират при раждане, но наистина се чудя дали няма проклятие над Скозби. Не върху цялото село, а само върху онези семейства, които са участвали в безпощадната сеч над тамплиерите и кражбата на златото им.

Филип огледа залата. При обучението си като свещеник беше

посещавал университета в Кеймбридж и докато изучаваше теология, беше силно заинтригуван от демонологията – участието на сатаната и неговите ангели в падението на човека. Филип не вярваше в глупави и суеверни приказки. Той поддържаше циничния възглед, че сатаната и неговият легион работят по по-изтънчен начин. А и в тази ситуация кой и къде беше злият? Невинните тамплиери са били убити по такъв злодейски начин. Ами ако това беше дело на Божията справедливост, а не някаква дяволска измама?

– Изолда не бива да умре – скръцна със зъби Монталт. – Аз не съм старец, който е загубил ума си, отче, и още преди да ми го предложите, ще ви кажа, че съм говорил с някои от другите свещеници преди години. Можете да благославяте тази къща, Хенри и Изолда до края на света и това нищо няма да промени.

Филип подпря лакти на масата.

– Ако отида при епископа – подхвана бавно той – няма да ми поярва. Лорд Ричард, няма ли някаква следа? Някакъв ключ към тази загадка?

– Елате, ще ви покажа.

Той почти повлече Филип за ръката и го изведе от залата. В далечината се чуваха гласовете и смехът на останалите. Монталт запали фенер и заведе свещеника в кухнята. На другия ѝ край имаше малка врата.

– Оттук се стига до избите – каза той. – Когато дядо ми загубил ума си, се криел тук. Прекарвал по цял ден в една малка стая, иззидана в избите.

Той поведе Филип надолу по стъпалата. Стените бяха белосани, тунелът – тесен и прав като игла. Монталт усили фенера и освети поставките за факли високо по стените. Гърдите му свиреха от напрежение, когато, мърморейки си под нос, поведе госта си по-нататък по коридора. Отвори една врата и те се намериха в гола, тясна килия. Тя нямаше прозорци и когато запалиха факлите, Филип видя, че вътре има само стара маса, стол и овехтял шкаф. Паяжини висяха в ъглите като драперии. Лорд Ричард поведе Филип към отсрещната стена.

– Вижте това, отче.

Монталт вдигна факлата и свещеникът видя драскотините пред себе си. Кръвта му се смръзна. Който и да ги беше издълбал с нож в стената, явно е бил изгубена душа. „Джордж Монталт“ беше написано няколко пъти, сякаш отдавна мъртвият рицар се е опитвал да запомни собственото си име; сякаш с последни сили е задържал искрицата здрав разум. Останалите знаци бяха несвързани: „Наблюдателите“, „Смили се,

Исусе“ – „Jesus miserere“. Няколко пъти се срещаше и името „Вероника“.

– Коя е била тя? – попита Филип.

– Не знам – отвърна лорд Ричард. – В нашето семейство никога не е имало жена на име Вероника. Единствената, за която се сещам, е светицата, която избърсала лицето на Исус, когато се изкачвал към Голгота.

– А тези числа? – запита свещеникът. – 6 и 14 – ясно се виждат.

Лорд Ричард отново поклати глава. Филип грабна фенера и заразлежда останалата част от стената. Увереността му се засили, когато различи очите, подобни на онези, изрисувани върху колоните в църквата и фразата, която пронизваше като барабанен ритъм цялата загадъчна история: „Spectamus te, semper Spectamus te“.

– Говори ли ви това нещо, отче? Филип поклати глава.

– Нищичко. Лорд Ричард, какво съкровище се предполага, че са носели тамплиерите?

– Отче, и аз като вас мога само да гадая, но ако се вярва на приказките на старите жени – скъпоценни съдове и чаши.

– Има нещо странно – каза Филип и отдръпна фенера. – Знам малко за тамплиерите. Били са воители, монаси и свещеници. Обвиненията срещу тях били лъжливи – обвинявали са ги, че обожават отсечена глава, че практикуват черна магия и содомия. Всъщност това били купчина лъжи, измислени от папата и останалите като извинение да разрушат ордена.

Филип седна на един стол и се опита да си спомни какво беше чел в хрониките в Кеймбридж.

– Точно така – продължи той. – Техният Велик магистър по онова време, Жак дьо Моле, бил изгорен пред Нотр Дам. Той публично обвинил виновниците за своето падение – френския крал Филип и папа Климент V. Когато запалили кладата, дьо Моле призовал Филип и Климент да се явят пред Божия съд до една година и един ден след неговата смърт.

– Така ли е станало? – попита лорд Ричард.

– Да. И двамата умрели. Навярно ги е сполетяло ужасно наказание.

– Но какво общо има това с проблема в Скозби? Филип потри лицето си. След толкова вино се чувстваше уморен. Главата му беше доста замаяна, но в сърцето си беше сигурен, че ако иска да служи на хората в Скозби, трябва да се опълчи срещу тази загадъчна, мълчалива заплаха.

– Лорд Ричард, не се хваля, но освен свещеник аз съм и учен. Аристотел ни учи, че във всяко нещо има логика.

– Но има ли логика в проклятията и призраците?

– Не – поклати глава свещеникът. – Точно логика липсва във всичко това. Да приемем, че легендата е вярна, че група тамплиери със съкровището си са преминали през равнините на Кент. Били са причакали и избити, а съкровището им било отнето. Душите на тамплиерите отиват пред Бога. Наистина ги е застигнала ужасна смърт. Били са убити, но не минава ден, без някой добър човек да бъде убит. Пък и те загинали така, както желяели – в защита на своя Орден срещу силите на злото.

– Защо тогава има проклятие? Защо Романел и дядо ми Джордж са полудели?

Филип хвана ръката на стареца и я стисна. Той веднага беше харесал този възрастен благородник, този стар войник, който не се боеше да се изправи срещу французите, но беше ужасен, че красивата му снаха може да умре преждевременно.

– Точно в това е загадката, лорд Ричард – настоя Филип. – Както ви казах, всеки ден добри мъже, жени и дори деца умират заради нечия алчност. Но кралството не е пълно с призраци, които да търсят отмъщение. Не, през нощта, когато са измрели тамплиерите, се е случило и нещо друго. Не знам какво е било, но то непременно трябва да бъде поправено.

Лорд Ричард погледна свещеника и обхвана слабо му лице с ръце.

– Радвам се, че дойдохте тук, отче – каза меко той. – Вие ми вярвате. Знаете, че тук има нещо, което трябва да бъде победено. Смятам, че сте прав. – Той вдигна фенера над масата. – Погледнете масата.

Свещеникът приближи. На нея беше издълбана няколко пъти една и съща дума: „Изкупление! Изкупление! Изкупление!“

– Правил ли е някакви дарения? – попита Филип.

– Да – отвърна лорд Ричард. – През годината преди да умре написа завещанието си – в него няма нищо необичайно, освен богато дарение на Хоспиталиерите, друг орден от кръстоносци, в помощ на борбата им с неверниците. Той заплати добре и на свещеници от цял Кент, за да отслужат литургия за душите на онези, които е погубил. Раздаде пари на бедните...

– Но явно това не е било достатъчно – прекъсна го Филип. – Има ли още нещо, лорд Ричард?

Старият рицар поклати глава.

– Сега знаете колкото и аз – отвърна той. – Нито моят дядо, нито старият Романел са записали нещо. Как биха могли? Кралските

пълномощници дошли в Скозби да търсят съкровището на тамплиерите. Отишли си с празни ръце, но представяте ли си какво можеше да стане, ако дядо ми или Романел бяха осъдени за това престъпление? Орденът на тамплиерите бил обявен извън закона. Цялата им собственост принадлежала на Короната. Дядо Джордж е щял да бъде обвинен в убийство, кражба и държавна измяна. Не само щеше да изгуби живота си, но цялото имущество на Монталт е щяло да бъде иззето в полза на Короната. Дядо ми е трябвало да мълчи.

– Лорд Ричард! Лорд Ричард! – извика Изолда от горния етаж. – За бога, какво правите там долу?

– Показвам на госта ни прекрасните си вина. – Старият рицар на мигна на Филип. – Сега се качваме. – Той стисна рамото на Филип. – Разгадайте загадката – прошепна му. – Спасете ни всички, отче, и аз ще построя толкова църкви, колкото искате.

Малко по-късно Филип, Едмънд и Стивън си тръгнаха. Беше паднал мрак. Те отказаха предложението на лорда да преспят в имението, но с благодарност приеха двама слуги да вървят пред тях с факли.

Нощта беше студена, но по небето нямаше облаци и те скоро се оказаха пред свещеническия дом. Филип даде по монета на всеки от факлоносците. После заведоха конете си зад къщата, затвори ги в конюшната и влязоха в къщата през малката задна врата. Рохейша и синът ѝ си бяха отишли отдавна. Огънят в кухнята беше позагаснал, но подът беше чисто изметен и масата – подредена за закуска.

– Няма да има ранна литургия – обяви Филип. – Ще изчакаме хората да се върнат от работа сутринта. – Той потупа брат си по рамото. – Ще я отслужим заедно.

После седна на един стол пред огъня и само кимна, когато Едмънд промърмори, че е изморен. Той се заслушваше и чакаше някакъв звук или знак, но в къщата цареше тишина, нарушавана само от прашенето на дървата и шумът от стъпките на Едмънд по стълбите, отварянето и затварянето на вратата на спалнята му. Стивън се приближи и седна до него.

– Мислиш ли, че лорд Ричард ще подкрепи строежа на новата църква? – попита майсторът-строител.

– Да. Но, както знаеш, Стивън, тук се крие някаква загадка.

– Легенди – присмя се събеседникът му. – Бабини деветини. Ние сме учили в Кеймбридж. Аз не съм еретик. Вярвам в бога, ангелите му и царството небесно, но съм чувал много измислени истории за съкровищата на тамплиерите. Интересувам се повече от тухлите и катрана, от

плановете за строежа на новата църква. Гледай да се погрижиш за енориашите си и да поддържаш добри отношения с лорд Ричард, но трябва да ковам желязото, докато е горещо. Нека утре отидем на Хай Маунт.

– Сигурен ли си, че искаш да работиш тук, Стивън? Строителят потри ръце.

– Филип, ти си ми приятел. Работил съм като майстор-строител в Уестминстър, Смитфилд и Крипългейт, но да построя своя собствена църква – Стивън се изправи – е голямата ми мечта. – Той отиде до вратата, после се върна. – Но човек трябва да живее от нещо, Филип. Кой ще плати за църквата?

– Разбрах, че енорията има добри постъпления – отвърна Филип – пък и лорд Ричард е щедър господар. Камъкът може да бъде добит в околността, а в Скозби има достатъчно работници.

– Тогава е време да започваме. Лека нощ, Филип. Стивън потупа приятеля си по рамото и се качи в стаята си. Известно време Филип седя загледан в угасващите въглени на огъня. Денят беше изпълнен със събития, но две неща се бяха запечатали в съзнанието му: страданието в очите на лорд Ричард и красотата на веселата Изолда. Той стана и отиде до предната врата. Застана с ръка на резето и излезе навън и стисна зъби от студения нощен въздух. Излезе през малката странична порта в гробището. Студът беше ужасен – клоните на тисовите дървета бавно се полюляваха от нощния вятър. Цареше мъртва тишина. Филип се огледа. В слабата светлина на луната можеше да различи кръстовете и надгробните камъни, които се очертаваха на фона на тъмната сграда на църквата. Тъкмо щеше да се обърне, когато чу първия шепот, като бриз, понесъл нечии думи от далечината. Филип спря и стисна юмруци. Беше чул думата „Наблюдаваме“, но не беше ли това игра на въображението му? Взря се в църквата, сякаш тя беше виновна за страховете и кошмарите му. Готвеше се да тръгне, когато забеляза отблясък от светлина през един прозорец: някой беше в кораба и се движеше с факла или фенерче. Филип си помисли да повика Едмънд или Стивън, но после му стана неудобно. Отиде до църквата, извади ключа от кесията си и отвори страничната ѝ врата. С мъка преодоля усещането си за нещо зло и лошото си предчувствие. Щом влезе вътре, вече не можеше да види нито факла, нито фенер. Като присви очи, различи колоните, тъмната преграда между хора и кораба и огромния продълговат силует на саркофага на Монталт. Пристъпи напред и дочу шум, сякаш някой пляскаше с ръце. Видя червената светлина на олтара и тя го успокои. Спомни си началото на вечернята: „Господи, помогни ми. Боже, побързай да ми помогнеш!“

Повтаряше си думите, докато отиваше към олтара, но замръзна, когато чу как друг глас шепне: „Ще вляза в олтара на Господа, Господ, който дава радост на младостта ми“. Филип се извърна и ръката му посегна към малката кама, която висеше в кания на колана му.

– Кой е там? – извика той. – Това е Божи дом. В името на Исус Христос...

– Наблюдаваме те! Винаги те наблюдаваме!

– Добре! – извика Филип в отговор. – И аз ви наблюдавам. Аз, Филип, свещеникът на тази църква.

Нещо се движеше в дъното на църквата. Филип извади ножа си и затича към главния вход, но там нямаше нищо. Чу звук зад себе си, обърна се, извика ужасен и изпусна ножа. Подобно на горящи въглени, очите го пронизваха от тъмнината.

РАЗГОВОРЪТ НА ПОКЛОННИЦИТЕ

– Небеса! – възкликна Ханджията. – Господин свещеник, разказът ти е ужасяващ.

– А верен ли е? – Приставът се примъкна по-близо до огъня, като поглеждаше страхливо през рамо, сякаш очакваше някой дух или талазъм да скочи през вратата на разрушената църква.

– Пилат попитал: „Какво е истината?“ – обяви Бедният свещеник – Не получил отговор, но Христос е казал, че той е Истината, затова оставям на него този проблем.

– Ами призраците? – Каза присмехулно продавачът на индулгенции. – Наистина ли вярваш в призраци?

– Аз вярвам в призраци – каза Батската невеста от мястото си върху възглавничките от далечната страна на огъня, където седеше, увита в широката си наметка. – Когато ходих на поклонение в Кьолн, трябваше да пренощуваме в един замък високо в планините – замъкът Фалкенщайн. Така го наричат.

– Бил съм там – намеси се сър Годфри. – Когато се биех с тевтонските рицари в Прусия.

– В такъв случай, сър, знаете за какво говоря – отвърна му Батската невеста. – Ужасно място. – Тя продължи с дрезгав шепот. – Благородният граф ни позволи да спим в коридора. Каза ни, че щом вратите са заключени и залостени, не трябва да обръщаме внимание на нищо, което виждаме или чуваме.

– И какво видяхте? – захили се църковният пристав. Той се изправи, като се почесваше безсрамно. Поопъна наметалото си на земята, но през това време направи неприличен жест към Батската невеста.

– Не смей да се държиш така с мен! – извика тя и се надигна. – Видяла съм сметката на трима съпрузи, ще направя същото и с теб.

– Хайде, хайде – намеси се Ханджията. – Говорехме за духове.

– Ужасна нощ – продължи Батската невеста, втрепенена в Пристава. – Непрекъснато ръмжаха около нас. Виждаха се странни светлини през прозореца. На вратата се чукаше. Чувахме тичащи стъпки и дрънкане на вериги. На сутринта попитахме домакина ни какво е това и той ни заведе горе, в кулата. Беше лято, но казвам ви, добри дами и господа, на това място цареше невероятен студ. На върха на кулата имаше стая. Беше гола и измазана с вар, а дъските на пода бяха боядисани в черно. В

средата на стаята имаше легло с огромен балдахин, поддържан от колони, който стигаше до тавана. Един от нас легна на леглото и графът ни показа как, ако дръпне една тайна ръчка, върху леглото пада брадва и посича този, който лежи там. После дръпна друга ръчка, скрита зад завесите и от двете страни на леглото се отвориха дупки в пода.

– Спаси ни, Господи! – намеси се Игуменката. – Значи ако не те нарежат на късчета на леглото, ще паднеш и ще се пребиеш в шахтите.

– Да – отвърна Батската невеста. – Ужасна смърт. – Графът ни обясни, че един от неговите прародители убивал поклонниците, които дръзнали да отседнат в замъка му. Ужасните шумове, които чухме, били техните духове, които нощно време бродели из замъка и търсели възмездие.

Батската невеста щеше да продължи, но сър Годфри стисна китката ѝ. Тя погледна към Бедния свещеник, който стоеше, взрян в тъмнината, сякаш беше видял нещо и напълно забравил за тях.

– Мислите ли, че това е истина? – прошепна тя.

– Добра госпожо, сигурен съм. Познавам Скозби и често съм се срещал със семейство Монталт.

– Тишина! – Орачът, който ги беше чул, вдигна ръка. – Сър Годфри, оставете брат ми да завърши разказа си.

– Вярно е – обади се Готвачът.

Всички го погледнаха. Обикновено той беше един от най-шумните поклонници, готов да се шегува и заяжда с Ханджията или Мелничаря. Но откакто бяха пристигнали при църквата, Готвачът беше притихнал. Всъщност през повечето време той се взираше в Бедния свещеник и брат му, сякаш не можеше да реши дали ги познава или не.

– Вярно е – повтори той.

Бедният свещеник рязко се изтръгна от унеса си и погледна Готвача, който сега трескаво чешеше екземата на крака си.

– Да – каза той. – Аз съм този, за когото ме мислите, господине. Затова замълчете и ме оставете да продължа.

II част

ПЪРВА ГЛАВА

На следващата сутрин Едмънд и Стивън с нетърпение се измъкнаха от леглата, но Филип едва гледаше и главата му тежеше. Предишната нощ беше избягал от църквата и чувстваше, че не може да сподели преживяванията си със спътниците си. Не можеше да реши дали е бил изморен или е пил твърде много вино. Или главата му вече беше препълнена с древни легенди и мистериозни проклетия? Установи, че му е трудно да се върне в църквата, а когато го направи, късно сутринта, установи, че вътре е мрачно, студено и усойно. Скоро вниманието му беше привлечено от енорияшите, които се трупаха около олтара, докато той отслужваше литургията за деня. Едмънд, който беше чел утринна литургия в параклиса на Богородица, сега му помагаше. След службата няколко от възрастните енорияши останаха да му стиснат ръка и да го приветстват с добре дошъл. Филип им се усмихна, но очите му непрекъснато бягаха към задната част на църквата, където Оплаквачката се беше свила до кръщелния купел. Един от енорияшите, ковачът Саймън, проследи погледа му.

– Не се тревожи за нея, отче – каза той. – Тя обича да седи до колоната. Винаги я каним да се присъедини към нас, но напразно.

Филип му благодари и отиде в малката ризница, където се съблече и остави одеждите си. Едмънд улови мрачния му поглед.

– Доста е разхвърляно – забеляза брат му, посочвайки стихарите, епитрахилите и другите свещенически принадлежности, които лежаха из стаята, както и полуизгорелите свещи, които покриваха масата.

– Мислех, че имаме енорийски псалт! – отсече Филип.

– Аз също – усмихна му се в отговор Едмънд. – Но изглежда Адам Уолдис е изчезнал като дим. Рохейша и Криспин почукали на вратата му тази сутрин, но къщата му била затворена отвсякъде.

Филип затвори очите си и бавно пое дъх. Нямаше ли нещо да се случи и тук, мислеше си той. Каза на Едмънд да остане и подреди и се запъти към свещеническия дом. Денят беше хубав и силното слънце в ясното синьо небе беше стопило скрежа. Дори гробището изглеждаше приятно и Филип усети в лекия вятър първия полъх на пролетта. Рохейша го чакаше. Беше се трудила здраво пред пещта и въздухът беше

изпълнен с аромата на месо и хляб. Сега тя сновеше из кухнята, работлива като пчела, докато синът ѝ Криспин си тананикаше край огнището, кърпейки умело овехтелите кожени юзди. Филип седна и закуси със слаб ейл и пресен пай с месо.

– Не е ли дошъл още Уолдис? – запита той.

– Не – отвърна Стивън, който влизаше, загърнат в наметалото си.

Строителят седна срещу него и отметна русата коса от лицето си, което изглеждаше зачервено и възбудено.

– Ти наистина се радваш че си тук, нали? – попита го Филип.

– Разбира се! – усмихна се Стивън. – Ще дойдеш ли на Хай Маунт с нас?

Филип поклати глава и усмивката на приятеля му помръкна.

– Стивън, Стивън! – смъмри го той. – Имам много работа тук.

– Но трябва да видиш новото място – настоя Стивън.

– Нека Едмънд дойде с теб.

Стивън се канеше да продължи спора, но на вратата се почука. Рохейша отвори и млад мъж, слаб и жилест, в зелена туника и кафяви гамаши бавно влезе в кухнята. Носеше лък и колчан стрели на гърба си, а в колана му беше затыкнат нож. Той приближи и протегна ръка.

– Пиърс Бремхол – нервно почеса редките си мустаци мъжът. – Аз съм лесничеят на имението. Сър Ричард ме изпраща да бъда ваш водач.

– Много мило от негова страна. – Филип стана и стисна ръцете на непознатия.

– Тук съм и за да ви защитавам – призна Пиърс, като подърпваше тетивата на лъка. – Денят е хубав, но ако останете навън до късно и мъглата се спусне, е лесно да се загубите. Пък и, разбира се, французите са наблизо...

– Получи ли сър Ричард други съобщения? – попита тревожно Стивън.

– Да, всички крайбрежни градчета и села са на бойна нога. Сър Ричард смята, че щом негодниците крадат коне, нищо чудно да навлязат навътре в страната.

Стивън започна с лесничея обширен разговор за Хай Маунт. Филип слушаше с половин ухо и ровеше из храната в калаената чиния. Появи се Едмънд. Той също закуси и сред викове и сбогувалия тримата тръгнаха. Филип седеше мрачно на масата. От време на време усещаше как Рохейша тайно го поглежда, но се преструваше, че не забелязва, защото реши, че трябва много да внимава какво говори.

Свещеникът се прозя. Беше уморен. Миналата нощ беше кошмарна

и в душата си той осъзнаваше, че не е подготвен за това, срещу което се беше изправил в Скозби. Смяташе се за свещеник. Сега мълчаливо си призна, че е бил арогантен и е гледал отвисоко на онези, на които трябваше да служи. Винаги се беше опитвал да се усъвършенства. Искаше му се да може да се моли по-усърдно, да има по-силна вяра, за да бъде истински овчар, а не вълк. Сега, в присъствието на истинското зло, той разбираше защо останалите свещеници просто се бяха оттеглили. Филип затвори очи и си спомни за майка си: тя беше толкова горда с двамата си синове. Когато стояха от двете страни на смъртното ѝ легло, тя хвана ръцете им и прошепна.

– Бъдете добри свещеници. Не губете вяра в Бога и той няма да изгуби вяра във вас.

* * *

– Отче, добре ли сте?

Филип отвори очи. Рохейша се взираше в него.

– Няма нищо – поклати той глава. – Просто ми се иска Уолдис да беше тук. – Опита се гласът му да не прозвучи сприваво. – Все пак той е енорийският ни псалт.

– Много се промени, откакто се сближи толкова с отец Антъни – отвърна Рохейша.

Филип, който не искаше да бъде въввлечен в разговор на тази тема, се изправи на крака.

– Ще бъда в спалнята си, Рохейша. Снощи не спях много добре.

Веднага щом се озова в стаята си, Филип започна да разглежда документите и книгите на отец Антъни. Откри книга с подвързия от телешка кожа, специално изработена от книжаря в Норич. Това беше архивът на енорията, воден от викария и връчван на епископа или неговите служители при проверка. Беше започнат преди повече от сто години и Филип веднага отвори на частта, попълвана от Романел. Мастилото беше избеляло, но ръката, държала писалката – твърда, а почеркът – елегантен и четлив. Повечето от записките бяха маловажни – раждания, смърт, женитби, унищожение на царевичната реколта. Романел се оплакваше от липсата на средства. През пролетта на 1309, почеркът ставаше по-трескав – ръкописът беше по-зле подреден, буквите – безформени, думите – недовършени. Заинтригуван, Филип наблюдаваше бавното разпадане на една душа. Романел явно беше обсебен от идеята да скрие нещо, разкъсан между желанието да запази тайната и да си признае. Повечето от бележките бяха със светски характер, но изведнъж

прекъсваха и преминаваха във фрази и изрази, които нямаха смисъл: „Очите наблюдават. Те винаги са тук. Монталт не ми помага, демоните ме преследват.“ Следваше неточен цитат от Книгата на Еклесиаста: „Има духове, които търсят възмездие и яростно отмъщават на враговете си.“ Следваше текст от пророк Исайя „Развалините на Вавилон са обитавани от демони.“ Филип прелисти страниците. Имаше празни места, сякаш Романел дори не си е давал труда да пише. Но за 1312 година Филип прочете: „На този ден беше погребан лорд Джордж Монталт, който помоли да бъде погребан пред олтара, но това няма да го спаси от адските демони. Той умря без Бог и ще остане без Бог.“ Няколко реда подолу: „Наблюдателите се върнаха! Чувам шепота им във вятъра и когато погледна през прозореца си, ги виждам как протягат ръце към мен. Може би трябваше да я убия? Може би тя също трябваше да умре? Ах, Вероника, ти, която си избърсала лицето на Исус, очисти душата ми от грях. Изкупление, изкупление, но какво?“ И накрая: „Монталт вече го няма. Съкровището си отиде с него. Аз също скоро ще си отида – направо в дълбините на ада.“

Известно време Филип остана неподвижен. Имаше повече бележки, но какво означаваха тези, които беше прочел? Разбираше онези за наблюдателите и техния шепот. Сам ги беше видял. Но коя беше Вероника? И коя беше жената, която Романел се двоумеше дали да убие? Обърна по-напред. Романел беше скицирал старинните саксонски руини на Хай Маунт. Филип успя да различи очертанията на манастира, но това, което го заинтересува, бяха грубите скици на ковчези, всеки от които беше внимателно номериран. Върна се отново назад, в частта отпреди 1312 година. Понякога записките бяха кратки и обичайни, но от време на време Филип усещаше страха на някои свещеници, които бяха останали твърде дълго.

„Това място е ужасно – пишеше един от тях. – Тук е портата към самия ад.“

„Нещо не е наред тук – беше записал друг. – Във въздуха витае атмосфера на зло и грях, но хората са добри. Господарят на имението е щедър и мил, но тук, в църквата, в къщата и в гробището до тях, нещо не е наред. Дали не трябва да бъдат прогонени духовете?“

След това отец Филип не намери нищо, докато не стигна до викарий на име Норберт. Той беше останал само четиринадесет месеца. Беше правил обичайните записки за енорийския живот, но от време на време по нещо му се изплъзваше. „Снощи беше ужасно, защо непрекъснато имам чувството, че непрестанно ме наблюдават? Трябва ли да се

прогонят духовете?“ Последната му бележка гласеше: „Вчера следобед започнах ритуал за прогонване на духовете, но беше много страшно и опасно да продължа. Помолих негова светлост да ме преместят. Аз съм болен човек, аз съм свещеник, а не чудотворец.“

Най-накрая Филип стигна до времето на отец Антъни Холнес, предишният енорийски свещеник. Записките отново започваха с обичайните събития. Филип прелистваше страниците. Бележките бяха толкова обикновени, че той остана с впечатлението, че отец Антъни е знаел за загадката, но е останал толкова дълго, защото се е правел, че не знае. Само тук-там се усещаше какво предстои да се случи, когато болният свещеник разказваше за задълбочаващата се дружба с енорийския псалт Адам Уолдис. Филип вдигна поглед.

– Чудя се къде ли е той? – пошепна той.

Върна се към тетрадката. Точно след Великден преди две години се забелязваше рязка промяна. Отец Антъни описваше посещението си на Хай Маунт в компанията на Уолдис. Възбудено пишеше за легендите и възможността там да е скрито съкровище. Подобно на Романел и той беше нарисувал план на стария саксонски манастир на Хай Маунт, където мястото на гробовете в кораба беше отбелязано с кръстове. Там, където бяха открили кости, които не бяха на мястото си, беше очертана елипса. Филип забеляза, че се споменава „Вероника“, „6? 14?“ „Буквите на азбуката?“ „Съкровище в Хай Маунт?“ После бележките прекъсваха за около три месеца. Към средата на лятото отец Антъни беше прописал отново, но почеркът му беше променен – разкривен, понякога нечетлив, а изреченията често бяха недовършени. В полето отец Антъни беше прерисувал очите, издълбани в църквата. Той сякаш беше запленил от тях. „Какво наблюдават?“, „Къде гледат?“, „Пазят ли нещо?“ Вътрешната разруха на отец Антъни ставаше още по-явна, когато споменаваше Наблюдателите, шепота и кошмарите, от които страдаше. Всички записки свършваха около шест месеца преди смъртта му. Филип погледна празната страница. Искаше му се Уолдис да беше тук. Той със сигурност можеше да му каже повече.

Разтвори църковния регистър. Повечето енории поддържаха тези записки за кръвните и некръвни родствени връзки, за да се познават родословните дървета и ако мъж и жена искат да се оженят, свещеникът да прецени дали не са твърде близки роднини, за да се свържат в брак. Тук се записваха също датите на раждане, смърт и погребения. Някои от тези регистри бяха попълвани усърдно – в зависимост от свещеника. Филип откри, че и в „Св. Осуалд“ е така. Ако свещеникът е бил с

чиновнически ум и ръка, бележките бяха пълни и внимателно записани. Понякога имаше празнини. Отвори на частта, водена от Романел. Не забеляза нищо особено, освен че през пролетта на 1309 викарият беше написал „Умрял“ до някои имена, а до други – „Тялото не е открито“. Филип си спомни разговора с лорд Ричард предишния ден за проклятието, засягащо определени семейства в селото. Заради нередовно водените бележки не можа да открие някаква зависимост, освен в две фамилии, където поколение след поколение младите съпруги умираха след раждане. Забеляза, че едно от имената е Бремхол – това на лесничия.

Филип остави църковния регистър и се послуша. Къщата беше много тиха. Отиде до вратата и повика Рохейша, но не получи отговор. Спомни си, че беше споменала за излизане до малкия пазар на селото. Затвори вратата и се заслуша в шумовете на къщата около себе си.

– Наистина трябва да отида – промърмори си той – на Хай Маунт. Едмънд и Стивън ще ме чакат.

Чувстваше се уморен и объркан, взе перото и парче пергамент и започна да записва това, което беше научил.

1. През зимата на 1308 група тамплиери, избягали от църквата си в Лондон, вероятно с някакво съкровище, били причакали и убити в тресавищата. Убийците им били от Скозби. Предвождали ги сър Джордж Монталт и свещеникът Романел.

2. Всички тамплиери са били убити, но къде са заровени телата им? И по-важно, къде е съкровището? Какво означава надписът на гробницата? „Под високия връх лежи съкровището на сина Давидов.“ Значи ли това, че става дума за Соломон и че съкровището е идвало от Храма в Йерусалим? Или „високият връх“ е мястото, където се е намирал саксонският манастир? Затова ли Романел и отец Антъни са били привлечени от онези руини? Защо Романел никога не е ходел там, сякаш смятал мястото за прокълнато? Там ли е било заровено съкровището на тамплиерите?

3. Кой са били Наблюдателите? Защо са нарисувани очите? Има ли връзка това с духовете?

4. Какво значи името „Вероника“? Или числата 6 и 14? Защо сър Джордж Монталт е говорил за компенсация? Компенсация за убийството и кражбата? Ами регистърът? Защо срещу думата „мъртъв“ има въпросителна? И защо телата не са били намерени?

5. Ако над Скозби тегне проклятие, защо то изглежда, поне външно, щастливо и преуспяващо село? Дали проклятието и духовете могат да навредят само на онези, които са участвали в убийството на

тамплиерите или като отец Антъни са се опитали да разкрият тайната му?

Филип се прозя, остави писалката и отиде да си полегне. Загледа се в плътния балдахин, разперен между четирите колони на леглото и в изbledнелите му шампи: кръстове и еднорози. Обърна се настрани и потъна в сън. Когато се събуди, беше ужасно студено, сякаш някой беше отворил прозореца, а стаята миришеше на бунище – въздухът беше изпълнен с неприятната миризма на гнилоч и развала. Филип дръпна завесата на леглото: едно забулено, ужасяващо привидение, стоеше там. Свещеникът сподави вика си, когато качулката падна назад и разкри бяло като сняг лице и оплешивяваща глава. Очите бяха дръпнати в краищата и черни като нощта, а тънките устни – свити в подигравателна усмивка.

– Убий я! – Ноктестата ръка разсече въздуха. – Убий я! Филип се пробуди от унеса и изкрещя, докато замахваше с възглавницата, която грабна иззад гърба си. Дочу звуци в коридора отвън.

– Отец Филип! Отец Филип!

Бързо отиде до вратата и я отвори: Рохейша, все още с наметката си, стоеше на прага.

– Отче, добре ли сте? Лицето ви е бледо, да не сте болен?

Филип пусна вратата. Обърна се бавно, сякаш привидението може още да бъде там и да съска заповедите си, но нямаше нищо: само възглавницата, която беше хвърлил, лежеше до стената. Той прокара ръка през косата си.

– Съжалявам, Рохейша, сънувах кошмар. Уморен съм. Тя му предложи храна, но Филип поклати отрицателно глава.

Поблагодари ѝ и когато тя си тръгна, отиде до легена да наплиска лицето си. Кошмар ли беше това? Илюзия? Приблужи се и разгледа малката масичка, която стоеше до леглото му. Беше покрита с прах. Рохейша беше обещала да почисти основно стайте им, когато разопаковат багажа си. Устата на Филип пресъхна. Върху праха имаше отпечатък на ръка с малка длан и дълги пръсти. Той постави до нея собствената си ръка и разбра, че отпечатъкът не е негов. Грабна наметката си и слезе долу. Следобедът беше към края си, слабото слънце залязваше. Филип излезе в гробището. Вътре проникваше мъгла. Той потръпна, но взел решение, премина през дърветата до мястото, където мислеше, че е колибата на Оплаквачката. Откри я с бродерия в скута, седнала на един стол отвън. Тя дори не вдигна очи при приближаването му.

– Добре ли сте, отче Филип? Жената вдигна глава и се усмихна. Свещеникът не почувства подигравка в очите ѝ.

– Дойдох да поговоря с теб.
 – Приказките са безплатни – отвърна тя. Продължаваше да обсипва с бодове парчето снежнобял лен. Филип забеляза с изненада колко чисто беше.

– Какво правиш?

– Шия си покров.

– Очакваш да умреш ли?

– Защо, отче, вие не очаквате ли? Филип се усмихна и приклепна до нея.

– Правя собствения си покров и си казвам молитвите – каза тя.

– И за какво се молиш? Оплаквачката замря с вдигната игла.

– За спасение, отче, и за да бъде животът ми в рая по-щастлив, отколкото беше на земята.

– Омъжвала ли си се някога? Слушай – Филип лекичко погали ръката ѝ, – ти си човешко същество, жена, жител на енорията ми, моя сестра во Христе. Не мога да те наричам Оплаквачката. Как те наричаше Романел?

– Наричаше ме Присцила.

– Присцила ли? Защо Присцила? – възкликна Филип.

– Веднъж го попитах. Нали знаеш колко зlobен може да бъде.

Филип отдръпна ръката си и оплаквачката трепна.

– Какво искаш да кажеш? – попита той рязко. – Как мога да познавам човек, който е мъртъв от седемдесет години? Знаеш, че съм имал видение, нали?

Старата жена въздъхна, сви лена на купчина в скута си и се приведе към него. Ухаеше приятно на лавандула и други билки и Филип забеляза колко чисти са пръстите и ноктите ѝ.

– Те всички го виждаха.

– Какво виждаха? – отбранително запита Филип. Присцила се прегна и го докосна по върха на носа.

– Харесвате ми – каза тя. – Разговаряте с мен. Не ме наричате мръсна старица и не ми хвърляте огризките си. Нито ме гледате, сякаш съм вещица, готова за кладата. Присцила – повтори тя. – Това е римско име, нали?

– Коя е майка ти? – попита Филип.

– Дано почива в мир, никога не разбрах. Някое местно момиче. Не си спомням Романел да ми е казал.

– Как мина детството ти? Тя затвори очи.

– Спомням си живота си тук. Винаги си спомням Романел, но

понякога, понякога...

– Какво понякога? – попита Филип.

– Понякога виждам други картини – и тя почука с пръст по главата си.

– Знаеш ли къде е погребана майка ти? – попита Филип.

– Да, елате с мен.

Тя остави парчето лен на столчето и без да се бави, тръгна към дърветата, като направи знак на свещеника да я последва. Влязоха в гробището. Присцила спря за миг и докосна пръсти до устните си, после се приближи до едно чепато тисово дърво.

– Романел ми каза, че е погребана тук. Тук идвам да се моля.

– Говорила ли си с някого от селото за нея? – попита Филип.

Тя поклати глава.

– Не говоря с тях, нито те с мен.

– Ами баща ти, свещеник Романел?

– Дойде от ада и се върна в ада, отче. Никога не е трябвало да става свещеник. Беше голям развратник и много близък със стария лорд. Всичко правеха заедно: ходеха на лов за сърни, гуляеха и пиеха до сутринта. Романел беше добър с мен. – Тя приближи страничната врата на църквата. – Винаги беше добър, отче, купуваше ми дрехи, учеше ме. Но...

– Какво „но“?

– Понякога го улавях да ме гледа. Така, както котката гледа мишка или птица.

– Ами съкровището? – прекъсна я Филип. – Споменава ли е някога баща ти за съкровището?

– Носеха се слухове. – Старицата потърка лицето си. – Говореше се, че е направил нещо ужасно. Не мога да си спомня какво. Всъщност не си спомням много, отче. Като заговорихте за селото, се сетих, че след като Романел умря, отидох в кръчмата – един от малкото случаи, когато съм влизала там. Беше много горещо и бях жадна. Нямаше прясна вода, затова ми се прииска халба ейл да намокря устните си и да разквася гърлото си. Влязох и застанах до вратата. Там не ме обичат много. Поисках чаша ейл. Мислех, че имам едно пени, но нямах и собственикът ми каза да си вървя. – Оплаквачката погледна към небето. – Там – прошепна тя – имаше един мил човек, който отдавна е мъртъв. Той ме почерпи една бира. Каза ми да седна на пейката отвън и ме гледаше как пия. Задаваше ми въпроси. Обикновени въпроси за времето и как се чувствам. Побързах с ейла, защото се уплаших, но точно преди да си тръгна, добрият

човек хвана ръката ми. – Тя затвори очи. – Един от малкото пъти, когато някой наистина ме е докосвал. – Тя отвори очи. – Аз съм девица, отче – родена съм девствена и девствена ще си умра.

– Какво ти каза мъжът? – попита нетърпеливо Филип.

– Просто каза, че му е било приятно да ме чуе, че говоря, защото когато за пръв път ме срещнал, не съм можела.

Филип се усмихна и реши, че старицата беше започнала да говори несвързано. Тя се протегна и стисна китката му. Ноктите ѝ се забиха дълбоко в кожата.

– Аз не съм малоумна, отче, не съм. Просто си помислих, че е странно, дето хората помнят неща, които аз не помня.

– Ами съкровището? – попита отново той.

– Ах, да, говорех за съкровището. Имаше слухове. Веднъж попитах баща ми. Той само се изсмя, но откакто започна да полудява, винаги се смееше. Един ден беше седнал на стъпалата на църквата, лицето му беше посивяло. Очите му изглеждаха сякаш не беше спал от години. Мърмореше си нещо. Попитах го какво има, а той ми отвърна: „Ако знаеха само какво е всъщност съкровището!“ Това е всичко, което знам, отче. Но елате, искам да ви покажа нещо.

Тя го поведе през вратата на църквата и усойния страничен кораб, покрай гробницата на Монталт до параклиса на Девата. Запали една угарка от свещ и като махна на Филип, се приближи отляво на статуята на Богородица. Наведе се и приближи пламъка към стената.

– Погледнете, отче, виждате ли нещо?

Филип се наведе до нея и внимателно огледа стената. Имаше някаква избледняла рисунка – разпятие, заобиколено от хора, вдигнали лица и протегнали умолително ръце към него.

– Разгледайте ги внимателно, отче.

Филип го направи и ахна. За малко щеше да я събори, докато посочваше към едно лице.

– Романел! – възкликна той. – Това е Романел?

– Откъде знаете, отче? Как бихте могли да познавате човек, който е мъртъв повече от седемдесет години?

Свещеникът се изправи и излезе от параклиса.

– Сънувал сте го, нали? – тя го последва.

– Да – отговори той. – Сънувах Романел. Лицето му изглеждаше ужасно и той ми шепнесе: „Убий я! Убий я!“

– Кого да убие? Филип се обърна, но Оплаквачката беше изчезнала.

ВТОРА ГЛАВА

Филип пристигна на Хай Маунт точно преди смрачаване. Пътуването му през горите от Скозби беше минало спокойно. Свещеникът беше потънал в собствените си мисли и се чудеше как да преодолее трудностите, пред които беше изправен. Когато пътят излезе измежду дърветата, Филип още веднъж се възхити на чудесния избор на Стивън. Наистина селото беше отдалечено на известно разстояние, но Скозби така преуспяваше, че постепенно щеше да излезе извън сегашните си очертания, а новата църква щеше да има достатъчно място, за да се разширява и развива. Енориашите сякаш да изминават малко повече път, но това не беше лошо. Отец Филип беше говорил със свещениците от епархията и епископа за плановете си и те бяха съгласни. Напоследък се налагаше мнението, че ако църквата е част от селото, сградата ѝ и гробището могат да бъдат използвани в противоречие със свещените закони. Филип беше виждал това да става в други села и градчета в Кент, където църквата често се смяташе за лична собственост на влиятелните буржоа. Те организираха пазар в гробищата, църковни продажби в кораба, а покритият вход често се превръщаше в кръчма, където хората се събираха да клюкарстват и се забавляват.

Филип спря коня си в подножието на хълма и погледна нагоре. Не е много стръмен, помисли си той, а там църквата ще се вижда отдалеч. Вдигна очи към небето. Вечерницата вече се виждаше, както и сиянието на луната. Беше доста застудяло. Филип подкара коня си по тясната пътека. От двете ѝ страни имаше останки от стария манастир, или по-точно от стопанските му постройки. Дочу гласове от върха на хълма. Когато стигна там, Едмънд и Стивън, със зачервени лица, се затичаха към него като деца. Лесничейт Пиърс беше клекнал до стената, сякаш за да се скрие от студения вятър.

– Е, братко? – Едмънд стоеше пред него без наметало, с пристегната туника и запретнати ръкави, сложил ръце на кръста си. – Какво мислиш?

– Ще бъде прекрасна църква – обади се Стивън. – Ще я построим в рамките на старите стени.

В отговор Филип се усмихна. Беше идвал тук и предишните пъти, когато се отби до Скозби. Тогава и сам беше решил, че Хай Маунт е хубаво място за новата църква. Старите руини скоро щяха да изчезнат. Сега, когато знаеше други неща, това изоставено абатство със срутените

си стени, пуст олтар и най-вече с надгробните плочи, нападали пред него, излъчваше злокобна, демонична атмосфера.

– Какво е станало тук? – попита той.

Усмивката на Едмънд угасна. Филип изглеждаше блед и изтощен, под очите му имаше тъмни кръгове.

– Очаквахме те по-рано – каза брат му. – Просто се разхождахме, измерихме дължината и ширината и се опитахме да се разговорим с Пиърс. Но той не е така дружелюбен, както беше тази сутрин.

– Чухте.

Лесничият се изправи и приближи, като използваше дългия си лък вместо тояга.

– Не обичам това място – заяви той. – Вижда ми се студено и пусто.

– Какво се е случило? – повтори Филип. – Нямам предвид какво сте правили. – Той слезе от коня и го спъна. – Какво е станало с манастира?

– Това е древно място – намеси се Пиърс. – Построено е, след като римските легиони си заминали или поне така ни каза един от свещениците. Норманите го напуснали, много преди Завоевателят⁷ да дойде в тази страна. Още тогава тук е имало само развалини.

– Ами тези гробове? – попита Филип.

– Тук лежат монасите от манастира – отвърна Стивън и погледна към небето. – Мисля, че днес ще ношувам на открито.

– Не, няма! – отсеке Филип и измъчено се усмихна. – Мисля, че не трябва да оставаш тук. – Той намигна на Едмънд. – Искам да поговоря с теб, докато вечеряме. – Спомни си бележката в църковния дневник за намерените кости. – Има ли тук някаква яма? Някаква дупка?

Стивън направи гримаса.

– Има кладенец – обади се Пиърс и посочи към далечния край на манастира. – Точно там, зад западната стена на църквата. Доста е дълбок.

Филип се огледа?

– Как си я представяш, Стивън? – попита той. – Как си представяш новата ни църква?

– Хълмът не е стръмен – отговори Стивън. – Има достатъчно равно място. Мисля, че църквата и гробището трябва да бъдат построени тук, на върха, а останалата част от хълма ще се използва за разширяване на гробищата. Къщата на свещеника трябва да бъде построена или в

7. През 1066 г. норманите, водени от Уилям Завоевателя, побеждават саксонците при Хейстингс и завладяват Британия. – (Б. р.)

подножието на хълма или, ако има място, да бъде свързана с църквата чрез ризницата.

– Чудя се дали трябва да строим тук?

– Какво?

Филип почувства, че го хващат за раменете и завъртат. Стивън го гледаше с горящи очи – никога не беше виждал строителя толкова ядосан.

– Няма да я построиш тук ли? Какво искаш да кажеш?

– Стивън, Стивън – Филип сложи ръка на рамото му. – Имам известни съмнения за това място.

– Но ти не си видял плановете ми! – Яростта още не беше угаснала в погледа на приятеля му. – Зададе ми въпрос и аз ти отговарям. Има повече от една възможност. Можем да построим църквата на върха на хълма, а гробището – отдолу. Лорд Ричард обеща Хай Маунт и околните земи.

– Да, да, знам – отвърна уморено Филип. – Това се нарича „deodandum“ – дарение за бога. Но ако ще строим църква тук, трябва да се убедим, че е правилно.

Стивън се отдръпна мълчаливо. Решен да намери кладенеца, Филип тръгна през руините. Мина през входа към олтара и погледна назад към кораба. Сега Стивън шепнеше нещо на Едмънд. Отегчен, Пиърс прехвърляше стрелите в колчана си. Филип въздъхна. Мили Боже, молеше се той, позволи ми да се овладея. Зачуди се това ли се беше случило с другите свещеници. Нервите ти започват да избиват. Сипещ остри думи, чувстваш се все по-виновен.

– Добре! – извика той. – Добре, Стивън, ще построиш църква тук. Да видим този кладенец.

Той приближи до една дупка в стената и примигна от полъха на студения вятър. Тръгна към ръба на хълма. Мъглата вече се събираше, но нещо привлече вниманието му – стълб дим в далечината, плътен и черен.

– Какво е това? – извика той и го посочи. Пиърс доближи и присви очи.

– Там няма нищо, отче – каза той. – Само няколко отдалечени ферми. Може би горят стърнищата. – Лесничеят се размърда неспокойно. – Става вече тъмно, ето го кладенецът, отче.

Намираше се отстрани на църквата. Тухлената стена около него беше срутена, а дървеният покрив отдавна го нямаше – беше останала само обрулената от времето вертикална подпора. Филип приклекна и се

взря в кладенеца, но не можа да види нищо. Взе едно камъче, хвърли го и чу плясък.

– Някой слизал ли е долу? – попита той.

Пиърс посочи стълбите, издълбани в стената, плътно покрити с мъх и лишеи.

– Възможно е – каза той. – но може да бъде опасно.

– Слизам долу – обяви Филип.

– Какво? – Брат му го хвана за ръкава. – Филип, да не си полудял?

– Искам да слеза долу сега.

Той свали наметалото си и въпреки протестите на спътниците си заслиза надолу. Откри, че стълбите са стабилни, но хлъзгавият мъх беше опасен. Движеше се бавно и се възхищаваше на майсторството на строителя, издълбал това древно стълбище.

– Напълно безопасно е – извика той и гласът му отекна в стените. – Камъкът е много здрав. Кладенецът може да бъде използван. – Погледна нагоре, към трите лица, взряни в него. – Не се притеснявай, Едмънд – пошегува се той. – Ако се подхлъзна, ще станеш енорийски свещеник.

Продължи да слеза надолу, съсредоточен в действията си, като внимателно опипваше всяко стъпало, преди да продължи. Веднъж кракът му се подхлъзна и той се наруга за глупостта, но искаше да види какво има на дъното. Ако спреше, за да размисли, никога нямаше да продължи. Слезе още по-надолу и рамката на кладенеца над него стана още потясна, а лицата на приятелите му вече не се различаваха. Филип спря и подуши наоколо. Въздухът беше забележително свеж, което означаваше, че кладенецът е построен върху подземен поток и водата е течаша. Най-накрая стигна дъното. Имаше праг, широк около трийсет сантиметра и той стъпи на него. Беше тъмно, но опипвайки наоколо, той усети водата под себе си. Две тръби от всяка страна на кладенеца й позволяваха да влиза и да излиза. Той започна да обикаля, като броеше стъпките си, за да не забрави къде са стъпалата.

– Ако нещо се случи – прошепна – не е дълбоко: едно въже и кон могат да ме изтеглят.

Кракът му бутна нещо и го събори във водата. Ботушът му докосна още някакъв предмет и той почувства как се чупи под теглото му. Клон ли беше? Филип клекна и протегна ръка. Пръстите му напипаха нещо кръгло и гладко, с дупки. Подпрян на стената той го вдигна. Отначало помисли, че е камък, но беше твърде крехко. После разбра – беше човешки череп, а той стоеше върху други кости. С мъка успя да овладее паниката си. Разгърна туниката си, прибра внимателно черепа и тръгна

обратно, като внимаваше да не го счупи в стената. Отгоре се чува вико-
ве. Филип погледна и се уплаши. Не виждаше никого. Започна да се из-
качва бързо, без да обръща внимание на болките в тялото си. Чудеше се
дали мъртвите, призраците на онези скелети, които сега лежах на дъно-
то на кладенеца го гонят, за да го завлекат обратно. Наруга се за глупа-
вите мисли, прошепна молитва и продължи да се изкачва. Когато стигна
горе, Едмънд му помогна да излезе.

Филип седна с гръб към стената, задъхан и зачака болките в ръцете
му да утихнат. Стивън и Пиърс седяха по-далеч и говореха с някой но-
водошъл. Свещеникът потри очи и разпозна Криспин, синът на Рохей-
ша. Извади черепа, пожълтял от старост и го сложи на земята до себе си.

– Какво има? – извика той. Стивън доведе Криспин.

– Много лоши новини. Един пътник, който минавал през гората, на-
мерил трупа на Адам Уолдис да плува на повърхността на блатото. Из-
вадил го и отишъл в селото. Закарали са трупа в църквата. Лорд Ричард
е там и селяните са се събрали.

– Убили ли са го? – попита Филип.

– Не знаем – отвърна Стивън. – Според местните Адам е отраснал
тук и би трябвало да познава горите като пръстите на ръката си. Трудно
им е да повярват, че се е изгубил.

– Загадка след загадка – промърмори Филип. Протегна се зад гърба
си и извади черепа. – Останките на Адам Уолдис не са единствените
намерени.

– Ти ли го намери? – възкликна Пиърс и се приближи.

– Да, на дъното на кладенеца. – Филип го вдигна. – Господ знае как
е умрял този нещастник. Предполагам, че от насилствена смърт. – Той
остави черепа на земята. – Засега може да остане тук. Но този кладенец
трябва да бъде претърсен. Долу има още.

– На кого ли са? – попита Едмънд. – Искам да кажа, че преподобни-
те монаси, живяли тук, едва ли могат да бъдат обвинени в убийство.

– Ако мястото е било разрушено – намеси се Стивън – може би са
хвърлили труповете в кладенеца.

– Съмнявам се – отвърна Филип. – Но това ще трябва да почака –
изправи се той. – Чака ни по-важна работа.

Те се качиха на конете си и препуснаха в падащия мрак към Скоз-
би. В гробището бяха запалени факли: селяните се събираха край къща-
та, където подготвяха покойниците за погребение, от другата страна на
църквата. Лорд Ричард Монталт дойде да ги поздрави.

– По-добре елате.

Той ги заведе в мрачната, усойна постройка. Групът на Уолдис беше сложен на импровизираната маса. Лоени свещи горяха при главата и краката му. Насмолените факли, поставени в железни скоби, изпълваха помещението с танцуващи сенки. Оплаквачката беше започнала работа. Уолдис беше съблечен и сега тя отмиваше от него блатната тиня. Спря, когато Филип коленичи до трупа и като се опитваше да не гледа сгърченото лице, произнесе думите за опрощение.

– По-късно ще го помажа – каза той и се изправи. – Как е умрял?

– По тялото му няма следи от насилие – каза Оплаквачката. – Няма рани от стрела или нож.

Монталт го извика през рамо. Пътникът, намерил трупа, излезе от сянката, все още с багаж на гърба.

– Идвах през гората – обясни той. – Беше късно следобед. Реших да мина направо. Исках да стигна в Скозби преди мръкване. – Той почеса небръснатата си буза. – Не обичам тези места. Както и да е, преминах през тресавището. Знам пътеката, много малко пъти съм минавал по нея. Нещо цветно привлече погледа ми. Доближих се и видях Уолдис.

– Познавате ли го? – попита Филип.

– Да, той е енорийският псалт – отвърна пътникът. – Често пътувам до Скозби, правя го от години. Просто се носеше там, с лицето надолу, затова го издърпах. После разказах за случилото се и го донесоха тук.

Филип се върна при трупа. Докосна ръката му и установи, че плътта е студена и твърда.

– Мъртъв е отдавна – каза Оплаквачката. – Повече от един ден, а водата в тресавището е студена. – Тя погледна нагоре. В светлината на свещта лицето ѝ изглеждаше младо. – Ако паднеш в блатото – продължи тя – водата се затваря над теб. – Бегла усмивка премина по лицето ѝ. – Но понякога те изплюва обратно.

Филип схвана подтекста в думите ѝ. Сигурен беше, че старицата знае повече за историята на Скозби, отколкото му беше разкрила. Стивън дойде и застана на вратата. Филип си спомни гнева на приятеля си, когато му беше споменал за възможността църквата да бъде построена на друго място. Дали и Стивън знаеше повече, отколкото показваше? Затова ли беше дошъл тук?

– Аз имам пълномощията да провеждам следствие – наруши мислите му лорд Ричард. – Трябва да огледам трупа и да преценя причината за смъртта. – Той се приближи и сложи ръка върху разпятието, което висеше от стената. – Смятам, че Адам Уолдис е починал при злополука. – Той отдръпна ръката си. – Макар че само господ знае какво е правил

там и защо е тичал. – Лорд Ричард посочи тънките крака на псалта. – Вижте драскотините – каза той. – Направили са ги къпините и прещипът. Защо Уолдис е тичал така отчаяно и е бил толкова ужасен, че е паднал в тресавището и се е удавил?

Вечерята в къщата на свещеника беше печална. Рохейша отгруппа чиниите им със зеленчуци и сочно заешко задушено, сложи кана вино и пай на масата и каза, че си тръгва. Филип, който разсеяно чоплеше храната, затвори вратата след нея и се върна.

– Притеснен съм – започна той – от смъртта на Уолдис. В Скозби са се случвали и продължават да се случват необикновени събития.

После им разказа всичко, което се беше случило, откак беше присигнал. Стивън правеше гримаси. Едмънд слушаше заинтригуван.

– Аз съм математик – каза строителят рязко, когато Филип свърши. – Занимавам се с форми и мерки. Дялам камък и създавам сгради, които ще бъдат полезни и същевременно ще прославят майстора си. Да, вярвам в Бога и неговите ангели. Но ако това, което ни каза Филип е вярно – добави той – тогава то не е наша работа. Трябва да изпратиш пратеник до Рочестър и да повикаш заклинател. Това е проблем на епископа, не наш.

– Не повярва ли на нищо от това, което ти казах? – попита Филип. – На теб нищо ли не ти се е случвало?

Стивън остави чашата си.

– Признавам, че Скозби е много приятно село – отвърна той. – Но съм съгласен, че тази къща, църквата и гробището са странни. Нещо повече, не ми харесва онази старица. Противна е и безочлива.

Филип изненадано го погледна. Думите му прозвучаха спрехаво, а обикновено Стивън беше весел и добросърдечен.

– Чувства се някакво присъствие – каза Едмънд. – Като досадна болка, която се опитваш да се убедиш, че не съществува, но тя се връща и те изпълва. Не съм видял нищо – продължи той – или поне не мисля, че съм видял, освен снощи, когато си легнах. Чух те, че отиваш в гробището, затова повдигнах щорите и погледнах навън. Ти отиде до църквата, нали?

Филип кимна.

– Беше тъмно и едва различавах сянката ти, но съм сигурен, че някой те следеше.

Филип с мъка преглътна.

– Сигурен съм, че тук са били извършени ужасни убийства – продължи Едуард. – Онези нещастни тамплиери са били причакани в

блатата и избити, а съкровището им е било отнето. Може би техните останки намерихме на дъното на кладенеца. Може би техните души се лутат между земята и небето и търсят възмездие. Би било ужасно – добави той замислено, – ако нещо се случи на Изолда.

– След като погребем Уолдис утре сутринта – каза Филип – ще отида на Хай Маунт. Онзи кладенец трябва да бъде щателно претърсен.

– Защо? – попита Стивън.

– Защо не? – отвърна Филип. – Това е най-подходящото място, с което да започнем. Едмънд може да е прав. Ако останките на тамплиерите са захвърлени в някой кладенец или яма, те заслужават достойно погребение. Може би това означава думата „изкупление“. Макар че не мога да разбера коя е Вероника или какво означават числата 6 и 14.

– Аз открих нещо – обади се Едмънд. – Тази вечер, преди да дойдем на вечеря, реших да претърся къщата. В избата няма нищо, но били ли сте на таванския етаж?

– Няма нищо, освен стари мебели – отвърна Стивън. – Мрачно е и има течение.

– Вземете свещи – нареди Едмънд. – Искам да ви покажа нещо.

Те го последваха по стълбите към най-горния коридор. Малкият таван беше точно под покрива. Беше ужасно студено, все едно скочиха в студена вода и пламъците на свещите затанцуваха от течението, което проникваше между покрива и стените. Таванът на помещението беше нисък и трябваше да внимават да не се ударят в гредите. Донесоха и запалиха още свещи. Филип се огледа. Счупени столове, спукани тенджери и купи, касапски нож, който чакаше да бъде наострен; голям вехт сандък със счупени дръжки. До стената стоеше тумбест шкаф или бюфет. Вратите му висяха разтворени, а повърхността му беше олющена и неравна.

– Издърпайте сандъка – каза Едмънд. Направиха го.

– Дойдох тук – каза Едмънд, като отупваше праха от ръцете си – защото имах нужда от нещо, в което да сложа дрехите си. Затова огледах сандъка и шкафа.

– Какво странно има в него? – попита Стивън.

Филип помогна на Едмънд да го почисти от праха. Тогава забеляза, че на някои места кожата е изтъркана и разбра, че в първоначалния си вид скринът навярно е служел за съхраняване на ценни вещи. Беше снабден с четири ключалки, подсилен с железни ленти и метални гвоздеи. Под капака имаше две дървени летви, някога придържани заедно от три закопчалки, във всяка от които можеше да се сложи катинар. Сега те

висяха разкопчани. Филип ги дръпна и бръкна вътре – подплатата беше гладка, но вече започваше да се нагърчва. Изпълнен с любопитство, той приближи свещта към дъното на сандъка.

– Това е било коприна – каза той. – Коприна, шампирана с лилии. Сигурно е бил използван за пренасяне на нещо много-много ценно. – Той намести дървените летви обратно. – Три ключалки вътре, четири – отвън и подсилен със стоманена лента и метални гвоздеи. – Почука го отстрани. – Кожата и дървото са първокачествени.

Стивън също се наведе и огледа сандъка, като изучаваше местата, където кожата умишлено е била отстранена с нож.

– Знам какво е това – каза Филип. – Не е собственост на някой свещеник, а по-скоро на кралската хазна. Бил е използван за пренасянето на ценни предмети.

Той отвори отново капака и погледна вътре. Забеляза, че на дъното, където беше оставил свещта, се беше появило тъмно петно.

– Помислих, че е интересно – каза Едмънд. – Има и още нещо, братко, и то е свързано с онази Вероника, която ти спомена. – Той отново ги поведе към тавана. – Помислих, че и сандъкът, и шкафът могат да бъдат поправени.

Филип се усмихна. Добре знаеше любовта на брат си към дърводелството. Едмънд вече му беше предложил да издяла статуите в църквата и го притискаше да купи от най-хубавото дърво. Той остави свещите върху шкафа.

– Каза, че Романел е бил магьосник? Филип кимна.

– Може и да е бил – отвърна Едмънд. – Определено се е интересувал от звездите. Погледнете тавана.

Филип го направи и забеляза, че част от мазилката между гредите липсва.

– Тук някога е имало врата към покрива – отбеляза Едмънд. – Навярно Романел я е използвал, за да изучава звездите. Може би е имал интерес към астрологията.

Стивън се засмя:

– Това са само предположения.

– Но това не е.

Едмънд махна свещите и дръпна шкафа от стената. Картината зад него беше избеляла, но като вдигна свещите, Филип разбра защо е привлякла вниманието на Едмънд. На пръв поглед тя приличаше на несръчен опит за изображение на сцена от Страстите Христови. Художникът не беше добър – фигурите бяха тромави, боите – груби, но затова

мазилката я беше съхранила. По-изящна картина лесно би била изтрита от притискането на шкафа или би се изронила с времето.

– Вижте! – Филип посочи с пръст. – Това е Христос, който носи кръста. Това са жените на Йерусалим – той посочи към една от тях, която държеше в ръцете си парче платно. – Това е Вероника, която избърсва лицето на Исус. – Той придвижи свещта по-нататък. – Тази сцена не се споменава от никой духовен автор, но е известна.

Различаваха се ездачи и нещо, което приличаше на Богородица с малкия Исус на магаре. Около тях имаше хора с мечове, тояги, копия и брадви. Забеляза, че единият от ездачите беше паднал в нещо като река или яма, от която се подаваха само ръцете и главата му. По-важно беше, че след Девата и Младенеца вървеше товарен кон със сандък върху самара.

– Господ и всичките му светии да ни пазят! – въздъхна Едмънд. Той почти притисна лице до стената, така че свещта едва не подпали косата му. – Когато за пръв път дръпнах шкафа, видях само Вероника и Исус, но какво е това?

Стивън излезе в коридора, сякаш се заслушваше за нещо. Едмънд изглеждаше разтревожен, сякаш и той предчувстваше някаква опасност.

– Смятам, че Романел е използвал този таван – проговори Филип. Искаше да разбие потискащата тишина, която сякаш се събираше около тях. – Това е била специална стая, отдалечена от любопитни очи, където е можел да прави каквото иска. Бил е свещеник с особени дарби. Ти, Едмънд, обичаш да работиш с дърво. Романел е обичал да рисува. Можеш да видиш работите му в параклиса на Богородица, където е имал безочие то да изобрази как самият той се моли на Дева Мария. – Той махна с ръка към тавана. – Но това е различно. Смятам, че Романел е нарисувал тази картина, точно преди да умре. По някаква неизвестна причина историята за Вероника, която срещнала Исус и избърсала кървящото му лице, е свързана с тази загадка. – Филип посочи към другите, грубо изрисувани фигури. – Господа, мисля, че това е признанието на Романел. То изобразява нападението над Тамплиерите, когато са прекосявали блатата. Нарисувал я е тук в опит да спаси душата си. Ако бяхме между свещениците, дошли веднага след него, сигурно щяхме да открием из къщата много такива рисунки, върху късчета пергамент или празните страници на книгите.

– Чуйте! – Стивън влезе при тях с ръка върху дръжката на ножа. – Долу има някой.

Филип опита да успокои кръвта, която пулсираше в главата му.

Стивън беше прав – някой се движеше по коридора на долния етаж. Той подаде свещта на Едмънд и забърза натам, но огряният от луната коридор беше празен. Влезе в стаята си, отвори прозореца и погледна към църквата. Един бухал, който ловуваше из градините, се издигна с пърхане и го стресна. Той облиза сухите си устни и се загледа в църквата. Видя отново същата светлина като предишната вечер.

– В името на Бога – прошепна той дрезгаво в мрака. – Кой си ти? Какво искаш? Каж ми и аз ще те възмездя.

В отговор чу само крясъка на бухала. Филип точно щеше да затвори капачите, когато чу друг звук – дрънчене на сбруя, шепот на гласове и отново същите думи: „Наблюдаваме те. Винаги те наблюдаваме.“

Той се спусна дълго по стълбите и завъртя ключа на вратата. Отвори предната врата и изтича навън, но там нямаше нищо, освен шумът на листата. Светлината в църквата се беше усилила. Носеше ключовете в кесията си, затова с бързи крачки се запъти натам, като този път влезе през главния вход. Светлината идваше от олтара, зад преградата. Като събра целия си кураж, Филип се запъти натам.

– В името на Бога!

Свещеникът спря. Тялото на Уолдис лежеше в енорийския ковчег пред високия олтар. Погребални свещи горяха край него, а фигурата, коленичила сред тях, със сигурност беше Присцила. Тя дори не се обърна. Отпусната на пети, изглеждаше омаяна от червената лампа.

– Присцила!

Жената отвори очи и го погледна.

– Какво има, отче?

– Нищо. Видях светлина в църквата. Какво правиш тук?

– Отче, аз винаги бдя над телата, ако няма никой друг. Някой трябва да се помоли за душата му, защото ангелите и дяволите се бият за нея между рая и ада. Колкото повече се молиш, толкова по-силни стават ангелите.

Филип се усмихна на старата легенда.

– Кой ти каза това?

– Романел.

– Не, кой ти каза да се молиш край телата? Ти ги измиваш и подготвяш, това е достатъчно.

Очите на старицата проблеснаха.

– Романел ми нареди да го правя за изкупление.

– Казвал ли ти е някога за какво? Жената вдигна ръце към устните си.

– Веднъж, отче, го попитах защо. Той каза, че трябва да се моля, за-дето съм жива.

Филип се прекръсти и се взря в дарохранителницата над високия олтар, където стоеше Светото причастие. Въпреки тези свещени предмети, той усети силата и злото на отдавна умрелия свещеник, който беше погубил живота на тази жена.

– Съжалявам, че те обезпокоих. Искаш ли да хапнеш или пийнеш нещо?

– Утре. Кана прясно мляко – гъсто, мазно и неразредено. Филип направи знак за благословия над главата на старицата, после се наведе и нежно я целуна по челото. Щеше да излезе от олтара, когато тя го повика. Той се обърна.

– Какво има, Присцила?

Тя беше коленичила и гледаше право в него.

– Вие сте добър човек, отче. Не бива да оставате тук. Трябва да направите като останалите. Някои от тях бяха добри, но не като вас. Някой ден ще ви покана в къщата си. Искам да ви разкажа за кошмарите си, отче. Не се тревожете за Романел.

– Какво искаш да кажеш? Филип се върна обратно.

– Той обитава това място – отвърна старата жена. – Но не е истински, опасен.

– А кое е опасно?

– Да търсиш съкровището. Оставете го. А ако го търсите, отче, никога не отивайте в тресавището, където се виждат мъртвешките огньове. Дяволските светлини в мъглата. Често ги сънувам.

– Трябва да поспиш – отвърна Филип.

Той преви коляно пред олтара и на излизане заключи главния вход. Разбираше, че Присцила сигурно има ключ за страничната врата, която извеждаше направо в гробищата. Отиде да провери. Разбира се, тя беше отворена.

– Навярно някой от другите свещеници ѝ е дал ключ – промърмори.

Свещеникът затвори вратата, обърна се и с ужас се втренчи във фигурата, която стоеше пред него. Същото бяло лице, обгърнато от черна качулка, злите очи и сгърчените устни. Той затвори очи, когато от къщата в другия край на гробищата се дочу пронизителен вик.

Филип хукна през гробищата. Не си даде труд да се обърна и види дали ужасяващото привидение го преследва. Стигна до къщата и изкачи като стрела стълбите. Стивън и Едмънд стояха над сандъка с преbledнели лица и сезираха в лявата ръка на Едмънд, от която капеше кръв.

– В името на Бога! – прошепна Филип, като съдържаше дъха си.

Едмънд само поклати глава и посочи към сандъка. Филип коленичи и опипа вътрешността му, но когато извади ръката си, по нея нямаше нищо, освен валма прах.

– Изчезна! – прошепна Едмънд и показа ръката си. Нямаше и следа от кръв.

– Какво стана? – попита Филип.

– Разглеждахме сандъка – обясни Стивън. – Едмънд търсеше тайно отделение. Напипа нещо влажно и извади ръката си. Беше подгизнала от кръв, сякаш е бил пронизан с меч.

Филип затвори сандъка и го върна в стаята.

– Стига толкова! – обяви той и излезе от коридора. – Няма да избягам оттук. – Той извиси глас към присъствието, което беше усетил на гробището. – Няма да ме изгоните! Да си лягаме. Но най-напред ще напиша писмо до негово преосвещенство епископа на Рочестър. Трябва да изпрати заклинател да ни помогне.

ТРЕТА ГЛАВА

Погребението на Адам Уолдис беше на другия ден на обяд. Филип и спътниците му спяха до късно и се заеха да подготвят църквата. Тъй като беше събота, повечето от селяните присъстваха и лорд Ричард Монталт прошепна на Филип, че навярно е най-добре сега да ги събере, да се представи и да поговори с хората за новата църква. Филип се съгласи и щом тялото на Уолдис беше положено в гробищата, той свали одеждите си и застана на амвона. Остана там, докато Монталт и останалите, които се върнаха по-бавно от гробищата, влязоха в кораба. Лорд Ричард седна на олтарния стол до него с лице към селяните. До него, на една пейка седяха младият Хенри и Изолда и си шепнеха със сближени глави.

– В името на Бога – Филип направи кръстния знак. Настъпи тишина, докато енорияшите се кръстеха, а после се разположиха удобно. Филип огледа църквата. Сега не изглеждаше толкова ужасна. Децата бърбяха в страничния кораб, едно даже отиде и потупа лорд Ричард по коляното, а други две се покачиха върху саркофага, който криеше тленните останки на прадедите на Монталт. Филип изучаваше енорияшите си, които го гледаха с очакване, изписано на кафявите им, набръчкани от слънцето лица. Всички бяха облечени с най-хубавите си дрехи, въпреки

че ръцете на някои още бяха кални, а ботушите – изцапани. Няколко жени кърмеха бебетата си.

– Братя и сестри во Христе – започна Филип. – Вече знаете, че негово преосвещенство епископът изпрати не един, а двама свещеници в енорията Скозби. Значи вие сте двойно благословени.

– И плащаме двойно – промърмори някой. Филип се присъедини към смеха.

– Обещавам ви – той вдигна ръка, – както вече обещах на негово преосвещенство, че брат ми и аз няма да увеличим разходите ви. Ние сме тук да се грижим за стадото Божие, а не да го дерем.

Този път смехът беше още по-силен.

– Лорд Ричард Монталт – продължи Филип – беше любезен да се съгласи да плаща стипендията, необходима за брат ми Едмънд, защото както е написано в библията: „Работникът заслужава награда за своя труд.“

Сега той беше приковал вниманието на паството си и си спомни думите на един стар викарий. „Свещеникът трябва да умее да проповядва, Филип. Ако не може да задържи вниманието на хората, как ще привлече това на Бога?“

– Ще строите ли нова църква, отче? – прозвуча глас.

– Църквата – отвърна Филип – непрестанно се обновява не само с души, но и с постройки. Мили хора, огледайте тази църква. Покривът е започнал да се руши, стените са напукани, светлината е оскъдна. Лорд Ричард още веднъж прояви щедростта си: възнамеряваме да построим нова църква на Хай Маунт и той ще осигури средствата. Материалите ще се добиват от околността и се надяваме, че цялото село ще ни помогне при строежа. Доведох приятеля си, майстор-строител от Лондон, който е работил на църквата „Св. Бартолому“ в Смитсфилд.

Той млъкна при последвалите възклицания – някои от по-богатите селяни бяха пътували до столицата. Сега те започнаха да шепнат каква голяма църква е „Св. Бартолому“.

– Ами гробището? – Един мъж от предните пейки се изправи. – Всичко, което казвате отче, е вярно. Радваме се, че имаме двама свещеници. Хората никога не са харесвали тази църква. Така ли е?

Той се обърна, за да получи подкрепата на съселяните си. Филип внезапно осъзна, че във всички църкви, където е бил, свещеникът често трябва да се бори с децата, за да не играят между гробовете или с търговците, които ги използват като пазар. Но за краткия си престой тук, не беше виждал никого – мъж, жена или дете – в гробището.

– Нашите прадеди са погребани тук – продължи мъжът.

– Казвайте на свещеника имената си – извика лорд Ричард.

– Бродкин! – отговори набитият селянин. – Имам три ниви, два плуга, четирийсет овце...

– Без да броим жена му! – извика някой от задните редове.

Филип използва последвалия смях, за да погледне към сър Ричард Монталт, който кимна одобрително. Между Бродкин и шегаджията щеше да започне спор, но лорд Ричард се изправи и всички млъкнаха.

– Църковните закони – каза лордът, пристъпвайки напред – са напълно ясни. Тези, които са погребани в рамките на един живот, а това включва горкия Уолдис, когото току-що предадохме на майката-земя, ще бъдат ексхумирани и преместени в новото гробище. Това ще стане през нощта. Децата няма да присъстват. Много от телата вече са само прах и пепел. Други – добави той – може да не ухаят толкова приятно, колкото приживе.

Последва обща дискусия. Енориашите се изправиха. Някои твърдяха, че искат скъпите им покойници да бъдат погребани наново. Други – че родствениците им вече са при Бога, така че не е важно къде са заровени. Зададох се въпроси кога ще стане всичко това. По знак от лорд Ричард, Филип използва този момент, за да приключи събранието.

– Ще се молим на Бога да ни прати знак – каза той.

И преди да бъдат изказани други възражения, Филип вдигна ръка за благословия и енориашите се изсипаха от църквата. Хенри и Изолда ги последваха, нетърпеливи да избягат от острия поглед на лорд Ричард, който остана след всички.

– Изглеждаш блед, Филип – каза рицарят.

С няколко кратки думи свещеникът разказа какво се беше случило миналата нощ. Лорд Ричард подсвири тихичко и се прекръсти. Филип извади писмото, което беше написал на епископа.

– Аз съм обикновен свещеник, лорд Ричард – каза той. Тези неща не са по силите ми. Помолих негово преосвещенство за заклинател. Можете ли да изпратите някой от пратениците си до Рочестър с това?

– Разбира се. – Лорд Ричард взе писмото и го пхна в кесията си. – Стига да помогне.

– Какво искате да кажете? – попита Филип.

– Не съм много сигурен, отче. Преди години, когато бях много малък, от Лондон дойде заклинател. Баща ми веднъж го спомена, но отказа да разкаже в подробности какво се е случило. Както и да е – въздъхна той. – Бих довел и легион ангели, ако можех.

Той се сбогува и Филип последва Едмънд и Стивън обратно в къщата, за да закусят. Рохейша шеташе наоколо и бърбореше за събирането.

– Всички са много доволни, отче. Всъщност никой не харесва тази църква.

Филип я прекъсна, за да я пита дали ще остави кана прясно мляко за Присцила. Рохейша недоумявашо го погледна.

– Оплаквачката – обясни Филип. – Той хвърли поглед към Едмънд и Стивън, които здраво похапваха след ужасяващите преживявания от миналата нощ. – Ще отидем на Хай Маунт – обяви той.

– Пиърс чака отвън – прекъсна го Стивън.

– Не е казал на никого, нали? – попита Филип. Стивън поклати глава, без да среща погледа му.

– Няма да каже нищо за това, което намерихме вчера. Заклех го да мълчи и му дадох една сребърна монета. Казах му, че ще има още, ако си държи устата затворена.

– Трябваше да кажа на лорд Ричард – замисли се Филип. – Но да вървим, денят напредва, скоро светлината ще намалее.

Следобедът беше прекрасен. Слънцето държеше мъглата надалеч и когато стигнаха Хай Маунт, те веднага отидоха при кладенеца. Пиърс беше докарал въжена стълба, навито въже и две големи платнища, натоварени на един кон. Стивън доброволно предложи да слезе пръв в кладенеца и преди някой да успее да го спре, прескочи срутената стена и бързо се спусна по стълбата. Филип се досети, че заради работата си по строежите приятелят му е свикнал да се качва и слиза по стълби, без да се бои от височините. Под негово ръководство и напътствията, които даваше Стивън от дъното на кладенеца, направиха импровизиран скрипец. Спуснаха голямо кожено ведро и Филип чу как Стивън пляска във водата долу.

– Тук е като в костница – извика строителят, докато дърпаше въжето. – Пълно е с черепи и кости!

Ведрото беше изтеглено на няколко пъти със зловещия си товар – черепи, части от гръден кош, крака, ръце, дребни кости от краката и ръцете. Към края имаше и няколко предмета: груб дървен кръст, полуразпаднал се от времето, изработен съгласно келтската традиция, парче от въже, скъсана връзка от сандал.

Накрая Стивън каза, че не намира нищо повече и се изкатери с лице и ръце, покрити с кал. Те разстлаха платнищата, без да обръщат

внимание на мърморенето на Пиърс за призраци и духове и подредиха това, което бяха намерили. Филип се опита да подреди костите по най-достойния и подходящ начин. Когато свършиха, слънцето залязваше и Филип беше преброил останките от поне шестнадесет трупа.

– Откъде са дошли? – попита Едмънд.

Филип клекна, огледа предметите, а после костите и особено черепите.

– Не съм лекар – каза той и вдигна един череп. – Не съм и войник, но са ми казвали, че повечето рани при насилствена смърт са в главата. Не виждам следи от насилие по никой от тези. Кръстът и връзката по-скоро сочат, че това са останките на монасите, които някога са живели тук. Всичко това предизвиква нови въпроси. Верно е, че монасите може да са били прободени в гърдите или корема, дори обезглавени от мародерите, които са опустошили този район преди стотици години. Но аз се съмнявам, че тези безбожници биха си дали труда да ги захвърлят в кладенеца, който те самите биха използвали. Всеки християнин пък би им направил достойно погребение.

– Но все пак ги намерихме на дъното на кладенеца – каза Едмънд.

Филип се изправи. Спомни си рисунките на надгробните камъни, които беше виждал в енорийския дневник.

– Мисля – каза той, – че някой е плякосал гробовете им, навярно в търсене на скъпоценности или...

Филип потръпна. Погледна надолу по хълма към мъглата, която се събираше из полето. Или какво, помисли си. Беше сигурен, че Романел и отец Антъни са знаели за тези кости. Върна се обратно сред руините и извика на останалите да го последват. Спря там, където беше олтарът и се опита да си припомни рисунките на гробовете.

– Ето тук има един.

Той се наведе до надгробната плоча в далечния край на олтара и разгледа земята край нея. – Някой е идвал тук преди нас – отбеляза той. – Вижте, преместили са този камък, а после са го върнали на мястото му, като са се опитали да скрият следите от това, което са направили. Пиърс, моля те, донеси лостовете.

Лесничеят го послуша. Филип и брат му ги пъкнаха под камъка. Плочата се отмести с лекота. Филип очакваше да види празен гроб, но пред тях лежеше скелет. Той коленичи над него, защото едва го виждаше в гаснещата светлина. Прочете молитва, за да знае Бог, че няма намерение да извършва светотатство.

– Този човек не е трябвало да бъде погребан тук!

– Какво говориш? – попита Стивън.

– Разбира се – прошепна Едмънд. – Погребан е наопаки. Главата му трябва да сочи на изток.

Филип взе черепа. На задната му страна имаше голяма дупка. Огледа останалата част от скелета – на две ребра имаше белези от пробождаване. После огледа земята наоколо, но не намери нищо.

– Не мисля, че този мъж е бил монах – каза той. – Бил е убит в яростен бой. Раните по тялото му са го свалили на колене и някой е смачкал черепа му. Не е монах – продължи той. – Всеки Божи служител би бил погребан с кръст или броеница, а главата му ще сочи на изток, към олтара. – Филип погледна спътниците си. – Няма и следа от облеклото му, което показва, че трупът е бил напълно съблечен, преди да го сложат тук. – Той млъкна, после продължи. – Смятам, че гробът е бил осквернен, скелетът – хвърлен в кладенеца и този труп е бил набързо погребан тук.

– Но защо? – попита Едмънд. – Защо да отваряш гроб, да вадиш един скелет и да слагаш друг на мястото му?

Филип щеше да отговори, когато чу звънче на сбруя. Тръпки ползиха гърба му и той се прекръсти. Едмънд също усети безпокойството му. Лесничеят Пиърс вдигна лъка си и сложи стрела на тетивата.

– Чухте ли това? – попита Филип.

Звънчето отново прозвуча, този път откъм далечния край на църквата. Стивън се спусна натам, но извика, че не вижда нищо. Мъглата ставаше все по-гъста. Светлината започна да се топи.

– Време е да тръгваме – каза Филип. – Утре рано ще се върнем.

Те върнаха надгробния камък на мястото му. При кладенеца Филип нареди останките да бъдат увити в платнището и скрити зад стените на манастира. Намериха конете си – бяха толкова уплашени, че Пиърс беше доволен, че ги е спянал. Товарното пони се вдигна на задни крака и ако лесничеят не държеше здраво въжето и гривата му, то щеше да се подплаши и да избяга. Напуснаха Хай Маунт, яздейки малко по-бързо от обикновено през гората към селото.

– Подозирам – Едмънд изравни коня си с този на Филип – че нашият мъртъв псалт, Адам Уолдис, е имал пръст в отварянето на тази гробница.

Филип се огледа. Уолдис се беше връщал от Хай Маунт, когато нещо го беше подплашило от пътя и той беше затънал в блатото. Свещеникът спря коня си и повика Пиърс отпред.

– Знаеш ли къде е бил намерен Уолдис? – попита го той.

– Да. Наричаме мястото „Горското блато“.

– Можеш ли да разбереш къде се е отклонил от пътеката? Лицето на Пиърс се разтвори в зъбата усмивка.

– Мога да проследя заек нощно време и понякога ми се налага. Ще вървя отпред.

Той щеше да тръгне, но Филип го задържа.

– Кажи ми, Пиърс, женен ли си? Усмивката на лесничея помръкна.

– Не, отче, вдовец съм.

– Ами – продължи свещеникът – имаш ли дете?

– Да, момиченце. Сестра ми се грижи за нея.

– А майка ти?

Пиърс примигна, за да преглътне сълзите си.

– Починала е след моето раждане И преди да ме питате, отче – и майка й е починала по същия начин. Знам, знам. – Той събра юздите в ръцете си. – Животът е като сезоните. Трябва да мине известно време, преди да се създаде закономерност. Хората в селото вече започват да клюкарстват. Говорят за проклятие, за прокоба.

– Говорят ли често за миналото? – попита Филип. – За тамплиерите и скритото им съкровище?

– Не, отче. Странно е, защото във всяко друго село тази легенда щеше да се предава от едно поколение на друго, но хората тук не обичат да говорят за тях. А когато не харесват нещо, те предпочитат да не го забелязват – като това, че свещениците не се задържат тук или порочността на Романел. Знаем за него и за горкия отец Антъни. Мога много да ви разкажа, но сега умирам от студ.

Пиърс препусна напред. Върна се след няколко минути.

– Намерих мястото. Малко след като навлезеш между дърветата.

Когато стигнаха там, Филип видя следите на някой, който беше изоставил пътеката и хукнал напъряко през храстите и орловата папрат. Пиърс дори намери парцали върху един виещ се къпинов храст. Остави-ха спънатите си коне на пътя и Стивън изяви желание да ги наглежда. Филип и Едмънд навлязоха след Пиърс навътре в гората. Докато вървяха, Филип се наруга за недомислието. Светлината отслабваше и мъглата се виеше като пара между дърветата. Ужасяваща мъртвешка тишина беше надвиснала над горите, сякаш нещо ги наблюдаваше и неговото присъствие беше смълчало чуруликането на птиците и вцепенило малките животни, които обикновено притичваха през храстите. Пиърс спря и се усмихна през рамо.

– Не се тревожете, отче. Познавам тези гори като петте си пръста.

Няма да навлезем в тресавището като Уолдис.

Продължиха напред. Пиърс вдигна ръка. Ниската растителност се смени със спечена кал. Филип видя как тинята изведнъж преминава в приятно светлозелено като тревиста пътечка в осветена от слънцето гора. Пиърс откъсна един клон.

– Гледайте, отче.

Той хвърли пръчката пред тях и тя се удари в повърхността на блатото. Задържа се няколко секунди и бързо потъна.

– От какво толкова се е уплашил Уолдис – прошепна Филип, – за да мине оттук?

Пиърс, който се беше приближил до ръба, внимателно изучаваше земята. Върна се, клатейки глава.

– Виждам само следите на Уолдис и на онези, които дойдоха да го извадят от тресавището.

– Да се връщаме – прошепна Едмънд. – Това място е обитавано от духове. Не ми харесва.

Те замръзнаха при шума от звънтене на сбруя, същия металически звук, който бяха чули на Хай Маунт. Пиърс свали лъка си и взе стрела от колчана. Отново го чуха – високо и ясно, сякаш дълбоко в гората фетите размахваха звънчета.

– Да се връщаме при конете – каза лесничеят.

До деня на смъртта си Филип не разбра защо пренебрегна този разумен съвет. Изведнъж той си спомни как е учил в залите на Кеймбридж логика и теология и не можа да се примири с мисълта, че ще побегне от мъгливата гора, само защото чува подрънкване на сбруя. Беше му омръзнало да се страхува.

– Ще разбера какво става.

Преди да успеят да го спрат, той затича полуприведен покрай тресавището. Видя твърда земя пред себе си и още веднъж чу звънтенето. Тичаше между дърветата, без да го е грижа за клоните, които драскаха лицето му и къпините, които се заплитаха в краката му. Дочу шум зад себе си и се обърна. Пиърс го следваше с решително изражение.

– Ако ви изгубя, отче, не мога да се върна при сър Ричард – усмихна се мрачно лесничеят. – Странно, оттук не се минава с кон.

Отново чуха иззвъняването. Филип забърза. Дърветата започнаха да оредяват. Двамата спряха да си поемат дъх.

– Сега внимавайте, отче. Там, където дърветата са по-редки, има склон и широка долчинка, а после гората продължава в западна посока.

Филип кимна. Продължиха по-бавно. Внезапно свещеникът спря и

подуши въздуха. Беше доловил мириса на готвено, на дим от дърва. Пиърс също го надуши, но поклати глава.

– Тук няма къщи. От години не е имало. Хората не харесват горите на Скозби.

Филип стигна до ръба на хълма. Долови звук от гласове. Застана на върха и погледна невярващо надолу. Сърцето му се беше качило в гърлото. Долчинката беше пълна с въоръжени мъже. По някаква неизвестна причина тук мъглата не беше толкова плътна. Филип пресметна, че те са поне 200 и когато напрегна слух, осъзна, че не са англичани. Дочуваха се заповеди на френски. Самите мъже бяха облечени в крещящи комбинации от парцали и неприлягащи части от броня. Като ги разгледа внимателно, свещеникът разбра, че те носят това, което са плякосали от различни ферми и села. Един млад мъж беше облечен в зелена женска риза. Друг имаше шлем с наличник, но на гърдите си носеше филон, откраднат от някоя църква. До него Пиърс вече започваше да отстъпва.

– Френски боен отряд – прошепна той. – Заобиколили са от брега през равнината и сега се появяват от запад през гората.

– Но защо са тук?

– Отче, след час ще бъде тъмно. Те ще пренощуват тук, но призори ще бъдат в Скозби, а после като демони ще препуснат към брега. Вероятно това е била истинската им цел. Скозби и имението Рокингъм са богати, а хората на шерифа никога няма да се сетят да ги търсят тук. Надяват се, че утре вечер вече ще бъдат в морето. Хайде, трябва да предупредим сър Ричард.

– Но конете им не са оседлани – промърмори Филип. – А ние чухме звън на сбруя.

– Няма значение – отсече Пиърс.

Затичаха обратно. Филип водеше. Когато пред него в здрача изскочи някаква фигура, отначало той помисли, че е Едмънд, но после спря. Мъжът отпред беше дребен, с маслинова кожа и блестящи очи, а този зад него – малко по-висок, с едри кости и червендалесто лице. Дребният вече вадеше ножа си:

– Qu'est-ce que? Qu...

Филип се хвърли върху него, преди дългият нож да го достигне и двамата се стовариха на земята, където се затъркаляха, дишайки тежко. Свещеникът усещаше мириса на потта на своя враг, примесен с аромата на маслини и силно червено вино. Французинът го отблъсна и полуизправен се канеше отново да го нападне, когато стрелата на Пиърс го улучи в устата и той се стовари като камък. Филип се опитваше да овладее

треперенето си. Пиърс вече претърсваше кесията на втория французин, когото беше убил със стрела в гърлото. Направи същото и с нападателя на Филип и свещеникът не можа да не се възхити на спокойния, хладнокръвен начин, по който лесничейт прибра сребърните им монети, мърморейки доволно.

– Военна плячка, отче. Негодниците трябваше да умрат. – Пиърс го сграбчи за ръката. – Хайде, отче, кажете кратка молитва и ще ги хвърлим в блатото.

Филип се опита да се сети думите на De Profundis, но се запъна. Пиърс вече влачеше единия труп по пътеката. Свещеникът чу плясък, после лесничейт се върна за втория. Двете тела изчезнаха за миг. Пиърс се върна и направи всичко възможно да заличи следите от битката и кървавите петна по земята.

– Дано сметнат, че разузнавачите им са се изгубили. Трябва да тръгваме, отче.

Намериха Едмънд, сгушен до едно дърво. Каза, че чул нещо, но решил, че най-добре е да се скрие. Филип пренебрегна въпросите му защо расото му е мръсно. Върнаха се на пътеката, където разказаха на нетърпеливия Стивън какво се беше случило. Бързо се качиха на конете и препуснаха към селото без да спират, докато не стигнаха къщата на свещеника.

Пиърс каза, че той ще предупреди лорд Ричард. Нареди на Филип да не бие камбаната и да не вдига тревога. По негов съвет свещеникът изпрати Едмънд и Стивън, заедно с Криспин, да съберат мъжете, които се прибираха от полето. Филип отиде в кухнята. Съблече наметалото си и седна, докато Рохейша, която прояви разбиране и не задаваше въпроси, му сервира купа горещо задушено и чаша вино с вода.

Филип се хранеше бавно и се опитваше да осъзнае какво се беше случило. Беше отишъл на Хай Маунт и по обратния път, Господ знае защо, беше влязъл в горите и беше настоял да открие кои са ездачите. И той, и Пиърс бяха чули звука от подрънкване на сбруя, като че ли мъже на коне се движеха край дърветата.

Филип стана, благодари разсеяно на Рохейша и отиде в спалнята си за да се преоблече. Седна на ръба на леглото си и загледа през прозореца как мракът се спуска. Коленичи за вечерна молитва пред распятието.

– Дотук, Господи – молеше се той с дрезгав шепот, – не видях нищо, освен зло. Но там, в гората.

Филип спря, объркан. Той винаги се беше гордял с любовта си към разума и законите на логиката, но сега беше сигурен, че е попаднал на

французите, защото някой е искал да го предупреди. Но кой? Чу, че Едмънд го вика от долния етаж.

– Мъжете се събират в църквата, братко. Сър Ричард скоро ще дойде.

Измина почти час, докато всички дойдат в църквата. Когато сър Ричард се появи, Филип повтори онова, което Пиърс вече беше казал на господаря на имението. Рицарят беше настръхнал като бойно куче и потупа лесничея по рамото.

– Заслужаваш награда, момчето ми. Това, което каза, е истина. Французите са се промъкнали през гората и се готвят да атакуват.

– Няма ли да дойдат още през нощта? – разтревожен попита Едмънд.

Филип се огледа наоколо. Стивън не изглеждаше развълнуван от предстоящото нападение, повече го интересуваше гробницата на сър Джордж Монталт и без да се смущава, той изучаваше латинския надпис.

– Не, няма да атакуват нощес – отговори бавно сър Ричард. – Това е толкова опасно за тях, колкото и за нас. В мрака не можеш да различиш приятел от враг. Никой французин не би искал да бъде посечен, нито обесен като пленник.

– Но защо чакат?

– Кой ден сме днес, отче?

– Събота.

– А какво става в събота вечер? Филип направи гримаса.

– Хайде, отче – разсмя се сър Ричард. – Мъжете са работили усилено, а утре е почивният им ден. Ще се напият здраво, ще спят тежко, а утре ще станат, ще облекат най-хубавите си дрехи...

– Разбира се – прекъсна го Филип. – И ще дойдат на църква. Всички селяни ще бъдат на утринната литургия.

– И преди са го правили – обади се Пиърс. – Когато нападнали Рай и Уинчелси, винаги се опитвали да изненадат хората в църквите. Мъжете били далеч от къщите си, не носели оръжие. Французите просто обсаждали църквата и я подпалвали. После можели да плячкосват и убиват колкото им сърце иска.

– Няма ли да нападнат имението? – попита Филип.

– Не, отче. Видяхте стените и портите. Защо да ходят там и да вдигат тревога? Не, първо ще ограбят Скозби, а после ще дойдат да ме търсят. Ще влязат в селото по пътя – продължи сър Ричард. – Първо ще дойдат разузнавачите и ще направят това, което е тяхна работа – ще убият старите и слабите, ще умълчат кучетата. Но ние ще ги очакваме!

Сър Ричард отиде с големи крачки до амвона и плесна с ръце. С няколко енергични фрази той описа на своите наематели какво са видели отец Филип и Пиърс в гората. После отново плесна с ръце за тишина.

– Ако не бяхме предупредени – каза той, – всички можехме да загинем. Но сега ролите са разменени. Ще изпратя конник през нощта при шерифа, за да види дали хората му могат да дойдат тук, но утре сутрин никой няма да излиза от селото или на полето. Французите не познават Скозби. Час след зазоряване, около седем часа, отец Филип ще бие камбаната за утринната литургия. Всички ще дойдете тук и ще доведете жените и децата си, старците и болните. Никой не трябва да си остава вкъщи. Те ще се подслонят в църквата. Но всички мъже между Четиринайсет и шейсет години трябва да дойдат напълно въоръжени. Донесете лъковете и стрелите си, мечовете и ножовете, всяко оръжие, което намерите. Моите слуги ще ви донесат каквото има в имението. Казвам ви: ще дадем урок на французите как се влиза в Скозби.

Неговата кратка, но пламенна реч окуражи селяните.

След това сър Ричард повтори инструкциите си. Никой не трябваше да остава в селото, а той щеше да сложи постове край него, за да бъде сигурен, че французите няма да дойдат през нощта. После прикани Филип да прочете благодарствена молитва и да измоли Божията помощ. Докато го правеше, свещеникът добави и безмълвна благодарност към онези загадъчни ездачи в горите на Скозби, които го бяха предупредили за ужасната опасност, надвиснала над енорията му.

ЧЕТВЪРТА ГЛАВА

Филип се чувстваше облекчен. Френските нашественици бяха физическа заплаха, с която можеха да се справят. Предстоящата опасност успокояваше част от страховете му. Спа неспокойно, затова стана, сложи наметката си и излезе на централната улица. Сър Ричард беше оставил постове, калени ветерани от Стогодишната война, които се движеха безшумно като котки. Те бяха свикнали да крадат храна нощем и да се справят с френските предни постове. Филип им даде благословията си и се върна в къщата, където коленичи за молитва.

Най-после през прозореца видя първите лъчи на зората. Дочу шум отдолу, сякаш хората бързаха да излязат от домовете си и искаха да бъдат заедно, бяха започнали да се събират в църквата. Появиха се и бронираните ездачи с увити около копитата на конете парцали. Група от

слугите на Монталт бутаха каруци, чиито колела бяха обвити в слама, по главната улица. Филип се обръсна и изми. Сложи най-хубавото си расо, слезе долу и закуси с хляб и ейл. Едмънд и Стивън, пребледнели и тревожни, вече го чакаха.

– Стойте настрана от боя – предупреди ги Филип. – Ние не сме войници: това не е проява на страх, а на здрав разум. Ако французите победят и влязат в църквата, това е нещо различно.

Под наметката си Филип носеше меч и дълга уелска кама. Едмънд носеше голям арбалет, който беше намерил в една от стаите горе. Той беше в изправност и свещеникът затъкна в колана си колчан с грозни стоманени стрели. Стивън носеше меча си и каза, че ще се опита да заеме лък и стрели.

Излязоха от къщата и се отправиха към гробището при църквата. Жените и децата вече прииждаха. Сър Ричард стоеше на стъпалата. Носеше лека броня. На главата му имаше конусовиден стоманен шлем и плоският предпазител за носа покриваше по-голямата част от лицето му. Имаше вид на роден воин, закален в битките. Зад него синът му, облечен по същия начин, но по-неспокоен, пристъпяше от крак на крак. Филип влезе в църквата, тръгна между хората, като говореше с жените и успокояваше децата, че по-късно ще ги научи на нова игра. Отвън се чуваше подготовката за битка. Сър Ричард крещеше заповеди – чуваха се скърцане на сбруя и тропот на колела от каруци, стържещ звук от острие на мечове. Сър Ричард ругаше и нареждаше на всички да бъдат възможно най-тихи. Филип си спомни за Оплаквачката. Излезе и прекося гробището. Тя вече беше станала и събираше угарките от свещи. Наложил се буквално да я завлече в църквата. Тя протестираше силно и говореше, че не се страхува, но той убедително ѝ напомни, че пиратите не признават нито възраст, нито пол. Присцила беше един от неговите енориаши и той щеше да я защитава. Това изглежда я поласка и преди да я остави, тя взе ръката му и я целуна.

– Бийте камбаната! – нареди сър Ричард, който влезе в църквата. – Бийте я продължително и силно. Нека французите разберат, че имаме служба, макар и по-различна от тази, която си представят.

Едмънд се качи на кулата. Стивън, който беше заел лък и стрели от Пиърс, го последва по стълбите, но сър Ричард вече беше поставил хора там, затова слезе обратно. Вместо това зае позиция до една бойница, която гледаше към главния вход. Едмънд беше камбаната с всички сили. Филип, застанал до Стивън, изведнъж видя как всички мъже изчезнаха. Пред църквата стана тихо като в гробище. Зад него децата играеха и

бърбореха, докато майките им се преструваха, че ги слушат. Камбаната спря да бие и Филип започна да се моли. Времето се влачеше. Свещеникът се чудеше дали не са направили грешка, когато чу кучешки лай – един от мезелите, които скитаха из селото, започна яростно да лае, после изведнъж замлъкна. Филип надникна през прозореца, но не видя нищо освен купчина трева и клонки, носени от утринния вятър. Когато отново погледна, сърцето му замря. Отвън стоеше човек, с лице, покрито с кожена маска. Носеше меч и щит. Мъжът се обърна и махна с ръка. Филип дочу шума от тичащи крака, викове, шум от разбиване на врати. Други нападатели се появиха на широката поляна пред църквата. Стивън сложи стрела в лъка си, когато един от тях мина под покритата порта на църковния двор. Изведнъж, остро и силно, прозвуча рог. Няколко секунди цареше тишина. Рогът отново се обади и битката започна.

Отначало Филип не виждаше какво става. Чу профучаване, сякаш гигантски ястреб летеше в небето и французите започнаха да умират. Някои бяха убити веднага, други се гърчеха в агония, когато стрелите ги улучваха в лицето, гърдите, врата или стомаха. Стивън стреля по мъжа, който стоеше до портата. Не го улучи, но французинът се уплаши и излезе на улицата. Филип се качи на кулата, избута един от стрелците и погледна надолу. Видимостта му беше ограничена, но успя да оцени колко разумна беше тактиката на Монталт. Французите влязоха в Скозби. Но в къщите по главната улица, включително и неговата, както и на църковната кула, бяха поставени стрелци. В полята, зад храстите, чакаха други мъже. Това беше тактиката, която англичаните бяха използвали с унищожителен ефект във Франция. Стрелците просто се целеха и стреляха – ако французите тръгнаха напред, попадаха сред облак стрели. Ако се върнеха назад или се отклоняха вляво или вдясно, чакаше ги същото. Филип беше чувал за славата на лъковете, но едва сега разбра защо бяха такова страшно оръжие. Стрелецът, застанал няколко стъпала по-горе от него, пускаше стрелите си по-бързо, отколкото свещеникът би прочел „Отче наш“. Филип слезе долу. Битката се развиваше назад, в селото, но дори оттук се чуваха писъците, които сякаш идваха от адски кошмар. Враговете пред църквата изчезнаха. Повечето бяха убити или ранени, а останалите отстъпиха и се присъединиха към централното сражение. Пиърс, който беше останал в църквата като офицер на сър Ричард, сега заповяда да отворят вратите.

– Трябва да събера стрелците и да тръгна с тях към селото, – каза той – за да се убедим, че французите са приклучени. Ще оставя трима души да пазят църквата.

– Идвам с теб! – каза Филип. – Едмънд и Стивън, стойте тук!

Пиърс вече тичаше по пътеката и викаше на мъжете в църквата и гробището, както и на онези зад живия плет, да отидат с него. Отначало Филип спираше при всеки труп.

– Тук има ранен човек! – извика той.

– Ей сега.

Английският стрелец коленичи и преди Филип да успее да се наме- си, гърлото на ранения беше разрязано от ухо на ухо. Още трупове зад- ръстваха пътя. Пиърс построи стрелците си в редица. Те бавно навлиза- ха по пътя в Скозби. От време на време спираха, за да довършат някой ранен нападател. Понякога някой французин се опитваше да избяга вън от селото. Стрелците на лесничея бързо се справяха с него. Филип сведе очи. Когато завиха зад ъгъла, видяха невероятна сцена. Французите бяха принудени да се бият в тясно каре. Къщите от всяка страна бяха пълни с английски стрелци, а останалите – смесица от слуги и селяни, се криеха зад каруците и просто не им позволяваха да се разпрострат. От време на време някой нападател се измъкваше от капана, само за да бъде посечен. Когато групата на Пиърс доближи, чува отново звука на рога. Сър Ри- чард, начело на редица конници, се появи от една странична улица. Те изтеглиха встрани каруците с помощта на абордажни куки и се включи- ха в битката. Когато Филип стигна до кървавото меле, беше явно, че французите са напълно разбити. Труповете им бяха натрупани по два- три накуп. Останалите се биеха отчаяно с ездачите, които кръжаха око- ло тях. Най-накрая се чу вик.

– Милост! Предаваме се!

Французите пуснаха оръжието си и коленичиха с наведени глави. Филип с ужас видя, че убийствата продължиха. Главите им бяха дръпва- ни назад, гърлата – прерязвани, коне минаваха през падналите мъже. Сър Ричард обикаляше на своя огромен жребец. Младият Хенри яздеше след него със знаме, на което се виждаше герба на Монталт и мотото „In Monte Alto Summum Bonnum“ – „Под високия връх се крие съвършено- то добро“. Беше ли това каламбур с фамилното име? Филип изтича меж- ду биещите се мъже и стисна коляното на сър Ричард.

– Господи! Господи! – извика той. – Това е убийство. Те се преда- доха. Това е кланица.

Сър Ричард вдигна наличника си и Филип потръпна пред кръво- жадния му поглед.

– Те щяха да ни избият, свещенико! – каза той с груб глас. – Щяха да изколят мъжете, жените и децата, а теб щяха да обесят на вратата на

църквата ти.

– В името на Божията любов! – извика Филип. – В живота има други неща освен принципа „Око за око, зъб за зъб“. Това е убийство и вие го знаете.

Сър Ричард отпусна мечата си и извика на Хенри, който даде три продължителни сигнала с рога. Англичаните удряха и връзваха французите, но хладнокръвната сеч престана. Пленниците бяха събрани заедно – имаше около шейсет невредими и още толкова ранени. Вързаха ръцете и глезените им, строиха ги в редица и ги поведоха към църквата. Новините за победата вече бяха стигнали дотам. Жените и децата дотичаха и ако Филип не се беше намесил, щяха да пуснат в ход тоягите и камъните си. Най-после французите бяха въведени в гробището и принудени да седнат под тисовите дървета, докато ранените им лежаха по надгробните плочи. Сър Ричард изпрати конници да проверят дали някой не е избягал. Пиърс поведе друг отряд към гората, за да открият лагера от предишната нощ, където французите бяха скрили плячката си.

Филип се зарадва, че някои от жените, между които и Оплаквачката, започнаха да се превързват ранените французи. Донесоха вино и билки, с които да наложат ужасните им рани, чисти парцали бяха използвани вместо бинтове. Помагаха им ветераните на Монталт, които използваша дългите си остри ками, за да вадят остриетата на стрелите или да разрежат твърдата кожа на френските брони.

След опиянението от победата, умората взе връх. Навсякъде си почиваха мъже, жени и деца. Ейдън Блекторн, собственикът на селската кръчма, донесе буре с ейл и храна, а сър Ричард обеща, че ще му заплати всичко, което им предостави. Старият лорд свали шлема си и разкопча бронята. Седеше на църковните стъпала, триеше лицето и врата си с мокър парцал и отпиваше големи глътки от чашата бира, която Ейдън поливаше непрестанно.

– Отче – погледна сър Ричард към свещеника. – Нашият млад крал и Парламентът ще бъдат доволни. Лорд Гонт – ставаше дума за регента – ще ни възнагради за победата.

– Какво ще правим с французите? – попита свещеникът.

– Знаем, че беше жестоко. – Сър Ричард посочи към пътя. – Но това са пирати. Когато нападат, те не вземат пленници. Виждал съм жени и деца, набучени на копия, свещеници – накълцани и одрани като животни. По всички закони и правила на войната те трябва да бъдат обесени и умъртвени веднага. – Той въздъхна. – Но вие сте прав. Аз съм войник, а не касапин. А и ние тук имаме нужда от Божията благословия, нали,

отче? Само тези, които дават милост, ще я получат. Денят мина добре – нито един селянин от Скозби не беше убит. Има няколко неприятни рани, но нищо по-сериозно. – Той се изправи и посочи пленниците. – Ще ги отведем в Рочестър или Кентърбъри. Французите държат в плен английски моряци. Ще направим размяна или ще вземем откуп. Но това, което искам да знам е, защо са дошли в Скозби.

– Казахте, че имението и селото са богати.

– Да, отче, но сме твърде далеч от брега. Мародерите много рядко прекосяват тези места, освен ако не търсят нещо. Докато седях тук и рих от разредения ейл на Ейдън, се чудех какво. Може би е време да разберем. По-добре елате с мен.

Те влязоха в гробницата. Французите, които не бяха ранени, се бяха събрали заедно, говореха и дърпаха един висок русокос мъж с посечена дясна буза. Той беше облечен различно от останалите. Ризницата от халкички беше скъпа и върху празната ножница, която висеше от войнишкия му колан, имаше герб на благородник. Младият мъж погледна студено сър Ричард и свещеника, които се приближаваха към него.

– Говоря френски – започна лорд Монталт, – но това е Англия и тези земи са мои. Вие сте пирати. Имам право да ви избеся, както фермерът би изтребил гризачи, а в Скозби има достатъчно дървета за това.

Сините очи на младия мъж го гледаха безизразно, докато изтриваше с пръст струящата кръв от бузата си.

– Говори ли някой от вас английски? – попита Филип.

– Говоря го добре като вас – отвърна Русокосият мъж, като се поклони леко на сър Ричард. – Аз съм сър Тибо Чейсни.

– Чувал съм за това семейство! – възкликна сър Ричард. Младият мъж се усмихна и повдигна ножницата. Върху дясната страна на фамилия герб имаше диагонална линия.

– Ще бъда съвсем ясен – каза Тибо весело, – аз съм копеле, незаконен син. Както казвате вие, англичаните, роден от неподходящата страна на завивката. – Той се усмихна. – А вие кои сте?

– Лорд Ричард Монталт. Това е моят свещеник, отец Филип.

Младият мъж сложи ръце на корема си и леко се поклони.

– Сър Ричард, моите поздравления. Ако знаех, че Скозби е такъв таралеж в гащите, нямаше да дойда. – Той посочи хората си. – Мислят, че сме предадени. Защо ни чакахте? Това беше много хитър капан.

– Не бяхте предадени – отвърна Филип. – Аз и моите приятели се натъкнахме на лагера ви снощи. Убихме двама от разузнавачите ви.

Французинът затвори очи и се размя. После преведе казаното на

хората си и се върна при сър Ричард.

– Помислих, че са се изгубили. Наистина. Моят лейтенант каза, че трябва да ги потърсим. – Той изду бузи. – Беше прав, а сега е мъртъв. Аз сгреших, а съм жив, макар и не задълго, нали, сър Ричард?

– Вашата плячка, конете и амунициите са вече наши – отвърна Монталт. – Но няма да ви обесим. Свещеникът – усмихна се той мрачно – няма да го позволи. Имате думата ми, че няма да ви убием. Ще ви закарваме в Рочестър или Кентърбъри. Ще прекарате седмици в някоя студена тъмница, а после ще ви разменят за англичаните във Франция или ще вземат откуп за вас. – Той пое дълбоко дъх. – За мен няма значение, но кажете на хората си, че ако някой се опита да избяха, веднага ще бъде убит.

Младият французин веднага преведе думите му. Чуха се въздишки на облекчение, появиха се усмивки. Като ги разглеждаше по-отблизо, Филип се зарадва, че се е намесил. Те бяха французи, врагове, но имаха жени, сестри, любовници, семейства. Навярно бяха дошли в Англия да търсят отмъщение за това, което се беше случило във Франция.

– Ще се погрижим добре за вас – каза Филип. – Но ви моля, господине, кажете на хората си да не се опитват да бягат. Ще бъдат посечени или обесени веднага, а тресавищата на Кент ще погребат останалите.

– Защо дойдохте тук? – запита сър Ричард. – Знам, че Скозби е богато село, но в Кент има много такива. Защо точно това? Защо сега?

– Имаме позволителни за каперство от кмета на Булон – отвърна французинът. – Задачата ни е да нападаме английските кораби в Ламанша и Ирландско море, да атакуваме врага, където е възможно.

– Да, да – отвърна сухо сър Ричард. – Но защо точно Скозби? Господине, аз не съм глупак. Бил съм войник. Проявих милост към вас. Заслужавам по-добър отговор.

Очевидно един от хората на Тибо също разбираше английски и щастлив, че няма да бъде обесен, рязко му извика нещо. Филип разбираше малко френски, но разбра думата „съкровище“, както и Монталт.

– Какво съкровище? – попита свещеникът рязко и стисна китката на французина. – Сър, нагазил сте в дълбоки води, които не познавате. Какво съкровище може да има в Скозби? Не ни лъжете, дължите ни живота си.

– Не тук – прошепна Чейсни.

Сър Ричард се съгласи и заедно с Филип заведеха Тибо до покрития вход на църквата. Той седна и опъна краката си.

– Добре е да съм по-далеч от хората си. Ако вие, англичаните, не ме

убиете, те сигурно ще го направят. Това беше безумие. Трябваше да нападнем Скозби, после да яздим бързо на изток, към брега. Три галери и рибарска лодка ни чакат в морето.

– Шерифът ще плени галерите ви – отвърна сухо сър Ричард. – И се съмнявам, че ще се върнете скоро във Франция.

– Мога ли да получа нещо за пиене?

Филип му донесе халба ейл, която французинът жадно погълна.

– Не знаех, че бирата ви е толкова вкусна.

– Уморен съм – обади се Филип. – Господин Тибо, уморих се да чакам. Защо дойдохте тук? Какво е това съкровище?

– Добре тогава, тъй или иначе няма значение! Аз съм незаконороден потомък на семейство Чейсни. Още от малък съм чувал историите и слуховете за голямото съкровище, което трябвало да дойде в нашето семейство, но това не станало.

– Продължавайте! – заповяда Филип и седна срещу него. Тибо огледа църквата.

– Това е странно място, мрачно и тайнствено, точно като в историята, която знам. Според нея през 1308 година Филип Хубави, крал на Франция, обявил Орденът на тамплиерите извън закона. Всички монаси-войни от него били арестувани, затваряни, измъчвани и убивани. По това време в Англия се намирал виден френски тамплиер. Името му било сър Гийом Чейсни или, както вие бихте казали, Уилям Чейсни.

Англичаните не бързали с унищожаването на Ордена. Сър Уилям трябвало да напусне тамплиерския храм в Лондон, да премине през Кент и да вземе кораб до Франция. Очевидно той планирал да вземе със себе си съкровището и да го предаде на семейството си във Франция, за да го пази.

– Но никога не стигнал до брега – прекъсна го Филип.

– Не. Но френският крал, както и семейство Чейсни, посредством тайни агенти решили да открият какво се е случило. – Той леко се усмихна. – Вярвам, че и английската Корона е била също толкова любопитна и също толкова разочарована. Едно нещо станало явно. Във всички документи, които съм виждал в кралските архиви в Париж и писмата, пазени от моето семейство, сър Уилям е стигнал или е бил на път да стигне Скозби, когато внезапно изчезнал. Знаем също, че английският крал вярва – той хвърли поглед към сър Ричард, – че един ваш предшественик и някои или всички мъже от Скозби са виновни за убийството на сър Уилям и неговите придружители. – Той сви рамене. – Краят на легендата е такъв: тук, в Скозби, се намира съкровището на храма, което –

той разпери ръце и се усмихна момчешки – по Божие право и по закон, трябва да ни принадлежи.

– Да, бе – отвърна иронично сър Ричард. – Както в ада вали сняг и дяволът чете молитви. – Той се надвеси над французина. – Сър, вие сте пирати. Дойдохте да грабите ѝ да палите.

– Хайде, Ричард, не направихте ли вие същото във Франция? Виждал съм последствията от английските нападения там. Да, моите хора дойдоха, за да плякосват, но аз съм тук заради моето семейно съкровище. Роден съм незаконно, но ще си умра Чейсни. Можете ли да си представите какво би станало, ако се бях върнал във Франция с това съкровище? – Той направи гримаса. – Кой се интересува от произхода на героя?

Французинът се изправи на крака.

– Това е всичко, което мога да ви кажа.

– Ще ви заведем в имението – обади се сър Ричард. – Вас и тези, които не са ранени. Имам ли думата ви, че няма да се опитате да избягате?

Сър Тибо вдигна ръка:

– Кълна се в Бога на това свято място. – Той се огледа. – А може би не е толкова свято. Никога не съм бил в такава църква. – Какво ще стане с труповете на моите хора?

– Аз ще се погрижа за тях – отвърна Филип. – Ще ги погребем в общ гроб, но ще им отслужи литургия и ще ги благословя. Какво ще стане с тях оттам нататък, е Божя работа.

Сър Ричард и Тибо си тръгнаха. Филип седна под една колона и се втренчи в тъмнината. Винаги беше вярвал в силата на небесата и Бога, в неговото всевластие дори над най-дребните човешки дела. Така беше и с тази ужасна битка. Беше сигурен, че е бил насочван из горите на Скозби, че е трябвало да открие лагера на французите.

– И какво стана сега? – промърмори той. – От една страна имаме присъствие на злото, а от друга – намеса на Божиите сили. Ако не бях влязъл в гората, сега Скозби щеше да бъде в пламъци.

– Сам ли си говориш, братко?

Филип се обърна и видя Едмънд и Стивън, които стояха на входа.

– Просто четях благодарствена молитва за нашето спасение. Стивън посочи с палец през рамото си.

– Твоите енориаши вече празнуват. Французите бяха отведени. Сър Ричард казва, че днес хората могат да се повеселят. Утре ще има почивен ден. Няма да работят в имението или на полето, ще има само

тържествена литургия, последвана от пиршество.

– Сър Ричард е умен. – Филип се изправи. – Хайде, братко, имаме работа. Мъртвите французи ще бъдат погребани в старото гробище. Енориашите ще получат ново.

– Вече те наричат Спасителя на Скозби – пошегува се Едмънд.

– Няма да остана само с това – отвърна сухо Филип. – Но погребването на мъртвите е свещен акт на милосърдие. Искам да го направим, преди трупове да се вмиришат, а енориашите ми са твърде пияни, за да копаят.

Всъщност, Филип не се затрудни да получи помощ от тях. Победоносното настроение се беше уталожило. Преобладаваше здравият разум и енориашите бяха също толкова нетърпеливи да съберат трупове и да ги донесат в гробището. Жените и децата останаха вкъщи и докато свършат, се спусна мрак. Филип наблюдаваше как броят на трупове се увеличава. Беше забравил за загадката и за проклятието, за легендите и басните. Редицата от мъртви млади мъже го изпълни с тъга. Някои от раните им бяха ужасни – някои бяха с прерязани гърла, а други имаха рани от унищожавашите стрели в главите си, стомасите или гърдите.

Пиърс лесничейт се завърна от горите на Скозби и съобщи, че конете и пляката на французите вече са в имението. Заедно с някои от своите хора той помогна на свещеника да събере трупове. Късно следобед Филип ги освободи, за да си починат, и Рохейша изнесе халби ейл и домашно изпечен хляб. Мъжете насядаха в кръг, шегуваха се и се смееха, без да се притесняват от трупове. Те празнуваха собственото си оздравяване. Филип се върна вкъщи и отново отвори църковния архив. Намери частта, написана от Романел, с интересните бележки за умрелите през 1308. Както беше обикновено за подобни документи, свещеникът беше отбелязал в коя част от гробището са заровени тези трупове. Научил достатъчно, Филип излезе. Закара работниците в източната част на гробището, недалеч от колибата на Оплаквачката, и нареди да изкопаят голям ров. Без да обръща внимание на въпросителния поглед на Едмънд, той нареди гробът да бъде по-дълъг и по-широк, отколкото беше необходимо.

– Ще копаем направо през гробището и ако попаднем на някакви ковчези, ще ги изкопаем.

Запалиха факли. Работниците сложиха кърпи на устата и носовете си и започнаха да копаят. Притъмня. Копаенето продължи. От време на време те попадаха на ковчег, на изтлелите останки на някой отдавна мъртъв енориаш, но не задаваха въпроси. Тази част от гробищата се

броеше за изоставена.

Надгробните плочи и кръстове отдавна бяха изчезнали.

Никой не си спомняше някой да е погребван там. Докато ямата се разширяваше и навлизаше все по-навътре в гробището, Филип сложи епитрахла си и поръча да донесат трупите на мъртвите французи. Всеки път, копаенето преставаше, той произнасяше *De Profundis* и *Requiem*, поръчваше трупите със светена вода, а после работата продължаваше. Нощта напредваше. Гледката беше необичайна. Гробището, обикновено самотно и мрачно, особено след залез, сега беше осветено от пламтящи факли и огласявано от звука на брадвите и лопатите, от виковете и пышканията на мъжете. Никой не се отказа. Всички знаеха от дните на Чумата колко е необходимо мъртвите да се погребват бързо. Появи се Оплаквачката. Известно време тя седеше и ги наблюдаваше, но после влезе в църквата, за да продължи самотното си бдение пред олтара. Сър Ричард Монталт също дойде. Филип му обясни какво прави.

– Добре е да се действа бързо – каза той. – Без много въпроси. Това е мястото, където едно време свещеникът Романел е погребвал енорияшите си, така че един Господ знае какво можем да намерим.

Сър Ричард се съгласи и точно тогава, сякаш в отговор на думите на свещеника, Пиърс се появи тичешком.

– Отче, сър Ричард, по-добре елате да видите!

– Какво има?

– Празни ковчези!

Филип и лордът забързаха след него. От ямата бяха извадени три ковчеза.

– Бяха толкова тежки – отбеляза Пиърс, – че един от капаците просто падна.

Свещеникът нареди да донесат факли и се наведе над тях. Ковчезите бяха пълни с камъни и пръст.

– „Телата не са намерени“ – промърмори той.

– Какво каза?

– Пише го в църковния архив – отвърна Филип, докато се изправяше. – Но защо е тази измама? Защо ще погребваш ковчег с камъни и пръст вътре? При това не един, а три?

Едмънд и Стивън дойдоха при тях. Сър Ричард каза на Пиърс да продължи да копае с хората си.

– Защо Романел е трябвало да направи това? – попита Филип. – Защо е трябвало да стигне дотук?

– Случва се понякога – отвърна Едмънд. – Ако някой е изчезнал в

морето, ако се смята, че е мъртъв, но тялото му не може да бъде намерено, семейството му иска погребална литургия.

– Чувал съм за такива случаи – каза Филип. – Но обикновено в ковчега слагат някакви лични вещи на мъртвия като спомен за него. Чакайте малко.

Той се наведе и огледа, внимателно трите ковчега. Много пъти бедните не можеха да си позволят ковчег, а бяха погребвани в платнище. Той почука по дървото – беше здраво и плътно, способно да удържи на времето и гниенето. Забеляза, че ковчезите бяха нетипични по форма.

– Това не са ковчези – обяви той. – Това са сандъци за стрели.

С помощта на сър Ричард, Стивън и Едмънд, свещеникът обърна един от ковчезите настрани, докато пръстта изпадна от него. Чу се дрънчене и Филип видя нещо да проблясва в светлината на факлите.

– Мечове и камии! – възкликна Едмънд.

Изпразниха и другите ковчези. Копането около тях замря, когато Пиърс и хората му осъзнаха, че се е случило нещо необичайно. Филип нареди оръжията – мечовете, камите, дори една малка двуостра брадва, да бъдат събрани и занесени, на стъпалата на църквата. Донесоха кофи с вода, за да измият калта от тях. Пиърс извика, че са намерили още един ковчег, даже два. Купчината оръжие на стълбите се увеличаваше. Конусовиден шлем с широк, плосък предпазител за носа, ризници от халки и оцеляло напук на годините наметало, изгнило и излиняло, но с различни очертания на тамплиерски кръст.

– Това е доказателство! – възкликна Филип. – Не разбирате ли, сър Ричард!

– Този негодник! – възкликна рицарят. – Какъв ужасен грях. Изглежда свещеникът е организиран нападението върху тамплиерите. Сигурно са ги издебнали в блатата и са ги убили, но какво е станало с труповете?

– Знам къде са ги скрили – прекъсна го Филип. – Не можеш да влезеш в Скотби с дузина трупове. Порочният свещеник е накарал да съблекат телата. Занесли са ги на Хай Маунт. Опразнили са старите гробове от костите и са ги хвърлили в кладенеца, а на тяхно място са сложили труповете на монасите. – Филип почука с пръст по един от шлемовете. – Знаели са, че английският крал ще търси сър Уилям Чейсни. Романел и вероятно вашият дядо, Бог да го прости, са взели оръжията на мъртъвците, сложили са ги в ковчезета за стрели и са ги заровили дълбоко в гробището.

– О, не! Смили се...

Филип се обърна. Оплаквачката беше влязла в църквата и се взираше в оръжието, отрупано на стълбите. Тя извика още веднъж и побягна в нощта.

РАЗГОВОРЪТ НА ПОКЛОННИЦИТЕ

Поклонниците около огъня седнаха по-нагъсто.

– По дяволите! – прошепна Икономът. – Това е странна история, сякаш излязла от рая и ада едновременно.

Бедният свещеник се взираше в пламъците на огъня. Поклонниците го бяха засилили, а Рицарят ги увери, че изсъхналите клони ще го поддържат ярък и жив. Рицарят протегна ръце към него. Не беше ли влизал в битка с жестоките прусаци и славяни, както и с турците от Северна Африка? По долината на Дунав беше преследвал и бяха го преследвали Стригоите, неживите. Рицарят не беше страхлив човек, но се чувстваше обезпокоен. Руините осигуряваха подслон и топлина, въздухът още беше изпълнен с вкусния аромат на храната, а дъхът на спътниците му лъхаше на вино. Вярно, историята на Бедния свещеник беше смразяваща, но безпокойството на сър Годфри не се дължеше на това. Отвън мъглата се виеше, сякаш някакъв яростен зъл дух се опитваше да я пробие, да обвие пипалата си около гърлата им, да отнеме живота им с лекотата, с която се угасява свещ. Имаше още нещо: не се чуваше вик на сова, нито писък на козодой, дори жабите не крякаха. Защо ли? Сър Годфри почеса брадата си. Искаше да извади меча си и да излезе навън. Беше сигурен, че нещо или някой ги наблюдава.

В това време Икономът прошепна на Готвача, който гледаше през огъня към Бедния Свещеник.

– Истина ли е това, Отче?

– Защо питаш? – обади се орачът.

– Бил съм в Скозби – отвърна Икономът. – Там, където я описвате, няма църква, но има малък манастир на капуцините. – Той хвърли бърз поглед към Монаха и Кармелита. – Благодетели мъже, които непрекъснато се молят на добрия бог Исус. Не като някои...

– Да, да – намеси се Ханджията. – Каза, че си бил в Скозби?

– Да, църквата не е там, а на Хай Маунт, а семейство Монталт...

– Шшт! – Бедният свещеник сложи пръст на устните си и погледна към сър Годфри. – Боите ли се, сър?

– Не, не, отче. Синът ми и аз познаваме Монталт. Честно казано, битката при Скозби...

– Истина е, нали? – обади се Морякът, размахвайки ръка.

– Преди десет години бях на кораба „Веселата Мери“.

Преследвахме французите по крайбрежието. Моята ескадра беше отминала Медусей, когато чухме, че един френски отряд е бил разбит от английски селяни и галерите им са били завзети от шерифа на Кент.

Бедният свещеник само се усмихна.

– О! – възкликна Батската невяста. – Колко ужасно, отче!

– Тя придърпа одеялото по-плътно около пищните си рамене. – Аз не бих останала на място, населено от духове.

– Човек никога не знае – отговори Бедният свещеник – къде има духове и къде – не. – Той посочи към руините. – Откъде знаем дали мъртвите не бродят тук? Дали не ни гледат и слушат?

– Пет пари не давам! – обади се Приставът, потривайки корема си. Беше му прилошало от виното, което беше изпил. Той протегна крака и размърда пръсти пред огъня. Не го интересуваеше, че гамашите му са мръсни, а краката му не бяха виждали вода от много седмици. – Пет пари не давам – повтори той – за призраци или демони. Не вярвам в такива неща. Интересна история, но без съмнение измислена.

– Значи не вярваш в духове? – Правникът отметна качулката си. – Е, това няма значение.

– Защо? – попита Приставът с подозрение.

– Защото може би духовете вярват в теб – отговори Бедният свещеник.

– Това е вярно – заключи Готвачът, чешейки екземата на крака си. – Така е, нали, отче?

– Да, Бартолому – отвърна Бедният свещеник. – Разбира се, че е така. Ти много добре го знаеш.

III част

ПЪРВА ГЛАВА

На следващия ден цялото село спа до късно. През нощта пратениците на сър Ричард обикаляха нагоре-надолу по пътищата на Кент. Призори шерифът и отряд от неговите хора дойдоха да вземат пленниците и да ги закарат в затворническите кораби при устието на Медуей. Мъртвите бяха събрани и погребани и сега една широка ивица от прясно изкопана земя разсичаше гробището като белег. Оръжията на тамплиерите бяха скрити под едно платнище в бараката до къщата на свещеника.

Филип спа добре и се събуди ободрен, въпреки тежкия труд от предишната нощ. Би църковната камбана и на обяд отслужи благодарствена литургия. Накрая заедно със сър Ричард въведоха паството в църквата, гръмогласно произнасяйки думите на *Te Deum*⁸.

След службата енорияшите се скупчиха около свещеника, потупваха го по гърба и му благодаряха за заслугите.

– Господ показва волята си! – извика ковачът, застанал на църковни-те стъпала. – Няма никакво съмнение. Доколкото зависи от мен, нашият свещеник може да построи и сто църкви!

Думите му бяха посрещнати с одобрителен рев и остатъкът от деня мина в празнуване. Сър Ричард отново прояви щедростта си. Бяха опънати огромни маси. От имението пристигаха каруци с бурета ейл, бъчви вино и огромен вол, изкормен и готов за печене. Ковачът стъкна голям огън в центъра на селото и скоро въздухът се изпълни с уханието на печено говеждо. Имаше кошници, пълни с хляб и сладки. Всеки донесе каквото можеше – ябълки, леко омекнали през зимата, кръгли парчета марципан, сладкиши. Виното и бирата се лееха като вода. Млади двойки танцуваха върху тревата ръка за ръка и от време на време се измъкваха към гората.

– Надявам се само да внимават – прошепна Филип на Едмънд. – Иначе в края на лятото ще имаме купчина сватби и много работа край кръщелния купел. – Той се огледа. – Къде е Стивън?

– Отиде на Хай Маунт – отвърна Едмънд.

Филип отмести поглед, за да не усети брат му колко е раздразнен.

---

8. (лат.) Тебе, Господи (славим) – начало на химн. – (Б. р.)

Беше загрижен за Стивън. Приятелят му не приличаше на себе си. Беше станал необщителен и замислен. Подозренията на Филип растяха. Хай Маунт можеше да почака, защо беше толкова важно да отиде там точно днес? Беше ли се възползвал Стивън от това, че Филип и Едмънд ще бъдат заети в селото? Знаеше ли той за легендите повече, отколкото признаваше? Не се ли интересуваше повече от скритото съкровище, отколкото от строежа на Божия храм?

– Заповядай, отче. – Пиърс пристъпи наперено и пъкна халба ейл в ръката на свещеника. – Тежък ден беше вчера, а отче? Копаенето на гробовете беше мръсна работа. Какво беше оръжието, което открихме?

– Нищо важно – промърмори Филип и направи гримаса. – Ще ти кажа по-късно; – Той се чукна с лесничея. – Но ти ще ми разкажеш ли нещо? Искам да знам повече за отец Антъни.

– Да. Запознахте ли се с Уокин?

– Кой?

– Уокин, каменоделецът. Той е много стар и уважаван. Някои смятат, че е бил тук, когато Романел е бил викар. – Пиърс долови интереса в очите на свещеника. – Елате, отче. Добре е да поговорите с него, преди да се напие твърде много.

Намериха Уокин на масата, сложена пред кръчмата. Беше дребен и жилав, вратът му беше тъничък като на пиле. Имаше изпъкнали очи и зачервено лице, чиято долна част беше скрита под рехави мустаци и брада. Пиърс ги представи.

– Седнете, седнете. – Уокин потупа пейката до себе си и се усмихна, като разкри беззъбите си венци. – Седнете, отче. Много исках да се запозная с вас. Това е моят помощник, внукът ми Бартолому.

Той посочи насреща към едно мърляво момче, чиято коса беше толкова мазна, че висеше на фитили върху раменете му. То беше вдигнало крака си на масата и настървено се чешееше.

– Престани, Бартолому! – викна му Уокин. – Има на крака си язва, която не зараства. – Той посочи с палец през рамо към кръчмата. – Работи там. Искане да стане готвач. На ваше място, отче, не бих хапнал нищо, което е докосвал. – Уокин подуши въздуха като куче. – Ще се мръкне, преди печеното да е готово. Искам едно хубаво, крехко парче. В джоба си имам сол. Ще си седя и ще си дъвча.

– Чудесно, Уокин – отвърна Филип. – Пиърс ми каза, че си познавал отец Антъни.

– Разбира се – отвърна старецът. – Познавах повечето от свещениците. Винаги ходя на църква в неделя и на празник.

– Познаваше ли Романел?

– Тогава бях съвсем малък, отче, но си го спомням. – Той поклати глава. – Ние, децата, не го харесвахме. Гаден мръсник. Беше потаен, често ходеше на гробището през нощта. Чух какво сте намерили и се обзалагам, че ако копаете още, ще откриете и други неща.

– Какво имаш предвид? – попита Филип.

Уокин се наведе към него и почука с пръсти по големия си червен нос.

– Романел беше водач. Хората се бояха от него. Често идваше в кръчмата. Можеше да изпие повече от всеки друг и често напиваше мъжете. Това бяха онези тежки времена, отче, когато прапрадядото на нашия крал, Едуард II, се ожени за французойката. Животът беше труден. Шотландците под водачеството на Брус ни нападаха. Кралските наместници събираха огромни данъци, а реколтата беше слаба. Гладът присъстваше в много от къщите ни. Знаете ли, отче, казват, че на запад оттук, далеч от селата и градовете, хората станали канибали.

– Романел – прекъсна го Пиърс.

– А, да. Заради лошата реколта и измирането на добитъка, някои от селяните, станаха разбойници. Яздил сте около Скозби, отче? Дори днес мястото е усамотено. – Той отпи от халбата си с ейл и повтори на Бартолому да не си чеше крака. – Та Романел и старият лорд извеждаха мъжете в тресавищата и нападаха непредпазливите пътници.

– Но ти говореше за гробището.

– Да, така беше. Чухте ли за съкровището на тамплиерите и всички те онези глупости? Казвам ви, отче, една нощ те излязоха, но не всички се върнаха. А онези, които си дойдоха, умряха до края на годината.

– Проклятие ли имаше? – попита Филип.

– Може да го наречете и така, отче. Романел твърдеше, че е и магьосник, затова беше такъв развратник. Носеха се слухове, че е помогнал на членовете на бандата си да легнат в гроба – тук с отвара, там с някакво прахче. Както и да е било, всички те измряха. Както казах, той беше голям мръсник.

– А отец Антъни? – попита Филип.

– Той беше различен. Кротка, стара душица. Обичаше антик...

– Антиките – помогна му свещеникът.

– Да, това е думата, отче. Постоянно разпитваше хората за историята на Скозби. Беше добър свещеник, докато не се сприятели с онзи негодник Уолдис.

– Какви бяха отношенията ти с него? – попита Филип.

– Отец Антъни дойде да види дядо – изведнъж се обади Бартоломео, сякаш за да отвлече вниманието си от чесането. Обърса носа с опакото на ръката си. – Нали така? Дойде в кръчмата. Вече изглеждаше странно – с преbledняло лице, небръснат и миришеше ужасно.

– Присмям се хърбел на щърбел! – рязко се обади Уокин.

– Искаше да види дядо – продължи момчето. – Покани ни да отидем в църквата.

– На младини, отче – прекъсна го Уокин, – бях много добър каменолодец. Отец Антъни ме заведе в църквата, свали ме в криптата и посочи към колоните. „Уокин – попита ме, – възможно ли е да се издълбае този камък?“ Помислих, че напълно е откачил. „Отче – отговорих му. – Цяла вечност можеш да блъскаш по този камък и едва ли ще му проличи. А ако успееш да го издълбаеш, ще разрушиш основите на църквата и криптата ще бъде затрупана.“ После той ме запита за плочите на пода. Казах му, че могат да бъдат вдигнати, но каква полза? Старият свещеник само се усмихна и каза, че този проблем го безпокоял. Даде ми пари и това беше всичко.

Филип му зададе още въпроси, но старецът не можа да му обясни какво е имал предвид отец Антъни.

– Повече никога не го видях, отче. Не и докато не смъкнаха трупа му от дървото в гробището.

Свещеникът благодари, взе халбата си с ейл и тръгна по улицата, като спираше да поговори с някои от семействата. Когато се върна в църквата, се чувстваше малко притеснен. Енориашите гледаха на него като на герой.

Но сега, когато опасността от френското нападение беше отминала, Филип погледна към църковната кула. Беше напълно убеден, че най-доброто, което може да направи, е да унищожи това място, без дори да изчака новата църква на Хай Маунт да бъде построена. Беше убеден, че през студената, мрачна зима на 1308 Романел е избил тамплиерите, оставил труповете им на Хай Маунт, осквернил старите гробове, а после заровил оръжието на рицарите в селското гробище. Той се взря в един надгробен камък: беше трудно да скриеш оръжие. Пресните дупки на Хай Маунт или в горите можеха да предизвикат подозрение. А може би Романел е възнамерявал по-късно да изкопае оръжието и да го продаде. Той беше скрил всички доказателства от изчезването на тамплиерите в тресавищата край Скозби. Дори най-проницателният кралски наместник не е могъл да намери нещо, което да го обвини. Романел не беше спрял дотук. Знаел е, че онези, които са били с него, разяждани от вина, които

ще искат да признаят или ще се полакомят за наградата, също го застрашават. Филип знаеше достатъчно за медицината, за да осъзнае, че в полето около Скозби има отровни билки. Те можеха да бъдат събрани, изсушени и стрити, готови за разтваряне във виното или ейла на съучастниците. Разбира се, когато се разболеят, кой ги посещава? Техният енорийски свещеник, който се преструва, че им носи лекарства, а всъщност съкращава пътя им към гробищата.

Филип си спомни вълнението на Оплаквачката от предишната вечер. Мина през страничната врата и прекоси гробището. Когато стигна до гроба, който бяха изкопали предишната вечер, беше изненадан да види, че в земята бяха забодени малки свещи, разположени във формата на кръст. От другата страна на прясно разкопаната пръст беше коленичила Присцила със затворени очи и четеше молитва. Филип клекна срещу нея. Тя отвори очи.

– Веселят се, нали?

Лицето ѝ изглеждаше подмладено.

– Защо миналата нощ изпищя, когато видя оръжието? – попита Филип.

– Заради насилието – отвърна тя. – Войниците с техните кървави мечове и писъците на умиращите. – Тя се отпусна на пети. – Винаги тези мечове, летящите стрели, силуетите в мрака...

– Виждала ли си преди оръжието?

– Да, в сънищата си.

– Какво друго има в тези сънища?

– Намирам се в усамотено тресавище. Вятърът е леден. Няма луна, облачно е. Огромна бяла сова, чийто криле изпълват небето, се спуска над мен като предвестник на смъртта. – Тя смръщи вежди. – Снощи отново го сънувах, но този път беше по-ясно. Около мен има мъже. Уморени са. Надушвам потта и затоплената кожа на дрехите. Те са добри хора.

Воини са, но са мили с мен: имат благи очи и прегракнали гласове. Особено ясно виждам един от тях. Има мустаци и брада. Той е умен човек. Баща ми ли е? – Оплаквачката отвори очи. – Какво говорят? – попита тя, сякаш си говореше сама. – Какво искам да кажа? Нали Романел е мой баща.

Тръпки преминаха по гърба на Филип и устата му пресъхна.

– Ти си била там, нали? – попита той. – Била си там, когато тамплиерите са били нападнати. Какво, за Бога, си правила там ти, едно дете? Толкова порочен ли е бил Романел, че да те включи в нечестивите си

дела?

– Не знам. – Отговорът беше безизразен. – Не знам, отче. Понякога сънувам и е ужасно. Понякога рисувам. – Тя посочи с ръка. – Искате ли да видите рисунките ми?

Филип се изправи и я последва в колибата ѝ. Тя беше чиста и подредена, ухаеше приятно на билки и диви цветя. Подът беше от утъпкана пръст, покрита със свежа трева от гробището. Мазилката на стените беше наскоро боядисвана. Филип предположи, че старата жена го е направила сама. Под комина имаше малко, грубо направено огнище. В далечния ъгъл стоеше стълба, която водеше нагоре, до разположеното под тавана легло. Присцила покани свещеника да седне, докато тя бавно се качи по стълбата и се върна с пожълтели ролки пергамент, които му подаде.

– Нарисувах ги сама – каза тя стеснително. – Когато сър Ричард ме пита какво искам за Коледа, аз винаги казвам пергамент ѝ въглен. И, разбира се, прясно мляко. Вижте ги. Вие сте единственият, на когото ги показвам.

Филип разви листата. Някои бяха набръчкани и сухи, други – още чисти и меки на пипане. Отначало той нищо не разбираше. Приблужи се към прозореца, за да му е по-светло и видя, че рисунките са простички, но излъчват живот. Постави ги на пода.

– Останалите се изгубиха – прошепна тях. – Веднъж изгорих няколко по погрешка. – Тя сви устни. – И, отче, признавам, че понякога всичко това ми омръзва.

Филип само кимна, очарован от рисунките. На тях се повтаряше една и съща сцена. Група мъже на коне, които яздят през равнината. Личеше си, че са рицари. Носеха островърхи шлемове, щитове и копия, а между тях имаше малка фигура, яхнала дребен кон. Както и останалите фигури на рисунката, тялото беше безформено, но свещеникът разбра, че това е малко момиченце с дълга коса. Следващите картини бяха черни, сякаш жената беше запълнила всяко възможно място с въглен, освен малките петънца червена охра, мацнати върху пергаментата, подобни на насмолени факли, които проблясват в мрака. Филип си спомни рисунката на тавана, тя много приличаше на тази.

– Какво е това? – посочи той червените петна.

– Мъртвешки огънове, отче. Или поне така ги наричат. Това са светлини в тресавището. Някои ги наричат блуждаещи огънове, за мен те са мъртвешки огънове.

– Какво означават те?

– Смърт. Дяволските светлини. Сатаната идва от тъмнината, отче. Той заблуждава душите и телата. Завежда ги в блатото, където те умират.

– Виждала ли си мъртвешките огньове? – попита я Филип.

– Не, отче, аз много се боя. Никога не излизам от църквата. Никога не напускам Скозби.

– Какво! – възкликна Филип. – Ти си над осемдесетгодишна и никога не си излизала от селото?

– Не, много ме е страх. Мъртвешките светлини са там.

Тя потръпна и придърпа грубото одеяло, което беше увила около раменете си, по-плътно. После повдигна глава и подуши въздуха.

– Пекат вол, нали? – Старицата облиза устните си. – Бих искала парче месо. Меко и сочно, а може би и друго, което да изсуша и да запазя за по-нататък.

– Ще получиш месо – промърмори Филип. – Присцила, не знаеш ли, че тези мъртвешки огньове са само запалени газове от блатото. – Той се усмихна. – Или поне така са ми казвали.

– За вас, отче, може да е така, но за мен те са мъртвешки огньове, светлините на дявола.

– Но щом не си била край тресавището, къде си ги виждала?

– Тук. Когато мъглата падне и обвие дърветата и камъните на гробището, виждам мъртвешките огньове и знам, че Романел е наоколо.

Филип остави рисунките.

– Романел! – възкликна той.

Тя лукаво му се усмихна и извърна глава.

– Вие го видяхте – прокълнат в живота, прокълнат в смъртта! Казвам ви, когато видите мъртвешки огньове на гробището, значи Романел е наоколо. Той ще броди там, докато не бъде въздадено възмездие.

– Възмездие за какво? – попита Филип.

– Не знам, отче. Но той беше зъл човек. Убил е онези тамплиери, а и други хора. – Тя поклати глава – Така поне мисля аз.

Филип се върна на рисунките. Колкото повече ги гледаше, толкова повече се убеждаваше, че тази старица е присъствала на нападението над тамплиерите в блатата край Скозби. Всички рисунки потвърждаваха това.

– Защо си била с тамплиерите? Тя поклати глава.

– Била ли съм? Наистина ли? – Очите ѝ се напълниха със сълзи. – Не знам – изхлипа тя. – Господи, бих искала да разбера.

Филип събра рисунките и ѝ ги върна.

– Благодаря ти. – Той се изправи. – Имаш ли нещо, останало от детството ти, Присцила?

– Нищичко, отче. Имам само това, което Романел ми е дал. Филип ѝ помогна да се изправи и целуна покритата ѝ с изпъкнали вени ръка.

– Тогава да тръгваме. Волът сигурно вече е добре изпечен. Хайде, мила моя. Ще поръчам да ти отрежат парче месо.

Филип поведе Присцила за ръка през гробището. Денят гаснеше. Той спря до тисовото дърво.

– Каза ми, че майка ти е погребана тук.

– Да, отче. Така ми каза Романел.

Свещеникът я изведе на улицата, намери ѝ място до стария Уокин, който вече беше много пиян. Младият Бартоломео беше изпратен да ѝ отреже парче месо, а Филип влезе в кръчмата и ѝ донесе чаша мляко. После тръгна отново по улицата. Мина покрай Едмънд, който седеше на една маса, а няколко млади момичета го закачаха. Нямаше и следа от Стивън. Лицето на Филип се опъна: беше вече решил при първа възможност да поговори с приятеля си, защото смяташе, че той е по-заинтригуван от търсенето на съкровището, отколкото от строежа на новата църква.

– Изглеждате ядосан, отче.

Свещеникът се обърна. Зад него стоеше Пиърс. В една ръка държеше халба, а с другата прегръщаше хубава млада жена.

– Хайде, отче. Няколко чаши вино и ще танцувате с нас.

– Пиърс, искам да те помоля за нещо.

– А, не, намерете си друго момиче.

Филип не се усмихна и ръката на Пиърс падна от раменете на младата жена.

– Какво има, отче?

Свещеникът се извини, момичето се усмихна и двамата се отдалечиха така, че да не ги чуват.

– Искам да ми помогнеш да изкопаем още нещо от гробището.

– Не, отче, не и сега!

– Моля те, няма да отнеме много време. Пиърс тихичко изруга.

– Какво търсите, отче?

– Един гроб с женски скелет. Пиърс сви рамене.

– Добре, както казват, „Работата никога не свършва“.

Малко по-късно, свалил расото си и с навити ръкави, Филип помогна на Пиърс да разкопае мястото под тиса, където Присцила смяташе, че е погребана майка ѝ. Земята беше рохка и лесно се копаеше. Лопатата

на Пиърс се удари в нещо твърдо. Той се наведе, разрови пръстта и се разся.

– Тук няма да намерите тяло, отче.

– Какво искаш да кажеш?

Пиърс се изправи и изтри потта от челото си с опакото на ръката.

– Отче, вие сте уморен, а аз съм пийнал. Ако бях трезвен, щях да ви кажа още преди това. Не можете да погребете никого под дърво. Току-що се натъкнахме на корените. Тук не е погребан никой, никога не е бил погребван и няма да бъде.

Филип му се извини и двамата запълниха дупката. Той отново се извини, но Пиърс махна с ръка.

– Вие сте добър човек, отче – потупа го той по рамото. – Видях как-во направихте в гората на Скозби и казах на останалите. Вие сте смел човек, брат ви – също. Радвам се, че сте тук.

Леко поласкан, Филип отнесе кирката и лопатата обратно в малката пристройка зад свещеническата къща и се върна на пиршеството. Изпи чаша вино по-бързо, отколкото трябваше. Беше уморен, но още развълнуван от това, което му беше казала Оплаквачката. Той се върна в къщата си, качи се в спалнята си и извади требника, който стоеше там. Отвори в началото и разгледа списъка със светците, подредени по дати. Откри, че денят на света Присцила беше девети февруари. Филип затвори требника и си легна.

– Ти си бил лош човек, Романел – прошепна той. – Тази стара жена в гробищата не е твоя дъщеря. По някаква странна причина...

Филип млъкна. Да, помисли си той. Когато е била много малка, тя е пътувала с тамплиерите. Рицарите са били избити до крак, но някакъв проблясък на почтеност трябва да е спасил момичето. Романел я е довел в Скозби. Не е било трудно – тя сигурно е била много малка и уплашена до смърт. Толкова уплашена, че е загубила разсъдъка си. После Романел разказал, че тя му е незаконна дъщеря.

– Затова си я нарекъл Присцила – каза Филип в съгъствашия се мрак. – Дал си ѝ името заради деня, в който си я намерил, през февруари 1308. Денят на света Присцила.

Свещеникът затвори очи. Беше сигурен, че старичката съвсем бегло си спомня онази ужасна нощ преди много години. Тъй като е била много малка, ужасното събитие е заличило всички спомени в паметта ѝ и ги е заровило надълбоко. Затова тя сънуваше, рисуваше и беше изпищяла така предишната нощ, когато видя оръжието на тамплиерите – мъжете, които са измрели около нея, подмамани към смъртта си от мъртвешките

огньовете в блатата на Скозби.

Когато Филип се пробуди, беше тъмно. Пресметна, че сигурно е спал поне час. Мракът се спускаше и дори от леглото си можеше да чуе шума от пиршеството в селото. Когато отвори прозореца към гробището, долови слаб мирис на готвено. Слезе долу, за да провери, че всичко е наред, че задната врата е заключена и огънят в кухнята – угасен. Изпи малко слаб ейл, за да прочисти устата си и опита овесените сладки, които Рохейша беше направила за следващата сутрин. Излезе и огледа гробището. Стомахът му се сви, защото се беше спуснала мъгла.

– Присцила! – извика той. – Присцила, върна ли се? Тишина. Филип отиде до църквата. Главният вход беше заключен и застанал на пръсти, той надникна през прозореца. Не се виждаха светлини. Беше стигнал до средата на гробището, когато чу изпращяване, сякаш някой беше настъпил суха клонка. Мъглата се кълбеше около него и стомахът му се сви от страх, когато видя слаб проблясък на жълтеникаво-червена светлина – като че някой носеше засенчен фенер и отвреме на време го завърташе с пламъка към него. Филип забърза обратно към къщата и трясна вратата зад себе си. Беше по-студено и неудобно. Беше ли оставил свещта запалена в спалнята си? Беше стигнал на половината на стълбището, когато чу шепота.

– Свещенико!

Обърна се. Пое си дъх и се задави от отвратителната воня.

– Свещенико!

Сега гласът беше пред него, сякаш имаше някой в коридора отгоре.

– Кой си ти? – извика Филип. – Стивън, това шега ли е?

– Нахален, любопитен свещенико! – Гласът шепнеше, презрезгавял от злоба. – Съкровището ли те интересува? Защо разпитваше жената?

Филип тръгна нагоре по стълбите. Сега гласът се чуваше зад него – кискане, подобно на смеха на палаво дете. Той реши да не му обръща внимание. Влезе в спалнята си, потънала в тъмнина. Беше угасил свещта. Внимателно мина през стаята, взе едно разпятие и малък съд светена вода, които държеше там и излезе в коридора.

– В името на Исус Христос! – извика той и пръсна малко вода на пода. – В името на Господа Исуса, заповядвам ти да се върнеш там, откъдето си дошъл.

Сякаш в отговор той дочу призрачно ръкопляскане, бавно и отмерено, сякаш онзи, който беше там, му се подиграваше. Филип отиде до площадката. Пое си дълбоко дъх и започна да слиза, като пръскаше пред себе си вода от съда. Разпятието беше стиснато здраво между пръстите

му, дървото се впиваше в плътта му. Сърцето му подскочи, когато чу как някой танцува в горния коридор. Дочу тихо тананикане и бавни стъпки зад себе си, сякаш човекът слиза по стълбите, но бавно, пеейки си тихичко. Филип стигна до вратата и сложи-ръка на резето. Изведнъж някой го стисна за рамото. Почувства как го завъртат и притискат силно към вратата. Извика от ужас при вида на лицето на Романел – бяло, подобно на череп, с разтворени червени устни, между които свистеше застолял въздух.

– В името на Христа!

Филип имаше чувството, че ръката около гърлото му, се готви да го удуши. Романел се отдръпна, удари го през устата и Филип с благодарност изгуби съзнание.

ВТОРА ГЛАВА

– Вървете, литургията свърши.

Филип вдигна ръка и благослови във въздуха, въпреки че повечето от енорияшите не присъстваха на службата. Празненството беше продължило до късно след полунощ и много от селяните бяха още в леглата си. Свещеникът се върна в ризницата й бързо се съблече. Едмънд го гледаше с любопитство, но Филип не му каза нищо за посещението от предишната нощ. Беше се съвзел много бързо. На лицето му нямаше белег и всеки би помислил, че просто се е спянал и паднал. Но Филип нямаше съмнения какво се беше случило. След като се съвзе, той излезе от къщата и се върна при енорияшите си. Легна си по-късно, като със смях отказваше поканите да постои още малко. Стивън сигурно се беше върнал в селото, защото Филип го видя да седи на една от масите.

Сега реши да поговори с него. Той намери приятеля си да закусва с подсладена овесена каша.

– Рохейша! – каза Филип. – Ще ти бъда благодарен, ако ни оставиш за малко.

Едмънд, който беше влязъл в стаята, седна. Боеше се за приятеля си, който се беше променил много, откакто бяха пристигнали в енорията. Той беше много близък с големия си брат, когото обожаваше, разбираше, че Филип не е доволен от Стивън и едно дългогодишно приятелство е на път да се разруши.

– Не те видях на литургията, Стивън.

– Добро утро, Филип.

Стивън остави роговата си лъжица и го погледна отбранително.

– Нямаше те на литургията – повтори Филип. – Не те забелязах и вчера на празненството. Бил си на Хай Маунт, нали?

– Аз съм Стивън Меркъл – отговори саркастично приятелят му. – Майстор-строител. Намирам се в Скозби, за да ти построя църква. Новото място е на Хай Маунт. Отидох там вчера, за да начертая плановете. Бележките ми са горе.

– Знам кой си и защо си тук! – отсече Филип. – Не ме лъжи. Стивън Меркъл, когото познавам, не може да устои на никаква веселба или пир. Да, ти наистина си тук, за да построиш църква, но също така търсиш и съкровището, нали? По очите ти личи.

Стивън отмести поглед. Филип се наведе и сграбчи рамото му.

– Стивън, повярвай ми: това съкровище е прокълнато. Каквото и да е, то е напоено с кръвта на невинни хора. Всеки, който се е опитал да го намери, е съжалил за това.

Стивън отвори уста.

– Не лъжи! – извика Филип, като се отдръпна и насочи пръст към него. – Не стой пред мен...

– Филип, какво има? – Стивън се надигна. – Обвиняваш ме, че търся съкровището. Но откакто пристигнахме в Скозби, ти също се промени – стана кисел и потаен.

– В името на Бога! – прекъсна го Едмънд. – Стивън, нали видя какво се случи онази нощ – кръвта в сандъка.

– Мога да те отпратя. – Филип се облегна на стола си. – Аз съм енорийският свещеник. Сър Ричард Монталт е мой покровител. Винаги можем да наемем друг строител.

Веднага щом произнесе тези думи, Филип съжали и знаеше, че винаги ще съжалява. Той видя беглия поглед, който му хвърли Стивън и долови гнева му, преди строителят да се усмихне насила и да вдигне ръце.

– Признавам, признавам – каза той. – Легендите за съкровището ме привличат. – Стивън се наведе през масата. – Филип, знаеш, че съм роден наблизко. Историите за съкровището на Скозби са много известни. Затова е изкусително да знаеш, че някъде на Хай Маунт може би се крие кралско съкровище.

– Според мен – отвърна Филип и се изправи – единственото, което се крие на Хай Маунт, са останките на убитите тамплиери. Тази сутрин ще се качим там. Изпратих Криспин при сър Ричард да извика Пиърс, заедно с една здрава каруца и платница. Ще пренесе останките на

монасите и тамплиерите на осветена земя и вие ще ми помогнете.

– Разбира се! Разбира се! – Стивън стана, приближи със светнало лице и стисна ръката на Филип. – Съжалявам – извини се той. – Филип, ще направя каквото поискаш. Наистина.

Едмънд видимо се отпусна. Филип придърпа Стивън и го прегърна здраво. „Лъжеш, помисли си той. Видях израза на лицето ти, гнева в очите ти. Лъжеш. Идваш на Хай Маунт, само защото може да открием нещо.“ Независимо от това, той отстъпи и одобрително се усмихна на думите на Стивън. После извика Рохейша в кухнята. Въпреки свития си от притеснение стомах, Филип седна, наложи си да изглежда весел и похапна хубаво. Когато свърши, понечи да се качи в стаята си, но пристигна Криспин заедно с Пиърс, който представляваше жалка гледка. Обикновено руменото му лице сега беше пребеляло, а очите – кръвясали. Той притисна стомаха си и изстена.

– Отче, признавам, че вчера твърде много ядох и пих. Сега си плащам за това. Но една кана слаб ейл и малко от тази каша...

Рохейша, която се държеше стеснително, откак Пиърс влезе в кухнята, за секунда го настани на масата. Купа с овесена каша, подправена с орехи и мед и голяма халба с ейл се появиха пред него. Въпреки последниците от предишната вечер, Пиърс имаше достатъчно разум да държи устата си затворена, докато Рохейша и синът ѝ напуснаха кухнята.

– Сър Ричард прочете писмото ви – започна той, като остави лъжичката. – Съгласен е, че останките на рицарите и монасите, които извадихме от кладенеца трябва да бъдат подобавашо погребани в криптата под параклиса на имението. Смята, че това трябва да стане незабавно. Аз съм на вашите услуги. Той би изпратил повече хора, но смята, че тази работа трябва да бъде запазена в тайна. – Той разбърка кашата си. – Хората вече говорят и се чудят. Сър Ричард каза също, че трябва да донесете оръжието и броните, които намерихме онази нощ – то ще бъде заровено с тях.

Привършиха закуската и Филип взе наметката си. Едмънд предпочиташе да остане, но брат му каза, че ще имат нужда от всеки чифт ръце. Така че Пиърс подкара каруцата, а Филип и спътниците му поеха с конете си след него. Преминаха през селото и горите към Хай Маунт. Денят беше хубав, слънцето грееше все по-силно в безоблачното небе. Горите край Скозби бяха изгубили мрачната си атмосфера – птичките пееха и прелитаха из тях. Орловата папрат от двете страни на пътя гъмжеше от малки животинки, които тичаха насам-натам. Високо в клоните катеричките кръскаха възмутено, подплашени от шума на копитата и

дърнченето на обкованите със стомана колела на каруцата. Пиърс скоро си върна доброто настроение, докато разказваше как французите са били откарани, както и различни инциденти от снощния пир. Филип, който яздеше до него, го слушаше с половин ухо, все още погълнат от мисли за призрачното посещение на Романел.

– Мислите ли, че това ще оправи нещата, отче? – погледна го Пиърс с присвити очи. – Сър Ричард е доволен. Вие направихте повече от всеки друг свещеник: доказахте, че тамплиерите са били убити в тресащието. Може би ако сега бъдат погребани подобаващо...

Филип се усмихна на лесничея.

– Ти си добър човек, Пиърс – отвърна той. – Бих искал да ти кажа: да, всичко е свършено. – Той смуши коня си, тъй като бяха стигнали в подножието на Хай Маунт. – Но имам чувството, че това е само началото.

На каруцата ѝ трябваше повечко време, за да стигне на върха на хълма. Когато се събраха, Филип настоя да коленичат на мястото на олтара и да кажат една молитва. После той призова Дева Мария, всички светци и ангели за свидетели, че това, което ще направи, не е светотатство, не се дължи на алчност или друг подобен мотив, а се прави, за да бъдат погребани невинно загиналите мъже по подходящ начин. Едва беше свършил, когато студен полъх, който сякаш идваше от нищото, погали лицата им. Филип се огледа. Слънцето все още грееше. Руините бяха пусти и мирни, но беше сигурен, че долавя шепот. Същите думи, издълбани многократно из църквата: „Наблюдаваме те, винаги те наблюдаваме.“

През първия един час внимателно подредиха останките от манастира, намерени в кладенеца в платнищата, донесени от Пиърс. Филип извади от кожена чанта, сложена отзад в каруцата, голям запушен съд със светена вода. Преди да загърне всяко платнище, той благославяше жалките останки, пръскаше ги с вода и произнасяше „Dona Eis Requiem“⁹.

През цялото време наблюдаваше Стивън. Строителят беше много внимателен и усърден. Въпреки това Филип усещаше вълнението му, сякаш едва можеше да дочака да вдигнат сивите плочи от пода на манастира и да видят какво има отдолу. След като похапнаха хляб и сушен бекон и ги прокараха с големи чаши кларет от меха, който Рохейша им беше дала, те започнаха да повдигат надгробните камъни. Пиърс беше донесъл лостове и работата тръгна леко. Във всеки гроб намериха

---

9. Дари им покой (лат.) – (Б. р.)

скелет, подобен на онзи, открит в олтара. Никаква дреха, нито герб, не показваше произхода им, но беше явно, че са загинали от насилствена смърт. Ударите бяха нанасяни по черепа, имаше счупени ребра, ръце или крака. По тях Филип осъзна, колко отчаян и кървав бой се е водил в блатата.

– Ужасно деяние! – прошепна Пиърс, – Били са хладнокръвно избити.

– За какво говориш?

Едмънд дочу думите на Пиърс. Приблужи се и се вгледа в скелета, който току-що бяха извадили. Костите на ръката бяха раздробени.

– Трябва да е била ужасна битка – отвърна лесничият. – Но се съмнявам, че тези мъже са били убити в ръкопашен бой. – Той коленичи и посочи ръката на скелета. – Подозирам, че се е случило следното. Тези мъже са били рицари, нали? В близък бой, лице в лице, да кажем на Хай Маунт, те биха победили всички нападатели. Но мисля, че това, което е станало... – Той вдигна ръце. – Представете ли си блатата късно през нощта. От мрака долитат стрели. Конете падат. Мъжете се плъзгат в калта. Стрелите взимат много жертви, после нападателите приближават, както видяхте в битката срещу французите, и доубиват ранените.

Филип потръпна. Вгледа се в увисналата челюст на един скелет. Пиърс посочи дупката отстрани на черепа.

– Ето как е умрял този мъж. Вероятно конят му е бил убит под него. Шлемът му е паднал, стрела го е улучила в тялото. После са го довършили, като са го пребили с тояга.

– Защо просто не са оставили телата в блатото? – попита Едмънд.

Пиърс хищно се усмихна.

– Блатата не са това, което си мислите, добри ми отче. Чувал съм за мочурища, които могат да погълнат човек, но тресавищата тук не са такива като в блатистите области на Източна Англия. Блатата на Скотланд са може би само метър-два дълбоки. Както в случая с Уолдис, енорийския псалт – те поглъщат тялото, но после то се връща на повърхността. Не, не – продължи той, – тези мъже вероятно са били нападнати през нощта, а после нападателите им са изчакали до сутринта. Извадили са трупове, съблекли ги и донесли телата тук.

– Разбира се – промърмори Филип. – Натоварили са оръжието и ризниците на каруца.

– Да, биха могли да ги прикрият. Но не можеш да скриеш дузина трупове.

– Ами конете? – запита Стивън. – Нали са имали коне? – Той

погледна извинително към Филип. – И товарни понита, които са носили съкровището?

– Убили са ги – намеси се Филип.

– Това е лесно – добави Пиърс. – Опитай се да продадеш краден кон и скоро ще увиснеш на бесилката. Повечето от конете на тамплиерите са били ранени или осакатени. Закарали ги в някое усамотено бла-то и гърлата им били прерязани.

– Но едно нещо липсва – обади се Филип. – Дрехите, седлата, сбру-ите на тези рицари.

– Заровени са някъде другаде – предположи Едмънд. – Бог ми е свидетел, братко, не искам да бъда непочтителен, но кой знае какво дру-го има заровено в гробището на Скосби.

Те вдигнаха скелета, сложиха го на платнището и продължиха с неприятната си задача. Накрая бяха изровили останките на четирина-дест мъже. Някои от гробовете бяха извън църквата, но повечето се на-мираха в кораба или олтара. Поставиха внимателно плочите обратно, за да не разкрие някой любопитен посетител на Хай Маунт какво се е случило.

– Макар че това едва ли ще стане – отбеляза Пиърс. – Само смелча-ците идват тук. Това място винаги се е ползвало със славата, че е обита-вано от духове.

– Какво ще стане с новата църква? – попита Едмънд. – Какво ще правите с гробовете?

– Смятам да ги преместя – отвърна разсеяно Стивън.

Филип виждаше, че Стивън с мъка се опитва да скрие разочарова-нието си. В гробовете не бяха намерили нищо, което да им подсказва къ-де и какво е било съкровището.

– Основите на стария манастир – продължи Стивън – са навярно со-лидни и ще строим върху тях. Всичко това – той посочи към кораба – ще изчезне. Но, Филип, има и други гробове.

– Къде? – попита Филип.

– Още два, ето там.

Стивън ги заведе в един далечен ъгъл на руините. Храсти и плевели скриваха долната част на стените. Стивън ги разтвори с кирката си. Фи-лип се наведе и видя надгробна плоча.

– От колко време смяташ, че растат тези храсти? – запита той. – На-вярно на горките монаси, които са заровени тук, е било позволено да по-чиват в мир. А, да – той бавно се изправи. – Сега виждам двата камъка.

Филип беше сигурен, че тези гробове не са били отваряни, но

искаше да успокои Стивън, затова започна да реже храстите и тревата, докато мястото беше почистено. Тези плочи се отместиха много по-трудно от останалите, защото ръбовете им бяха почти потънали в твърдата земя. В първия гроб имаше скелет на монах. Поне така предположи Филип заради дървения кръст, погребан с него. Вторият гроб беше подълбок. Отначало те помислиха, че е празен, докато Филип не се наведе над гроба. Той разрови пръстта и извади останките от разядени кожени дисаги, седем или осем на брой. Стивън беше извън себе си от вълнение. Оставиха ги на пода на манастира. Ремъците бяха изгнили, токите – ръждясали.

– Направени са от хубава кордовска кожа – отбеляза Филип. – Иначе отдавна да са изгнили.

Изпразниха дисагите. Намериха в тях малко предмети – рогови лъжици, нож, броеница, парчета облекло, наметала, жакети, презраменни ремъци, дори счупена шпора. Едва когато влязоха в гробовете, намериха другите неща, които също бяха заровени там. Но в края на краищата дисагите се оказаха разочарование. Едно-единствено нещо привлече вниманието на Филип: – навит къс плат с нещо като батиста около маншетите и деколтето. Вдигна го и видя, че е излиняло и изцапано с кал.

– Не съм съвсем сигурен – отбеляза той, – но бих казал, че това са останки от рокля на момиченце. – Беше решил да скрие това, което знаеше от Оплаквачката. – Но какво общо има то с тамплиерите, които са намерили смъртта си през нощта?

– Това, което явно е станало – добави Едмънд – е, че Романел докара тук трупове, натоварил оръжието и броните им в каруца, а после погребал телата и облеклото им там, където никой не би могъл да ги намери.

– Подозирам – обади се Филип, като отиде до края на руините и погледна през това, което някога е било врата, – че останките от конете и сбруята са някъде из блатата на Скозби. Романел определено е бил предпазлив. Телата и принадлежностите им останали на Хай Маунт, сбруите били захвърлени някъде другаде, но оръжието било най-опасно от всички. Дрехите, сбруята, конете можели и да бъдат намерени, но оръжието щяло да бъде убедително доказателство какво се е случило с тамплиерите. Затова не можело да бъде скрито тук, на Хай Маунт. Някой е можел да го открие. – Той удари с тока на ботуша си по земята. – Тук е било трудно да се копае. Това са основите и всяка нова дупка, тук или в гората, можело да бъде забелязана. Оръжието било занесено в Скозби вероятно през нощта и заровено надълбоко в гробището – най-

безопасното място. Сложете това в едно от платнищата. Да хапнем и пийнем. – Той погледна небето. – Едмънд, Стивън, искам да откарате каруцата в имението. Сър Ричард знае какво да прави. По пътя вземете и оръжието на тамплиерите и кажете на сър Ричард, че довечера ще отслужи заупокойна литургия. Ще присъстваме само ние.

– Какво ще правиш? – попита Едмънд.

– Пиърс може да вземе твоя кон. Искам да поязди с мен край блатата. Искам да открия къде е започнала тази ужасна трагедия.

Всички се съгласиха, макар че разочарованието на Стивън беше явно. Докато останалите ядяха и пиеха, той нервно се разхождаше из развалините, сякаш се опасяваше че са пропуснали нещо. Филип седеше сам, с гръб, опрян на стената и лице обърнато към слънцето, за да се стопли. Пиърс легна и бързо заспа като дете, докато Едмънд, който вече също подозираше Стивън, настоя да последва строителя из абатството. Филип затвори очи. Сега си представяше какво се беше случило преди много години. Сечта в блатата, погребението на трупове, оскверняването на гробовете. Романел и неговите съучастници, които се промъкват в Скозби. Но какво беше съкровището, което бяха донесли? Къде го бяха заровили? Сигурно не го бяха оставили тук, на Хай Маунт. Безмилостният Романел би искал да го държи под око. Филип се размърда и протегна крака. Нещо ужасно се беше случило, но не по-страшно от другите злодейства, за които беше разбрал. Невинни хора бяха умирали всеки ден. Други бяха ограбвани.

Наистина, Романел може би е бил некромант, магьосник, но и други свещеници бяха се отдавали на злото. Дали и техните призраци обитаваха църквите им? Кое беше толкова ужасно и богохулно, че лорд Джордж Монталт се беше крил в избата и изписвал думата „Изкупление“ многократно? Какво означаваша числата 6 и 14? Коя е била Вероника? Откъде е дошла Оплаквачката? Била ли е тя с тамплиерите като дете? Филип си припомни какво знаеше за този орден на воини-монаси. Те даваха обет за безбрачие и целомъдрие. Наистина, обвиняваха ги в содомия, но никога не бе ставало дума за общуване с проститутки или поддържане на любовници в жилищата им. Романел явно беше лъгал за детето, наречено Присцила. Майката на детето не беше погребана в гробището, а самата тя явно беше присъствала на нападението като малка. Била ли е дъщеря на един от убийците, който е загинал и Романел я е взел под своя грижа? Филип въздъхна и се зачуди какво да прави. В известен смисъл той съжаляваше, че е изпратил писмото до Рочестър с молба за заклинател. Няма ли епископът да помисли, че се е

побъркал? Не беше минала и седмица в новата му енория и той вече създаваше проблеми, виждаше духове и таласъми? Филип дочу дрънчене и шум от удари на копита. Отначало помисли, че е някой пътник, който минава по пътя. Но шумът се разнесе отново, сякаш конници се събираха в подножието на хълма. Отвори очи. Пиърс вече беше на крака и слагаше стрела на лъка си. Стивън и Едмънд дотичаха бързо.

– Чу ли това? – извика Едмънд.

Филип се изправи. Слънцето сега не грееше толкова силно. Той наистина чуваше тропот на коне, сякаш група мъже се събираха в подножието на хълма. Отиде до стените и погледна надолу. Нямаше нищо. Изтича от другата страна – нищо, освен огряните от слънце полета, горите в далечината, димът от комините на Скозби. Погледна по пътя – един пътник с товарно пони се беше отправил към Скозби.

Филип с бързи крачки премина през разрушения кораб и влезе в олгара. Мина покрай един от отворените гробове, където още не бяха поставили обратно плочата. Нещо се заплете в крака му. Той погледна надолу – беше костелива ръка, която сякаш искаше да го сграбчи. Филип я ритна, но когато отново се огледа, нямаше никаква ръка и той се наруга, че му се привижда. Излезе навън през срутената стена и застана на билото на хълма. Прелитаха птички, които пееха с пълно гърло. Едра лисица с високо вдигната пухкава опашка пресече подножието на хълма и изчезна в някакви храсти. Филип с мъка преглътна. Гърлото му беше сухо, а в устата му имаше неприятен вкус, сякаш беше ял нещо развалено.

– Господи Исусе – прошепна той. – Запази ни от стрелата, която лети денем, от заразата, която опустошава по пладне.

– Помогнете ми!

Филип подскочи. Нямаше никой.

– Помогнете ми! – прошепна гласът. – Помогнете ми! – Той сякаш идваше от кладенеца. – Моля ви, помогнете ми.

Филип отиде дотам. Надвеси се над кладенеца и погледна право в мъртвешки бялото лице на Романел. Привидението въздъхна и ръката му се вдигна, сграбчи палтото на Филип и го задърпа надолу. Свещеникът се бореше да откъсне погледа си от дяволските му очи, от злобната усмивка и миризмата на гнило.

– Помощ!

Призракът скимтеше като дете, после устата му се сгърчи в яростна гримаса. Филип се бореше да се задържи за каменния ръб, но Романел го дърпаше надолу. Опита се да изкрещи, но не можа.

– Свети Архангел Михаиле – помоли се той на своя покровител. – Свети Архангел Михаиле и вие, всички ангели!

Изведнъж почувства, че го вдигат и дърпат настрана. Романел потъна обратно в мрака на кладенеца. Филип лежеше на земята и дишаше на пресекулки. Огледа се. Нямахше никой. Едмънд, Стивън и Пиърс ти чаха към него.

– Братко, какво става?

Филип се поизправи и подръпна палтото си.

– Нищо – въздъхна той. – Почувствах слабост.

Пиърс реагира бързо. Той улови погледа, който Филип хвърли към кладенеца, отиде до него със зареден лък и погледна надолу.

– Няма нищо – промърмори свещеникът. – Елате.

Той скочи на крака. Наместиха последния надгробен камък и почиства мястото. Едмънд се качи в каруцата, докато Пиърс го съветваше по кои пътища да стигне до имението.

Филип наблюдаваше как тръгват и забеляза, че Стивън изостана с коня си, сякаш се колебаеше дали да не говори с тях. Той и Пиърс се качиха на конете. Лесничейт беше мълчалив, но когато напуснаха Хай Маунт, той дръпна юздите и изостана редом с Филип.

– Нещо се случи там, нали, отче?

– Да, Пиърс. Яви се нещо дяволско, сякаш изскочи от ада. – Филип въздъхна раздражено. – Това, което не мога да разбера, е защо се случва на мен? Ако отида в Скозби и им кажа какво се е случило, ще ме помислят за луд.

– Не, отче, няма – отговори Пиърс. – Казах ти, че хората вече са започнали да говорят. Смъртта на жена ми, смъртта на други жени след раждане, но само в определени фамилии в селото. Злото царува в Скозби. Лорд Ричард ми поръча да ви окажа всякаква помощ. Аз не съм образован човек, отче. Едва пиша и чета. Не знам какво е станало тук, но смятам, че един от моите прародители, Бог да го прости, е имал пръст в него. – Пиърс се намръщи и плю. – Казвате, че хората от Скозби ще ви се подиграват. – Той поклати глава. – Не е така, отче. Скозби е хубаво село с добри жители, които се боят от Бога и почитат краля, това е истината. Въпреки това, отче, ние сме като деца, които играят край змийско гнездо. Докато не го настъпим, сме в безопасност. Докато не се опитваме да открием съкровището, нищо не ни застрашава.

– Но аз не се опитвам да намеря съкровището. Пиърс се усмихна:

– Знам, отче, знае го и лорд Ричард. Ако беше така, можеше да загинете на Хай Маунт.

Филип продължи да язди мълчаливо. Още изпитваше отвращение от отвратителното видение при кладенеца. Не можеше да го приеме за игра на въображението, но се чудеше кой го беше издърпал от ръба. Кой го беше освободил от хватката на Романел? Някой му беше помогнал. Беше почувствал как го вдигат. Ангел на светлината? Беше ли истина шепотът? Наблюдаваха ли го? Непрекъснато, за да знаят какво прави? Както и да е, заключи той, ако не го бяха отървали от Романел, това щеше да изглежда като поредната злополука. Горкият отец Филип се качил на Хай Маунт и случайно паднал в запустелия кладенец. Той затвори очи. Помоли се Стивън да му е казал истината.

– Отче!

Пиърс отпи още глътка от меха си. После го подаде на Филип, който жадно го грабна и отпи две огромни глътки.

– Пийте по малко вино за стомаха – усмихна се Филип, цитирайки апостол Павел.

Върна меха обратно и Пиърс го закачи на рога на седлото си.

– Къде искате да отидем, отче?

– Искам да отида в тресавището, Пиърс. Ти си войник. Искам да използваш въображението си. Предвождаш отряд мъже, които бягат от Лондон. Тъмно е и е люта зима. Трябва да спиращ по селата, за да ядете, пиете и конете да почиват. Скозби е по пътя ти, но искаш да се държиш надалеч от главните пътища. Искаш да бъдеш в безопасност, докато стигнеш крайбрежието.

Пиърс яздеше, замислен върху това, което му беше казал свещеникът.

– Движим се на север – обяви лесничият. – Има много пътеки към Скозби, отче. Знаем откъде биха минали тамплиерите, но дотам има още доста път.

Той пришпори коня си в лек галоп и Филип го последва.

Яздиха около час, после спряха до малко поточе, където си поделиха последните провизии, пиха малко вино и позволиха на конете да отпочинат, преди да продължат. Напуснаха главния път. Бавно, почти незабележимо, местността започна да се променя. Нямаше и следа от ферми или работещи в полето хора. Филип разбра, че са на територията на тресавището, в сърцето на обширната и мрачна пустош. Пиърс го предупреди да внимава, когато минаваха през черната застояла вода, която се стичаше на тънки струйки между китките плевели и храсти. Над тях дъждосвирци и бекасини се издигаха към небето и бързо се изгубваха от поглед. Това беше студено и мрачно място, самотно и равно, лишено от

каквото и да е знак за човешко присъствие. Пиърс познаваше пътя. От време на време слизаха от конете, но накрая стигнаха до широк път, който сякаш минаваше направо през пустошта. Изминаха известно разстояние по него, после Пиърс дръпна юздите. Слезе от коня и го спъна зад разперените клони на един изсъхнал дъб. После посочи към пътеката.

– Предполагам, отче, че тамплиерите са дошли по този път. Ако продължите на юг, ще стигнете до други села. Ако бяхме тръгнали към Скозби, щяхме да следваме пътя, по който дойдохме, да минем покрай Хай Маунт, през гората и да стигнем селото. Ако яздим бързо, това ще ни отнеме малко повече от час. – Той се усмихна дяволито. – Да си призная, отче, за малко се заблудих. – Затова връщането ще ни отнеме по-малко време, отколкото идването.

– Какво би станало тогава? – попита Филип.

– Сега е пролет, отче. Представете си да прекарате тук нощта сред снега и ледената суграшица. Представете си, че сте командир на тамплиерите. Знаете пътя. – Пиърс почука слепоочието си. – Преди да тръгнете от Лондон, сте изучил пътищата и пътеките. Но конете са уморени, а мъжете гладни. Изведнъж виждате светлина в блатото.

– Мъртвешки огънове! – възкликна Филип.

– Да, отче, мъртвешки огънове, светлините на дявола.

– Наистина са били дяволски – прошепна Филип и потупа коня си, който беше станал неспокоен в странната тишина. – Романел и бандата му са разбрали отнякъде, че тамплиерите идват по тази пътека. Използвали са стария контрабандистки номер – отклоняване на хората от пътеката с помощта на факли. – Той се изправи на стремената и погледна към блатото. – Ужасно място – промърмори. – Има пътища и пътеки с твърда земя, но за неподготвените и непредпазливите това е смъртоносен капан.

Филип се отпусна на седлото, затвори очи и трескаво заповтаря „Dona Eis Requiem“. После погледна небето.

– Хайде, Пиърс, видяхме мястото. – Той направи знак на благослов. – Задоволих любопитството си. А сега лорд Ричард ме очаква.

Пиърс освободи коня си, яхна го и те тръгнаха обратно по пътеката. Денят гаснеше. Филип усети студ. Дори съжали, че е дошъл дотук. Чу шум от дясната си страна и погледна през дивия пирен. Сърцето му се качи в гърлото.

– Господи! – прошепна той.

Пред него Пиърс продължи да язди.

– Знам, отче, виждам ги – подвикна му той. – Най-добре продължете с молитвите и да яздим напред.

Но Филип погледна отново. Далеч вдясно, сякаш следвайки невидима пътека през блатата, се движеше редица ездачи, които сякаш ги наблюдаваха отблизо.

ТРЕТА ГЛАВА

Когато стигнаха имението Монталт, мракът се беше спуснал. Редицата от загадъчни ездачи внезапно изчезна, точно когато приближиха Хай Маунт. След подобно пътешествие Филип се зарадва да види лорд Ричард, Едмънд, Хенри и Изолда да го чакат в преддверието. Отказа храна или вино.

– Първо трябва да отслужи литургията – каза той. Стисна здраво рамото на Пиърс. – Лорд Ричард, искам да ви благодаря за Пиърс. Ако трябваше аз да избирам, не бих могъл да намеря по-подходящ човек.

Пиърс почервения от неудобство, провлачи крака и промърмори, че нищо особено не е направил.

– Добре. – Лорд Ричард плесна с ръце, за да наруши тишината. – А сега да ви покажа какво направих аз.

Поведе ги по коридора на приземния етаж към малък параклис на гърба на къщата. Стаята беше шестоъгълна, тъмна дървена ламперия покриваше стените. Олтарът се издигаше върху подиум в далечния край, под малък прозорец с розетки. В нишите от двете му страни имаше статуи на Света Богородица и Свети Георги, който убива змея. Плочите пред олтара бяха вдигнати и останките поставени в земята, а слугите затваряха отвора.

– Могат да останат в тази малка крипта – каза лорд Ричард и дръпна Филип настрана. – Докато построим новата църква. Казах на сина ми и годеницата му, че това са останките на нещастните монаси от Хай Маунт. – Той млъкна и преглътна сълзите си. – Иска ми се всичко да е свършило – прошепна старият рицар. – Младият Хенри и Изолда дойдоха да ме видят тази сутрин. Хенри се прояви много добре срещу французите. – Той се усмихна насила. – Чувства се като новия сър Галахад. – Усмивката му угасна. – Иска бързо да се ожени за Изолда. Избрали са празника Успение Богородично, петнадесети август.

– И не могат да бъдат разубедени? – попита Филип. Лорд Ричард поклати глава.

– Не, вече го отлагах на два пъти и те ще започнат да се чудят защо. Не разбирате ли, отче? Ако се оженят през август и Изолда забременее, това прекрасно момиче може да умре след осемнадесет месеца.

Филип погледна през рамо към Изолда и Хенри, които стояха един до друг със сплетени ръце, смееха се и си шепнеха.

– Те навярно мислят – каза лорд Ричард, – че обсъждаме сватбата.

– Август още не е дошъл – отвърна Филип. – Нека вярваме в Бога. Този проблем сигурно скоро ще бъде решен.

Едмънд беше донесъл одеждите от църквата – чернозлатисти филони и наметала за под епитрахила, цветовете на погребалната литургия. Филип изми ръцете си, облече се и като застана пред олтара, започна песнопението: „Дай им вечен покой, Господи“. Службата беше простичка и кратка. Едмънд изпълняваше ролята на дякон и четеше евангелието. По време на литургията Филип благослови мястото, където бяха погребани останките. Щом службата свърши, той се присъедини към лорд Ричард и семейството му за малко вино и чиния супа.

– Къде е Стивън? – прошепна той.

– В църквата – отвърна мрачно Едмънд. – Сега е заинтригуван от гробището. Все още смятам, че търси съкровището, но разбира, че то не е скрито на Хай Маунт.

Загрижен, Филип изяде супата и изпи виното си малко по-бързо, отколкото му се искаше. Отказа поканата на лорд Ричард да преспи в имението. Отново благодари на Пиърс, после взеха конете от конюшната и препуснаха към къщата на свещеника. Там с облекчение намериха Стивън да седи на масата пред кухненското огнище, потънал в чертежите си.

Размениха си поздрави. После Филип обиколи къщата, за да се увери, че всичко е наред. Тъкмо беше решил да си легне, изтощен и разстроен от посещението си на Хай Маунт и пътуването през блатата, когато чу силно тропане на вратата. Една фигура с наметка и спуснатата качулка влезе в преддверието. Едмънд се показа в подножието на стълбата.

– Имаме посетител – извика той. – Брат Анселм. Изпраща го Негова светлост архиепископът.

Филип слезе да поздрави госта.

– Вие сте заклинателят! – възкликна той. Плешивият, жизнерадостен монах дръпна качулката си и се изсмя високо.

– Казвам се Анселм Броудбенч. Аз съм францискански монах, свещеник и, ако искате, заклинател. – Той посочи към вратата. – Прибрах

коня си в конюшната. Наричам го Луцифер.

Филип отвърна на усмивката му. Анселм беше среден на ръст, широкоплещест, як, а веселото му лице беше оброчно със сиви мустаци и брада. Монахът погали голата си глава.

– Бог дал, бог взел – припя той. – Това, което съм изгубил горе, ми е върнато около устата и челюстите. – Той почеса буйната си брада. – Говорих с Негово преосвещенство. Изпрати ме да ви помогна, но трябва да ви предупредя за едно – Той свали наметката си и я подаде на Едмънд. – В края на краищата, аз мога само да дам съвет. Но преди това трябва да унищожа един демон.

– Кой? – попита Филип.

– Този на глада. – Анселм поглади корема си. – Студено ми е, гладен съм и ще приема всичко, което можете да ми предложите.

Филип го заведе в кухнята и го представи на Стивън. Монахът се настани начело на масата, потри отново корема си и погледна одобрително към ястията, които Филип му беше поднесъл.

– Овесена каша, печено говеждо, хляб, зеленчуци, вино. Мислех, че идвам в Скозби, а разбирам, че съм се оказал в рая.

Известно време монахът яде, като бърбеше за Рочестър, за пътуването и за времето. Филип го изучаваше внимателно: той разбра, че монахът се опитва да ги предразположи, както и те него.

– Изненадани сте, нали? – отбеляза Анселм, като отбутна чинията. Погледна ги с шеговита сериозност. – Какво очаквахте? Някой, облечен в черно от глава до пети, с верига кокали около врата? Натоварен с релкви и съдове светена вода? – Той почука с пръсти по масата. – Преди всичко нека ви обясня. Сатаната не обича хората. Той се бои от нас. Искате да ни направи по-малко хора, затова използва всичките ни слабости. Човек, който е уморен; човек, който гладува или умира от жажда; човек наранен телесно или умствено, е по-уязвим от онзи, който чувства, че между него и Бога всичко е наред. Сатаната мрази обичайните неща от живота – например съпруг и съпруга да се любят. Той би предпочел те да се карат. Мрази двама приятели да седнат в кръчмата на кана вино. Децата да играят през лятото. Слънцето в Божието небе, звездите нощем. Тези неща и молитвите са най-добрата защита срещу демони.

– Но тук е различно – прекъсна го Филип.

– Ще стигна и до това. – Брат Анселм отпи от виното си. – Вярвам – продължи той – в това, което ни учи нашата света майка, Църквата. Че човек е част от вселенската битка. Тази война вече е била спечелена от Христа, но всеки човек трябва да изиграе своята роля. Част от тези

сражения ние никога не виждаме, защото има видим и невидим свят. Някои от тях виждаме всеки ден – мъж, прободен в кръчмата; изнасилена жена; пребито дете. Понякога можем да се отчаяме, защото ни се струва, че живеем в мрак, но това също е един от номерата на дявола. Той иска да се отчаяме, да загубим човечността си и вярата в Бога. – Монахът стисна ръката на Филип. – Ти не си отчаян, нали, отче? Вярваш ли още в Исус?

– Господи, имам вяра, моля те, дай ми още – отвърна Филип с цитат от Евангелието.

Анселм се засмя и пусна ръката му.

– Негово преосвещенство, епископът, ми каза, че ти, Филип, и брат ти сте добри свещеници. Той изпраща и своите извинения. – Заклинателят млъкна и взе една троха от масата. – Тази къща е ужасна – прошепна той внезапно.

Тръпки пролазиха по гърба на Филип. Монахът беше го казал така небрежно.

– Ужасно зло живее тук – промърмори Анселм. – Чувствам го около мен, как ме притиска. – Той се прекръсти. – В далечния ъгъл – добави. – Близко до огнището. Не, няма да го видите, това е просто сянка, подълбока от останалите. Едно присъствие, което ви наблюдава. – Монахът се усмихна насила. – Затова негово преосвещенство архиепископът изпраща извиненията си. В Рочестър има дълъг списък на свещеници, които са били тук, останали са за малко и после са напуснали, оплаквайки се от силата на греха, който обитава това място, от страховитото зло в тази къща. От нападенията на демона, които може би са само кошмари, но никой не смее да говори за тях, за да не бъде сметнат за луд. – Монахът си пое дълбоко дъх през носа. – Преди епископът да ви изпрати, той си беше дал дума, че ако и вие се оплачете от Скозби, ще направи нещо. – Той разпери ръце. – Ето затова съм тук.

– И какво ще направиш? – попита Едмънд.

– Не знам – отвърна Анселм. – Както казах, има видим и невидим свят. Представете си нашата действителност като огледало. Ние виждаме само това, което можем, но това не значи, че зад огледалото не съществува друг свят, друга реалност. Много често тя е отделна от нашата. Но понякога, за зло или добро, те двете се сливат.

– Това ли става тук? – попита Стивън от мястото си.

– Да, да. Може би. – Отец Анселм запретна ръкавите на расото си. – Истинското зло, проявите на сатаната, могат да се вплетат в човешките дела по различни начини. Първо, някой може да е живял толкова

греховен живот, че, както казва евангелието, дяволът да го обсеби. Второ, с директно призоваване, с обръщане към силите на мрака, с упражняване на черна магия. Трето, насилието и лошите постъпки също могат да привлекат вниманието на демоните. Това може да е къща, където е извършено ужасно убийство. И... Той замлъкна, вперил поглед през стаята.

– И? – попита нетърпеливо Едмънд.

– Най-лошото от всичко, комбинацията от всичките три. Монахът разтърси глава, сякаш се опитваше да проясни ума си. Филип забеляза колко изтощен изглежда. Очите му бяха изгубили веселия си блясък. От време на време устните му се движеха безмълвно, сякаш се молеше на ум. Понякога поглеждаше бързо към Стивън или се взираше в мрака, сякаш вече усещаше какво го дебне. Монахът взе каната с вино и напълни чашата си догоре. Затвори очи и отпи.

– Негово преосвещенство архиепископът – продължи той – ми разказа нещо за това място. Но, Филип, кажи ми и ти всичко, което знаеш. – Той бързо отвори очи и отново ги затвори. – Наистина всичко.

Филип го направи, отначало колебливо, но когато се отпусна, думите му потекоха като река. Разказа на монаха всичко, което беше преживял от пристигането си в Скозби. Не обръщаше внимание на реакцията на Едмънд и Стивън за инцидентите, за които не им беше разказвал и особено за това, което се беше случило при кладенеца на Хай Маунт. Завърши с описание на пътуването си през блатата и загадъчната редица конници, които го бяха придружавали на път за къщи. Когато свърши, брат Анселм бавно се изправи. Отвори кесията си, извади голяма броевица и я сложи около врата си.

– Бих искал съд със светена вода – каза той. – Както и китка за благословия. Имате ли нещо против да осветя къщата?

– Сега ли ще прогониш духовете? – попита Едмънд.

– Не съм казал това – отвърна Анселм. – Но ще обмисля това, което брат ти ми разказа. Искам позволения ви да осветя църквата, гробището и тази къща. Това, което трябва да се направи, ще стане тази вечер. Няма смисъл да се чака.

Филип подскочи, когато чу силно тракане в коридора отгоре и шум от стъпки, които слизаха по стълбите. После от гробището се понесе вой на куче, а мъхнатите крила на някаква птица докоснаха стъклото на прозореца.

– Не обръщайте внимание – пошепна монахът. – Каквото и да стане, не му обръщайте внимание. Този, който е тук, знае какво предстои. –

Той сви рамене. – Обикновено не им се нрави. Но първо да се помолим.

По негова молба те коленичиха на кухненския под и прочетоха десет молитви. После брат Анселм тръгна из къщата, като пламенно се молеше и разпръскваше светена вода наляво и надясно. Беше поръчал и на тримата да останат в кухнята. Филип едва се удържаше, защото шумът и дрънченето се засилваха: тропане по стените, звук от влачещи се крака по коридорите и стълбите. Невидими ръце чукаха по прозорците. Едмънд беше сигурен, че видя фигурата на котка да пресича кухненския под, а воят на кучето сега сякаш идваше от стаите горе. Въздухът стана много студен; понякога вонята беше толкова силна, сякаш бяха отворили съд с развалена храна и миризмата ѝ се носеше из къщата. Но брат Анселм продължаваше с молитвите си. Той не обръщаше внимание на явленията, като че това бяха детски лудории. Качи се нагоре и продължи да се моли и да ръси светената вода. Когато слезе, Филип стана да го посрещне, но монахът поклати глава.

– Но, братко, ти изглеждаш зле – възкликна Филип, ужасен колко пребледняло и изпито беше лицето на Анселм.

Той сякаш не можеше да върви напред, като че ли невидим вятър го отблъскваше назад. По едно време му се наложи да седне и да поиска малко месо и вино. Филип веднага му ги донесе. После брат Анселм продължи работата си, като им поръча да останат на място.

– Не мога ли да дойда с теб, братко? – помоли го Филип. Свещеникът извърна покритото си с пот лице.

– Стой тук и се моли – отвърна той. – Но когато те повикам, Филип, само ако те повикам, ела при мен, където и да съм. Не слушай никакви други гласове. Ще ти кажа: „В името на Исуса, ела“. Каквото и друго да чуеш или да видиш, затвори очи и уши и остави душата си отворена към Бога.

Монахът излезе през предната врата, която затръшна след себе си. В този момент Филип беше сигурен, че чу глас, който ревеше богохулства. На двамата с Едмънд не им трябваше повече. Те коленичиха на пода. Стивън, макар и колебливо, се присъедини към тях и те продължиха с молитвата. В гробището се чу ужасен шум. Дрънчене на оръжие, биене на барабани, ужасният писък на някаква птица, викове и най-накрая настъпи тишина. Филип спря да се моли и отвори очи.

– Може би е свършено – промърмори той.

– Филип, Филип, къде си? Какво правиш там? Елате веднага с Едмънд!

Филип се втрени в брат си.

– Това е гласът на мама.

Известно време Филип и Едмънд, с лица, плунали в пот, и свити стомаси, чуваха различни гласове от миналото си. Някои им заповядваха, други ги молеха да напуснат къщата. Най-накрая, когато Филип вече усещаше, че е трудно да контролира напрежението, което го пронизваше, вратата се отвори и брат Анселм се върна. Изглеждаше по-спокоен и сигурен.

– Готово ли е? – попита тревожно Едмънд.

– Не. – Монахът поклати глава. – Не още.

– Очаквахме да ни повикаш. Чухме най-различни гласове – обясни Филип.

Анселм почука по слепоочието си.

– Отвън беше тихо като в гроб. Знаех какво ще чуете, затова промених решението си и се върнах.

– Значи гласовете не са истински?

– Не, това са само вашите страхове и тревоги, които мракът използва. – Анселм седна на масата. – Това не е необичайно. Не ти ли се е случвало да си спомниш внезапно нещо от миналото? Някаква миризма, слънчев проблясък, и спомените се връщат. Това се случва и сега. Просто не обръщайте внимание.

– И какво направи? – попита Едмънд.

– Обиколих църквата, гробището и тази къща. Това е първата част от прогонването на духове: да идентифицираш, да разбереш за какво става дума. Това и направих. Тук несъмнено има някакво зло присъствие, но не едно, може би повече от дузина. Това са изгубени души. Предводителят им Романел още ги държи в плен. Той се храни със страховете и тревогите им, както и от собствената си злина. Наистина е странно, усещам присъствието на злото на входа на църквата и в кораба, но не и когато минавам покрай гробницата. На кого е тя?

– На сър Джордж Монталт, лорда, когото споменах! – възкликна Филип.

Анселм изглеждаше изненадан.

– Странно – прошепна той. – Демоните не смеят да я доближат.

– Защо? – попита Едмънд.

– Един Бог знае. Може би заради олтара и присъствието на светото причастие. Същото зло присъства в гробището и в тази къща.

– Значи мястото е обсебено от духове! – възкликна Стивън.

– Да, обсебено е от злото. Но тук има нещо необичайно, тук бродят и други сили. Те не са зли, а добронамерени. Не се намесват, но

наблюдават. Стоят на ръба на мрака и гледат. – Брат Анселм разпери ръце. – Опитайте се да си представите – каза той – стая, пълна със светлина, освен в средата, където цари мрак. Мракът не засяга светлината, нито светлината мрака. Но те съществуват заедно, очаквайки нещо. – Анселм млъкна и захапа кокалчетата на пръстите си. – Дяволът се храни със злото, което намира тук. Ти спомена нещастния отец Антъни и жаждата му да намери съкровището. Силите на мрака са използвали това и после са го унищожили, защото им го е позволил. Той ги е допуснал в съзнанието си. Това, което виждате; това, което мисля, че се е случило е, че ужасната верига от престъпления на Романел още чакат да бъдат приключени. Наблюдателите, които са умрели с лица, обърнати към Бога, искат справедливост и изкупление. От друга страна, Романел се е обърнал към мрака. Той все още му принадлежи и държи и останалите, които е развратил със своята власт.

– Значи не можете да го обезвредите? – попита Филип.

– Ще опитам. Само веднъж. Филип, ти ела с мен. Едмънд и Стивън ще останат тук. Не напускайте къщата. Но не се тревожете. – Анселм се усмихна на страха в очите на Едмънд. – Силите на мрака също се прекланят пред името на Исуса. Затова, когато ги призова, те ще дойдат.

– Какво ще правя аз? – попита Филип.

– Нищо – отвърна монахът. – Имаш ли разпятие?

– Да.

– Тогава ела с мен.

Те излязоха от къщата, прекосиха гробището и влязоха през главния вход на църквата. Филип се радваше, че Оплаквачката не е наблизко, навярно беше почувствала какво става. По настояване на монаха той запали свещ и я залепи върху кръщелния купел. Брат Анселм се обърна към вътрешността на църквата.

– Легни по очи! – прошепна той. Филип го погледна изненадан.

– Лягай! – заповяда монахът. – Затвори очи и каквото и да стане, не помръдвай!

Филип се подчини.

– Не надигай глава – повтори монахът – В името на Отца и Сина и Светия дух!

Монахът започна прогонването на духовете. Първо се обърна с молитва към Светата Троица, Света Богородица, Свети Йосиф, а после към Свети Архангел Михаил и всички могъщи ангели, които подкрепяха Бога. Щом свърши с това, брат Анселм започна заклинанието срещу духове.

– В името на Исуса Христа, заклевам те...

Въпреки че лежеше по очи, Филип изведнъж видя във въображението си, как църквата се изпълва с прокълнати духове, ужасни на вид: с огромни глави, дълги вратове, изпити лица, мръсни и хищни; с космати уши, кръвясали очи и обложена уста. Зъбите им приличаха на вълчи, отворените им гърла бълваха пламъци. Те крещяха с дрезгави гласове. Имаха извити пищялки, криви крака, костеливи ръце и сгърчени ходила.

– Господи! – прошепна той и се опита да стане, но брат Анселм леко го натисна на пода.

– Детски игри! – промълви той. – Стой мирен и слушай какво ще стане.

Тишината беше подтискаща.

– Как те наричат? – извика монахът към тъмнината.

Филип внезапно изстина. Не знаеше дали гласът беше въвн от главата му или в нея. Отначало се чу кикотене, злобен подигравателен смях. – Разкарай се, монахо! – просъска гласът.

– Как те наричат? – повтори Анселм.

– Лайна и нечистотии. Мръсотия и боклук. Измий се, монахо!

Филип отново се опита да повдигне глава.

– Не, не! – прошепна Анселм. – Няма нищо, Филип. Нищо няма да видиш. Аз чувам същия глас като теб.

– Развратен монах! – подиграваше се гласът. – Глулав и ужасен!

– Така става винаги – прошепна Анселм. – В името на Исуса – произнесе той – млъкни и отговори на въпроса ми. Как те наричат?

– Името ни е Легион, защото сме мнозина.

– Още веднъж те призовавам, как те наричат?

– Романел, бивш свещеник.

– Призовавам те да ми кажеш истината. Защо си тук?

– Обвързан съм с това място. – Сега гласът беше уморен. – Обвързан от прегрешенията си.

– От злото, което си сторил ли? – попита Анселм. – Отговори ми.

– От злото, което сторихме.

– И какво е то?

– Свещеникът знае.

– За отец Филип ли говориш?

– Свещеникът знае: той беше избран за изкупление.

Сега се чува и други гласове, които викаха, молеха за милост, искаха изкупление. После настъпи тишина. Филип почака, после вдигна глава. Монахът беше коленичил до него със стиснати ръце и затворени очи.

Той бързо се прекръсти и се изправи.

– Свърши ли? – попита Филип.

– Аз свърших, но с това не е свършено – отвърна монахът.

– Разбираш ли – продължи той, – с помощта на заклинанията аз мога само да разбера каква сила обитава определено място и причината тя да е там. Не мога да искам повече.

Брат Анселм излезе с Филип от църквата. Те застанаха на стъпалата и монахът се вгледа в обсипаното със звезди небе.

– За известно време ще бъде спокойно – обяви той. – Но не мога да прогоня тази сила. Ти трябва да го направиш, Филип. Трябва да има изкупление.

– Какво значи това? – попита свещеникът.

– Същото като тук, на земята, Филип – отвърна Анселм.

– Ако ти ме нападнеш и изгориш къщата ми, ще бъдеш наказан, ще бъдеш глобен и ще трябва да ме обезщетиш по някакъв начин. Това се отнася и за духовния живот. Когато е извършена голяма злина, тя трябва да бъде изкупена. Дългът трябва да бъде изплатен, да се обезщетят пострадалите. Това е твоя работа.

– Но как? – отчаяно запита Филип.

Анселм се усмихна, хвана го под ръка и го поведе през гробището към дома на свещеника.

– Мисля, че дотук си се справил добре. Затова Романел се е обърнал срещу теб, докато другите, Наблюдателите, чакат да видят дали не могат да ти помогнат.

– И какво предлагаш?

– Ще пийна още малко вино, Филип, и после ще си легна.

Призори ще си тръгна. Не искам никакво заплащане, нищо. Ще си отида, както дойдох, и ще докладвам какво съм направил на Негово просвещение.

– А после? – попита Филип. Монахът погледна назад към църквата.

– Днес си минал през блатата, нали? Филип кимна.

– Бил си на Хай Маунт, в имението и разбира се, тук? Мисля, че трябва да отидеш там, където е започнало всичко и там, където е свършило.

Филип го погледна изненадан.

– Лондон! – възкликна свещеникът. – Тамплиерите са дошли от тамошната си църква. Доколкото знам, архивите на ордена все още съществуват. Може би ще откриеш някаква връзка, някакъв ключ, за да разгадаеш тази мистерия. – Той си пое дълбоко дъх. – После иди в „Свети

Бартоломю“, там е умрял Романел, нали? Напълно луд? Може би добрите братя пазят някакви бележки за него. И ако бях на твое място, бих направил това веднага. Накрая ще те посъветвам още две неща. Първо, каквото и да ти казва приятелят ти Стивън... Така се казва, нали?

Филип кимна.

– Стивън е като другите – той ламти за това нещастно съкровище.

– И второ? – попита Филип.

– Щом веднъж намериш ключа, какъвто и да е, изгори църквата до основи заедно с къщата. Пречисти я с огън и построй нещо друго. Нещо, което ще помогне да се изкупят ужасните деяния, извършени тук.

Филип се канеше да продължи, но монахът хвана ръката му. Сега изглеждаше тъжен, дори изплашен.

– Това никога няма да те остави на спокойствие, Филип – добави той. – Каквото и да мислиш, каквото и да правиш, ти си свещеник. Ти си поел тази църква. Започнал си и не можеш да спреш дотук. Ти си този, който ще изкупи престъплението!

РАЗГОВОРЪТ НА ПОКЛОННИЦИТЕ

Бедният свещеник млъкна и погледна към спътниците си. Готвачът му се усмихваше, докато монахът беше почти извън себе си от вълнение.

– Познавам брат Анселм – възкликна той. – Истински свят човек. Много пътува по работи на Светата майка, Църквата.

– Радвам се, че поне един от вас го прави! – избоботи мелничарят.

– Могат ли да се случат наистина такива неща? – проговори Игуменката.

– О, да. – Продавачът на индулгенции прокара пръсти през боядисаната си руса коса, която висеше като лен от двете страни на слабото му, дяволито лице. – Мога да ви разкажа истории, от които косата ви ще настръхне, госпожо, а кучето ви ще умре от страх.

– Но това е само история за призраци, нали? – попита Батската невяста. Тя огледа разрушената църква и потръпна. – Мислите ли, че вече е полунощ?

– Скоро ще стане – злобно се ухили Приставът. – И тогава всякакви таласъми и създания на мрака ще използват от тайните си дупки. – Той се доближи. – Но с мен ще ви бъде топло и безопасно.

Батската невяста размаха подобен на бут юмрук пред лицето му.

– А това ще загрее добре ушите ти! – викна тя.

– Стига, стига – сър Годфри се изправи. Всички приказки замлъкнаха, когато той извади меча си. – Не искам да ви стряскам – той гледаше през разрушения вход, – но съм сигурен, че чух шум отвън.

– Трябва да проверим.

Оръженосецът скочи на крака, както винаги нетърпелив да последва баща си.

– Аз също ще дойда. – Йоменът грабна лъка си и се усмихна на Бедния свещеник. – Добър стрелец съм като онзи лесничей. Дори в тъмното виждам като котка.

– Вървете – отвърна Бедният свещеник. – Но ви уверявам, че няма да видите нищо.

Но сър Годфри вече крачеше към входа, а Йоменът и Оръженосецът бързо го следваха. Бедният свещеник се обърна към брат си, Орача.

– Изглежда, моята история предизвика паника.

Без да му отговори, Орачът се изправи, после двамата заедно

отидоха и застанаха на входа.

* * *

С изваден меч и кама със Годфри бавно пристъпваше напред. Йоменът и синът му вървяха от двете му страни. Рицарят усети как устата му пресъхва. Сигурен беше, че чу как някой се движи наблизо сякаш се криеше зад някое дърво или храст и наблюдаваше седналите край огъня поклонници. Той спря. Беше човек, надарен със здрав разум. Не вярваше, че историята на Бедния свещеник е просто приказка. Познаваше семейство Монталт. Често беше вечерял с тях. Те също бяха споменавали за някаква голяма загадка, за нещо, случило се няколко години преди смъртта на лорд Ричард. Пък и когато Рицарят беше минал през Скозби, там нямаше никаква църква. Лорд Хенри беше обяснил, че новата се намира във от селото, на малък хълм, наречен Хай Маунт. Със Годфри потрепера. Не се безпокоеше само от историята на свещеника. Нали беше посветил по-голямата част от живота си на унищожението на стригиите? Тези дяволи в човешко тяло, които пиеха кръвта на другите. Нали имаше подозрения към монаха? Въпреки самоувереното му държание, душата на монаха беше мъртва. Те никога преди не се бяха срещали, но Рицарят усещаше, че Монахът изпитва пламтяща омраза към него. Йоменът се доближи, пристъпвайки тихо в мрака. Малко по-късно дойде и Оръженосецът.

– Със Годфри, тук няма никой. Може би е било някакво животно, например лисица.

– Тогава да се връщаме.

Със Годфри тръгна обратно. Бедният свещеник и брат му седяха точно пред руините. Когато се връщаха при останалите, със Годфри със сигурност дочу Орача да шепне:

– И тук ли?

А Бедният свещеник му отговори:

– Да, братко, те ни наблюдават дори тук.

IV част

ПЪРВА ГЛАВА

Когато късно на другата сутрин Филип се събуди, Рохейша му каза, че монахът е заминал.

– Беше много любезен – каза тя, докато шеташе из кухнята – Каза също, че ще се моли за вас и ви желае щастие.

Филип седна на масата. Знаеше, че Анселм ще постъпи така – да замине незабелязано, също както беше пристигнал. Стивън и Едмънд също слязоха. Последваха го през гробището в енорийската църква, където той отслужи литургия. Няколко от енорияшите се присъединиха към тях. После тримата се върнаха да закусят в кухнята.

– Днес заминавам – обяви Филип и остави роговата си лъжица. – Трябва да отида в Лондон, да проуча някои неща. Едмънд, ти ще ме заместваш. Нещата тук би трябвало да са спокойни. Ако не е така, иди при сър Ричард Монталт. Стивън – той тъжно погледна към строителя. – Искам да видя напредък в чертежите ти, когато се върна. Ще те помоля да следваш съвета на брат Анселм. Не прави нищо, което застрашава спокойствието тук.

Стивън обеща. Филип знаеше, че го лъже, но не можеше да направи нищо. Даде на Едмънд подробни напътствия, после се качи в стаята си и приготви дисагите. След час вече беше напуснал Скозби.

Свещеникът умишлено избягваше пътеките и пътищата, които се виеха през блатата и се насочи на изток, докато стигна пътя на поклонниците, който свързваше Кентърбъри с Лондон. Тази нощ той преспа в един августински манастир. Добрите братя му дадоха храна и легло в спалнята за гости и късно на другата сутрин той влезе в Лондон.

Филип усети резкия контраст между града и тишината и спокойствието на провинцията. Скупчени къщи, тесни криволичещи алеи, зейнали канавки, оживление и шум на пазара. Тук се стичаха най-различни хора: ханзейски търговци, моряци от Леванта, италиански банкери, а на всеки ъгъл имаше тълпи просяци – мъже и жени, – които молеха за подаяние. Зловонието и преливащото море от цветове му се сториха доста изнервящи. Спря в една кръчма на „Сейнт Мартин'с Лейн“, където конят му се нахрани и почина, докато той се наобядва обилно с пай с месо от петел и кана силен лондонски ейл. Беше късен следобед, когато се

отправи към „Флийт стрийт“ и стигна до кръглата църква на тамплиерите. Остави коня си в една близка кръчма, където нае и стая за през нощта. После облече свещеническите си дрехи и влезе в църквата. Гледаше с интерес странната архитектура и обзавеждане на тази кръгла църква, построена според слуховете по образец на Соломоновия храм в Йерусалим.

Известно време Филип просто седя на пейка до вратата, загледан в различните стенописи, после стана и започна да изучава тамплиерските гробници на пода. Обиколи църквата и забеляза с интерес четиринадесетте картини, които изобразяваха страданията и смъртта на Исус. Те започваха с присъдата на Пилат и завършваха с полагането на мъртвия Христос в гроба.

Както обикаляше, Филип ахна и се върна при една от картините, коленичи и набързо произнесе благодарствена молитва. Не можеше да повярва на късмета си. После стана и отново преброи четиринадесетте картини. После се върна при шестата от тях. На нея Исус, който носеше кръста към Голгота, беше спрял от святата жена, Вероника, която избърсала кървящото му лице.

– Мога ли да ви помогна?

Филип се обърна. Младият монах беше облечен в черно белите одежди на кармелитите. Имаше широко и открито лице, чип нос и усмихната уста, но очите му гледаха зорко.

– Аз съм отец Филип Тръмпингтън – представи се свещеникът.

– Значи така. – Кармелитът приближи, като почесваше черната си твърда коса. Посочи към другия край на църквата. – Молах се там, когато дойдохте. Да си призная, отче, отначало си помислих, че сте луд, който обикаля насам-натам и не знае какво търси.

– Може и да съм луд – сряза го Филип, – но все пак съм свещеник, който търси помощ.

Кармелитът се усмихна и пристъпи напред. Те си стиснаха ръце и размениха целувка за поздрав.

– Брат Никълъс – представи се монахът. – Член на ордена на кармелитите, но служа в тази църква. Видях, че се заинтересувахте от „Пътят към Голгота“.

Той поведе Филип отново към картините.

– Да – отвърна Филип. – Братко, историята е твърде дълга. Никога не бях виждал такива картини.

– Те са поръчани от тамплиерите, по времето, когато църквата била тяхна – каза Никълъс. – Взели са идеята от францисканците. – Той

посочи сцената, където Вероника бършеше лицето на Исус. – Вие разглеждахте тази. Знаете ли, има такава легенда. Тринадесет картини са нарисувани по библейски текстове, но в никое от евангелията не се споменава за жена, наречена Вероника, която да е изтрила лицето на Христос. Това е просто една от онези истории, които се разказват от незапомнени времена. – Кармелитът млькна и почеса брадата си. – Всъщност, има някакво доказателство... – Той погледна Филип. – Отегчавам ли ви, отче?

– Не, не, продължавай. – Свещеникът посочи картината. – Това е шестата от четиринадесетте, нали?

– Да, защо?

– И този ред никога не е бил променен?

– Никога. Той е обичаен за Западна Европа.

– Ами легендата за плащеницата? – попита Филип.

– Както щях да кажа, легендата за Вероника, която изтрила лицето на Исус, докато се изкачвал към Голгота, е много стара. В знак на благодарност той оставил отпечатък от божественото си лице върху платното. – Кармелитът отстъпи и посочи картината. – Смята се, че това платно е обиколило Европа, но накрая попаднало в ръцете на византийските императори, които го съхранявали в една от базиликите си в Константинопол. През 1204 година Константинопол бил превзет от кръстоносците, между които имало и много тамплиери. Те взели платното и го задържали за себе си.

– Къде? – попита Филип.

– В обителта им в Париж, но не знам повече от това. Филип пое дълбоко дъх, за да скрие вълнението си. Не можеше да повярва на късмета си. Сега знаеше, че думата „Вероника“ и числата 6 и 14 бяха свързани с тази картина и легендата.

– Какво е станало с тамплиерските архиви, братко Никълъс?

– Повечето от тях били иззети от Короната – отговори Кармелитът.

– Използвали са ги, за да заграбят богатствата им. След това много от тях били върнати. Пазят се в архивите и библиотеката. Искате ли да ги разгледате?

Филип кимна.

– Интересува ли ви нещо по-конкретно?

– Домакински сметки и разходи на църквата, които се отнасят до месеците в края на 1307 и началото на 1308 година.

– Когато орденът е бил забранен – каза брат Никълъс. – Знаем малко за тяхната история. Какво в нея вълнува един свещеник от Скозби?

– Има връзка между историята на моята църква и тамплиерския

Орден – отвърна Филип.

– Добре, елате. Ще ви помогна.

Той изведе Филип през задната врата в избуялата градина и тръгна пред него към пострадалите от времето постройки на тамплиерите, които се намираха зад църквата. Библиотеката обаче беше добре запазена. Стените бяха новоизмазани. Дъските на пода бяха лъснати. Въздухът ухаеше приятно на кожа и пчелен восък, а книгите и ръкописите бяха грижливо подредени на рафтове.

– Бог знае колко дълго ще останат тук – промърмори Никълъс. – Сега ние, кармелитите, служим в този храм, но никой не е се е произнесъл кое кому принадлежи. Докато това стане, библиотеката е под наша опека.

– Не и под твоя, братко.

Възрастен Кармелит изникна иззад една от дървените маси, които стигаха чак до стената. Беше висок, със слабо лице и бузи, гладки като на бебе. Кичури коса стърчаха на оплешивяващата му глава, а под светлосините му очи имаше големи торбички. Той се приближи, като се подпираше на бастуна си.

– Братко Бенедикт, да ти представя отец Филип, свещеник от Скозби. Искат да проучат архивите на тамплиерите. – Брат Никълъс хвърли поглед към Филип. – От 1307 до 1308 година.

Старият библиотекар стана самата учтивост, горящ от нетърпение да помогне. Сложи Филип да седне на масата, донесе свещи и голям куп листа.

– Подредени са по годините на царуване на различните крале – каза Бенедикт. – Значи зимата на 1307 до 1308 е първата година от царуването на Едуард II. – Той отвори една от кожените папки, в които стояха сметките и прелисти страниците. – Тук има и други сметки – добави монахът. – Какво по-точно търсите?

Брат Никълъс също беше заинтригуван и Филип не можеше да откаже на добронамерените им усилия да му помогнат.

– Търся нещо за един рицар тамплиер, Уилям Чейсни. Избягал от храма към края на януари 1308. Може би е носел съкровищата на Ордена.

– Това е невъзможно. – Бенедикт вдигна глава и почеса тънкия си врат. – Напълно невъзможно.

При други обстоятелства Филип би се изсмял на такова категорично изказване.

– Не ни дръж в напрежение! – възкликна брат Никълъс.

– Защо да е невъзможно, многознайко?

– Защото лондонските тамплиери са имали малко ценни неща и почти всички те били иззети от краля.

Филип се втренчи в него с полуотворена уста.

– Какво...? – Той се запъна. – Но в Скозби се носят легенди за съкровище на тамплиерите.

– Това ли търсите? – попита рязко Никълъс.

– Не, не, заклевам се в кръста. – Филип леко се усмихна.

– Аз съм от хората, които могат да се препънат в сандък с пари и няма да го забележат. Не, но група тамплиери, водени от Чейсни, са били избити от контрабандисти в блатата близо до Скозби. Извършен бил голям грях.

– В такъв случай – забеляза брат Бенедикт – те са били убити напразно.

Той се изправи и се отдалечи в мрака. Когато се върна, носеше малко златно распятие с вграден в средата аметист.

– Брат Никълъс, отец Филип, това е част от съкровището на тамплиерите, оставено тук от кралските наместници. Вземете го.

Филип го послуша и остана изненадан от тежестта му.

– Е – продължи Кармелитът. – Представяте ли си торби или сандъци, пълни с такива ценни предмети? Тамплиерите не биха стигнали много далеч, особено из пустошта на Кент посред зима.

– Какво са носели тогава? – запита Филип.

– Не знам, но нека се опитаме да разберем.

Ако Филип се беше изненадал от добрия си късмет, когато намери „Пътят към Голгота“ и разбра какво означават 6 и 14, то търсенето из архивите на тамплиерите не доведе до такъв успех. Мина час, но почти нищо не бяха намерили. Сър Уилям Чейсни фигурираше в сметките, но само като служител на храма. Изведнъж брат Бенедикт възкликна.

– Ето! – Лицето му помръкна. – Но се боя, че не е много.

Той подаде един лист и посочи списък на коне и оръжие: „Да се приготвят за сър Уилям Чейсни и неговия отряд“. Написаното едва се четеше, а подробностите бяха малко.

– Спомнете си – обясни Бенедикт. – През зимата на 1308 година тамплиерският Орден е бил в немилост. Организациите му започнали да се разпадат. Записките са правени набързо, а понякога – дори пропускани.

Филип прегледа намереното от кармелита. Всичко се отнасяше до провизиите, приготвяни за сър Чейсни и отряд рицари, които трябвало

да напуснат храма в Лондон и да заминат в неизвестна посока. Спомена-ваше се храна и пари, но нямаше нищо необикновено. Не се спомена-ваше никакво съкровище, нямаше никаква загадка. Филип се облегна и потри лицето си.

– Ще продължа да търся сам – предложи брат Бенедикт, – ако сте уморен.

– Денят е към края си – каза Филип. – Задържах ви твърде дълго.

– Глупости! – възрази архиварят.

– Имате ли книги за легендата за плащеницата? – попита Филип. –

Имам предвид онази, с която Вероника избърсала лицето на Христос.

– Разбира се.

Бенедикт отмести стола си и като остави Филип и брат Никълъс да преглеждат сметките, се засуети из библиотеката, като си мърмореше под носа.

– Знаех, че имаме нещо.

Той се върна с дебел том, озаглавен „Свети легенди“. Прелисти страниците и остави книгата пред Филип.

Текстът беше на латински, но Филип го разбираше без проблем. Историята беше същата като онази, разказана от брат Никълъс. Как добрата жена на име Вероника помогнала на Христос и била възнаградена, а платното с отпечатъка на лицето Христово се превърнало в ценна реликва. Нямаше нищо ново, което да му помогне да разреши загадката. Той върна книгата и се канеше да си тръгне, когато брат Никълъс възкликна:

– Вижте това!

Той побутна обратно списъка, който Филип беше прегледал набързо и заби пръст в изписаното с нечетлив почерк заглавие, което гласеше „Коне“. Тук бяха описани конете и товарните понита, предназначени за сър Уилям Чейсни и отряда му. В края имаше мистериозна бележка: „Una equa: Pro Virgine“.

– Не разбирам! – възкликна Никълъс. – Това означава буквално „кон за Девата“. – Той отмести стола си. – Какво може да значи това? Дали са носили статуя на Богородица?

– Девата може да бъде и някоя девойка – обади се Бенедикт.

Филип отново прегледа сметките, но не можа да намери обяснение. Почувства се разочарован. В библиотеката се смрачи и той усети, че твърде дълго се е възползвал от добрината на монасите. Поблагодари им и тръгна обратно през църквата. Там спря и се взря въпреки оскъдната светлина в картината, на която Вероника изтриваше лицето на Исус.

Свещеникът отиде до тавана на кръчмата, който беше наел и прекара остатъка от вечерта, като се разхождаше неспокойно из стаята или лежеше на леглото с поглед, вперен в тавана. В Лондон се чувстваше в безопасност. Разбираше, че злото от Скозби не може да го застигне тук. Той въздъхна, осъзнал, че е вече късно, съблече се и си легна.

На другата сутрин стана отпочинал и се върна в църквата на тамплиерите. Брат Никълъс любезно му позволи да отслужи литургия в един от параклисите. Кармелитът го изчака в ризницата.

– Хайде, братко – пошегува се той. – Знам, че човек не живее само от хляб, но ела да закусиш с нас.

Филип се присъедини към кармелитите в столовата им, където брат Бенедикт го очакваше, потривайки нетърпеливо ръце.

– Отново прегледах всички документи – каза той. – Прочетох всичко, което намерих за плащеницата и Вероника. – Той се усмихна извинително. – Но не успях да намеря нищо.

Филип извади роговата си лъжица и започна да яде овесената каша. Не беше толкова гъста и сладка, както я правеше Рохейша, но компанията на кармелитите беше приятна и успокояваща.

– Защо тогава се вълнуваш така? – подразни го Никълъс.

– Заради онази бележка – продължи Кармелитът. – За коня, предназначен за девата. Прочетох отново житието на света Вероника. Знам, че това са легенди, но според тази, Вероника била девица, когато избърсала лицето на Исус. След възкръсването му тя станала негова последователка и се обрела на целомъдрие. С други думи, превърнала се в девица, посветена на Бога. Това ми напомни други неща. Знаете ли легендите за Граала?

Филип кимна.

– Според тях Граалът може да бъде съхраняван само от девица.

– Е и?

– В легендите за еднорога пък се казва, че този митичен звяр може да бъде укротен само от девица.

– Ясно – намеси се Филип. – Искаш да кажеш, че когато тамплиерите са напуснали Лондон, те са придружавали и охранявали девица? Младо момиче. – Той замълча, после добави. – Младо момиче, което е било избрано за пазителка на някаква свещена реликва.

– Вярвам, че е било така – отец Бенедикт се изправи на стола си.

– Но биха ли тамплиерите взели просто така някое момиче, което да поведат към кентската пустош?

– Не, не биха – отвърна старият Кармелит. – Но помниш ли Дома

на света Урсула? Това е малък манастир – обясни той – недалеч оттук. Близо е до хана „Епископът на Солзбъри“. Манастирът бил под закрилата на тамплиерите. Ордена дал на монахините земята и издържал манастира. Рано тази сутрин отидох там. Добрите монахини приемали там млади момичета, сирачета или безпризорни, които после се посвещаваха на Бога и ако пожелали, влизали в ордена.

Според регистъра, през януари 1308 година едно от тези момичета е било предадено на грижите на сър Уилям Чейсни.

– Оплаквачката! – възкликна Филип и поясни. – Това е една стара жена, която живее в гробището при моята църква. Твърди, че е незаконна дъщеря на грешния свещеник Романел. Мисля, че тя е детето от манастира, за който споменахте, братко Бенедикт. Рицарите са я охранявали, но защо – това е загадката. – Филип се изправи. – Не знам как да ви благодаря. Обещавам ви, че ако открия истината, ще ви я съобщя.

Час по-късно, след като братята го упътиха, Филип слезе до реката и нае лодкар, който да го откара до Уестминстър. Беше се спуснала гъста мъгла, която смразяващо напомняше за Хай Маунт и Скосби. Но дребният лодкар с мише лице му каза, че единственото, от което трябва да се притесняват, е да не се сблъскат с друга лодка или баржа по Темза. Филип се облегна назад. Чудеше се какво прави Едмънд и дали е било разумно да остави Стивън там. Опита се да разсее мислите си. Мъглата започна да се вдига и той видя, че реката кипи от живот. Кралски войници от акостиралите в редица кораби, ги зареждаха с провизии. Пространството между тях и брега беше задръстено от ладии, лодки с провизии и баржи, пълни с плодове и други храни.

– Тези мръсни негодници! – обясни лодкарят, като явно имаше предвид французите. – Видели са флота им край Танет.

После той се завайка, че кралството се управлява от дете и за неспособността на регента да отблъсне французите. Най-после достигнаха кралския кей в Уестминстър. Филип плати и тръгна нагоре по стъпалата, проправяйки си път между тълпата адвокати, тържители и чиновници, които се стичаха към съда. Най-накрая той намери Архива и неговия уредник, надменен чиновник, облечен бляскаво в поръбена с кожа роба. Той високомерно погледна Филип през лорнета си и неохотно изпълни поръчката на свещеника. Заведоха го на маса в малката читалня и един от помощниците на уредника му донесе исканите документи, като му посочи интересующите го места. Филип внимателно ги прочете. Писмата и документите бяха писани на официален език, но при всички случаи показваха, че през пролетта и лятото на 1308 година кралските

наместници са посетили Кент. Бяха посетили градчетата и селата около Скозби, и направили дискретни, но старателни проучвания дали отряд тамплиери под командата на сър Уилям Чейсни не е минал оттам. Несъмнено подозренията им бяха паднали върху Скозби. Пълномощниците горчиво се оплакваша от отношението и липсата на сътрудничество от страна на лорд Джордж Монталт и викария на енорийската църква, Романел. Внезапно Филип замря. Писмата бяха написани на латински и неграмотният чиновник беше написал името на Монталт на латински като Monte Alto. Беше виждал това някъде.

– Къде ли? – промърмори си той.

После си спомни яростната битка в Скозби. Знамето на Монталт с фамилия герб и девиз. Върна се към текста. Наместникът, който беше оглавявал комисията, смятал, че тамплиерите са били нападнати и избити, но не можал да намери никакви доказателства за местонахождението им, нито за онези, които са организирали нападението и най-вече за съдбата на „Magnum Thesaurum“¹⁰, което рицарите трябвало да пренесат.

Проверките били повторени и потретени, но към есента на 1308 година бележките ставаха по-редки и кратки. Най-накрая кралските служители обявили мисията си за невъзможна и се върнали в Лондон.

Филип подпря глава на ръцете си. Какво беше „Magnum Thesaurum“, голямото съкровище, което тамплиерите са охранявали. Защо им е било нужно младо момиче? Девица?

– Свършихте ли?

Филип вдигна поглед. Уредникът го гледаше като учител ученик, който твърде дълго се е задържал над плочата си.

– Да, свърших.

Той благодари на чиновника и напусна абатството. Когато стигна Холборн, оживена улица, която водеше до центъра на града, мъглата се вдигаше. Беше пълно със селяни с каруци, пълни със стока за пазара, тенекеджии и улични търговци с окачени на вратовете подноси, отрупани с панделки, фиби, амулети, евтини брошки и огърлици. Студенти се бяха запътили към училището при „Сейнт Пол“^с, бедно облечени, но жизнерадостни. Група членове на някаква гилдия, със спуснати качулки, придружаваха ковчег, драпиран с черен плат и поставен върху каруца. Зад него свещеникът четеше заупокойна молитва. Група престъпници с изпокъсани дрехи, приковани с обща верига през вратовете, отиваха към затворите Флийт и Нюгейт, придружавани от пристав и двама пияни

---

10. Голямото съкровище (лат.) – (Б. р.)

моряци. Филип тръгна след тях, докато стигнаха хана „Епископът на Илай“. После заобиколи градското сметище, като закриваше устата ѝ носа си с ръка. Широката яма, в която се трупаха всички боклуци на града, отравяше въздуха с отвратителна миризма. Филип избягваше да гледа натам. Не искаше да види полуразложените животински трупове, захвърлени там. Група работници посипваха сметището със сяра и с хрипливи гласове го подканиха да се присъедини към тях.

Най-накрая Филип задмина сметището и стигна Смитфийлд. Широко поле с нарядко разпръснати брястове се простираше от края на града на север към големия манастир „Св. Бартолому“. Свещеникът беше идвал тук в дните, когато на големия пазар цареше оживена търговия, но тази сутрин там беше тихо. Малка тълпа се беше събрала край един от брястовете, където бесеха двама престъпници. Те бяха изтикани грубо от каруцата и покачени набързо по една стълба, която после беше дръпната рязко. Филип прошепна молитва за тях и хвърли едно пени, когато един просяк, познал, че е свещеник, изникна от скривалището си зад дървената ограда, която обрамчваше площадката за екзекуции.

Филип спря, за да пропусне оръженосец, повел в лек тръс стадо коне от конюшнията на някой лорд на север от града. Дърветата оредяха и Филип видя пред себе си продълговатата сграда на августинския манастир „Св. Бартолому“ и покрития с червени плочи покрив на болницата до него. Порттиерът изслуша внимателно молбата му и придружи Филип през градината с билки до архива, който се намираше на гърба на болницата.

– Брат Норбърт – обясни му послушникът – ще ви помогне. Въпреки че пациентът, когото описвате...

Думите му увиснаха във въздуха, когато почука на вратата.

– Влез!

Стаята беше изненадващо голяма, стените ѝ – боядисани в успокояващо зелено. Върху тъмночервените плочи, които блестяха от чистота, нямаше рогозки.

– Внимавайте къде стъпвате.

Огромен августински монах стана от тапицирания си стол зад масата и се приближи, за да го поздрави.

Той стисна ръката на Филип и освободи послушника.

– Виждал съм много посетители да падат по задник! – обясни той. – Това не говори много добре за болницата, нали? Е, кой сте вие?

– Филип Тръмпингтън, викарий на църквата „Свети Осуалд“ в Скозби, Кент.

Августинецът изглеждаше объркан.

– Странно – каза той. – Чувал съм за това място и мисля, че името ви ми е познато. – Той почеса плешивата си глава и червендалестото му лице се изопна от напрежение. – Но както и да е! Защо сте тук, отче Филип Тръпмингтън от „Свети Осуалд“ в Скозби?

Той заведе Филип до един стол и побутна купа с розова вода пред него.

– Измийте си ръцете и лицето.

Изненадан, Филип го послуша, после внимателно се изтри с предложената кърпа.

– С всичките си посетители ли постъпвате така, братко?

– Огледайте стаята, отче Филип. Какво виждате? Свещеникът забеляза колко са чисти стените и пода. Мебелите също явно се миеха редовно, дори месингът по чекмеджетата и ковчежетата блестеше.

– Чисто е, нали? – каза гордо брат Норбърт. – Водата, с която токущо се измихте, е чиста дъждовна вода, докарана по брястови тръби до нас. Знаете ли защо, отче? Защото съм изучавал трудовете на Гален. – Той се наведе през масата. – Имам дори копие от Хипократ, да не споменавам трудовете на арабите. И знаете ли какво казват те? – Силният йоркширски акцент на брат Ронбърт стана още по-забележим. – Където има мръсотия, има и болести. Вие идвате от Kent. Когато чумата се появила в Kentърбъри, почти всички измрели, освен монасите от Крайстчърч. Само те се миели и пиели чиста изворна вода и поддържали всичко чисто.

– Той въздъхна. – Бог знае защо винаги смятаме, че мръсотията и светостта вървят ръка за ръка. – Съжалявам! – Той прекъсна речта си. – Все ме избива на проповеди. Защо сте тук, отче?

– В „Свети Бартолому“ е имало пациент – обясни Филип – преди много години, по време на царуването на Едуард II. Името му е Романел. Той също е бил викарий в Скозби, но изгубил ума си, полудял и бил доведен тук.

Брат Норбърт направи гримаса.

– Но това е било почти преди седемдесет години! – отвърна той. – Да, тук имаме малка постройка, разделена на килии, където държим лудите, които са заплаха за другите или за себе си.

– А има ли архиви? Братко Норбърт, дошъл съм чак от Kent. Ще бъда много благодарен за всяка помощ, която получа.

– Как няма да помогна на брат свещеник! Стойте тук. Да видим какво ще намеря.

Той излезе от стаята. Влезе прислужник с поднос, на който имаше хляб, твърдо сирене и кана ейл. Филип яде и пи около половин час, после брат Норбърт се върна, нахлувайки през вратата като вятър.

– Открих нещо – каза той. – Не е много. Това – той потупа малката прашна книга в ръката си – са бележките за пациентите, които са били затваряни тук. Прочетете тук.

Той отвори книгата и я подаде на Филип, като посочи с месестия си пръст страницата, на която беше написано „Юли 1312“.

„Днес, в деня на Благовещение, почина Романел, бивш свещеник на църквата «Св. Осуалд» в Скозби, Кент. Той умря, опълчил се срещу Бога и хората. Вярваше, че в леглото му се промъкват демони, нетърпеливи да отнесат душата му в ада. Същият Романел, който изрисува килията си с човешки очи, говори за «Онези, които го наблюдават» и в треската си каза, че вижда само чифт ужасяващи очи. Дали е изгубил ума си или просто е прокълнат, не се знае. Той постоянно изпада в ярост – отказва храна, питие или каквото и да е успокоение, било то телесно или духовно. На смъртното си легло той каза, че в Хай Маунт има съкровище и че в Хай Маунт е вината. Умря малко преди вечерня и беше погребан в общ гроб близо до Чартърхауз.“

Филип погледна отново бележката – беше написана на латински и този писар също беше използвал думите *Mons Alta*, за да означаи Хай Маунт.

– Той не е говорил за Хай Маунт – прошепна Филип. – Говорел е за Монталт.

– Отче Филип? Свещеникът вдигна поглед.

– Знаех си, че съм слушал за Скозби и преди. Нашият архивар токущо ми напомни. Тук имахме един строител. Как се казваше? А, да, Стивън Меркъл. Той също беше много заинтригуван от тази бележка.

ВТОРА ГЛАВА

В своята стая в свещеническият дом в Скозби, Стивън Меркъл стоеше прегърбен на стола и гледаше ръцете си. Подът край него беше покрит с чертежи – парчета пергамент и велен, скъсани и захвърлени в ъгъла. Меркъл скри лице в ръцете си. Не можеше да лъже и себе си. Беше дошъл в Скозби, за да построи църква, но в дълбините на ума му винаги бяха легендите за съкровището на тамплиерите. Когато разбра за назначението на приятеля си в тази енория, Стивън не можа да повярва на

късмета си. А когато Филип започна да говори за строеж на нова църква, Стивън го прие като знак от Бога. Беше направил проучванията си много внимателно. Беше чул за Романел и когато работеше като строител в „Св. Бартолому“ отдели време, за да изучи по-подробно края на този нещастен свещеник.

Стивън беше убеден, че може да открие съкровището, да обогати себе си и приятелите си, дори да вложи част от парите в строежа на новата църква. Изглеждаше толкова просто. Беше повярвал, че съкровището се намира на Хай Маунт. Сега откри, че е преследвал призраци, като валмата на проклетата мъгла, която нахлуваше в селото и обгръщаше църквата в море от сивота. Стивън отдръпна ръцете си. Ами ако не е на Хай Маунт, къде може да е?

– Трябва да е в църквата! – възкликна той. – Или в гробището.

Стивън внимателно беше изслушал разговора на Филип със заклинателя. Да, той вярваше, че има проклетие, но смяташе, че не е застрашен. Това, което го заинтересува, беше разказът на Филип за Оплаквачката. Ако не е дъщеря на Романел, коя е? Знае ли нещо? Може ли да му помогне?

Стивън отиде до прозореца и отвори капациите. Нощта се спускаше. Той въздъхна с облекчение – небето беше ясно и за пръв път чу чуруликането на птички в гробището. Беше ли премахнал заклинателят проклятието? Беше ли мястото вече безопасно? Той с удоволствие би поговорил със стария каменоделец. И отец Антъни ли е стигнал до заключението, че съкровището е заровено в църквата? Огледа гробището. От мястото си виждаше слабия блясък на свещ през един от прозорците на олтара – Оплаквачката отново бдеше.

Стивън затвори капациите и се ослуша. Къщата беше празна. Едмънд беше на посещения, доволен, че може да стои далеч от къщата, докато брат му го няма, както и да използва възможността да опознае по-добре енорияшите си. Стивън прехапа устни. Беше дал обещание на Едмънд, но какво щеше да стане, ако докажеше, че всички те грешат? Той взе наметката си, уви я около себе си, излезе от къщата и тръгна през гробището.

Вечерта беше мека и благоуханна, изпълнена с обещание за пролет. Стивън дълбоко си пое въздух. Сигурно Едмънд нямаше да има нищо против, ако зададе на старицата няколко въпроса. Страничната врата беше отключена. Отвори и я и влезе вътре. Дори църквата изглеждаше някак по-светла. Оплаквачката беше в храма, склонила ръце за молитва, втрънена в разпятието над олтара. Стивън коленичи до нея. Тя не му

обърна внимание, затова той се изкашля. Старицата се извърна и го погледна проникателно.

– Какво искаш, приятелю на свещеника?

– Казвам се Стивън.

– Знам името ти и познавам сърцето ти – отговори му тя. – Ти търсиш съкровището на храма. Наруши обещанието към приятеля си и отиде там, където и ангелите не смеят да пристъпят.

Стивън се изправи.

– Какво искаш да кажеш?

– Ти си приятел на свещеника. Той е добър човек. Той и брат му са Божи хора и сърцата им са чисти, но ти си различен. – Тя докосна слепоочието си. – Те ме накараха да се замисля. Върнаха ми спомените. Аз бях там, нали знаеш? – Тя продължи по-бързо, сякаш копнееше да се изповяда. – Бях там през онази ужасна нощ. В блатата, където бяха нападателни тамплиерите. – Тя отметна косата от лицето си. – Добри хора, смели войници.

– Била си там? – Стивън пристъпи към нея. – Ти си била там?

Жената се отдръпна.

– Не трябваше да ти казвам – заекна тя.

– Не, моля те!

Стивън искаше да я хване за рамото, но уплашената старица започна да се бори с него. Тялото ѝ беше толкова слабо и нежно, че ръката на Стивън се изплъзна и дрипавото ѝ наметало се скъса. Тя залитна и падна назад. Стивън се опита да я хване, но тялото ѝ се удари в един малък постамент, където някога беше имало статуя. Стивън с ужас видя как главата ѝ се удари в назъбения камък и се чу хрущене като от удар на брадва, която сече дърво. Тя отвори очи и почти му се усмихна. После се закашля и главата ѝ увисна настрани.

– О, не! Господи, не!

Стивън се наведе над нея и напразно потърси пулса на шията ѝ. Кожата ѝ беше суха, дори студена, сякаш духът ѝ, твърде нетърпелив да си тръгне, беше изскочил мигновено от тялото. Положи я на земята внимателно. Когато отдръпна ръката си, забеляза струйките кръв. Стивън се изправи, изтри пръсти в палтото си и погледна към кръста.

– Не исках да я убия – прошепна той.

Лицето на разпнатия Спасител го гледаше безизразно. Устата му пресъхна. Беше убил жена в църквата, кръвта ѝ беше върху ръцете му. Той се спусна навън, но спря ужасен. Очите, нарисувани на колоните из църквата, сякаш горяха със собствен огън, а в нишите от двете страни

чу тропота на войници с брони и дрънкането на сбруя. Стивън си спомни думите на заклинателя, че олтарът е безопасно място, но не можеше да се върне обратно. Нещо зло и ужасяващо пълзеше в мрака към него. Той извади камата си.

– Не исках да го направя! – изкрещя строителят. – Не исках да я убия!

– Наблюдаваме те! Винаги те наблюдаваме! – прозвуча шепот.

Стивън се обърна.

– Наблюдаваме те. Винаги те наблюдаваме.

Сега думите бяха произнесени от дълбоки гласове, сякаш някакъв невидим хор го наблюдаваше. Изведнъж страничната врата се затръшна. Стивън се обърна. Виждаше гробницата на Монталт и вратата към олтара, където лежеше Оплаквачката. Щеше да се върне, но от пода започна да се издига черен дим. Привидението полека доби форма. Пред него стоеше Романел с наведена глава, впил в лицето му злобния си поглед.

– Наблюдаваме те. Винаги те наблюдаваме!

Този път думите бяха произнесени на висок глас. Стивън пусна камата си и побягна. Ако можеше да стигне главната врата на църквата, да вдигне резето и да избяга в нощта! Той тичаше, а призрачните гласове продължаваха да припяват; зад него се движеше невидимото и отмъстително зло. Стивън вдигна резето и блъсна вратата, но тя беше заключена. Обърна се. Романел се плъзгаше през църквата към него. Малката врата към кулата беше отворена. Строителят изтича през нея, облян в пот. Сърцето му биеше като барабан. Изкачи се по спираловидното стълбище. На половината път спря. Стори му се, че пеенето в църквата е спряло, но после отново го чу заедно с тропота на крака, обути в ботуши. Някой го следваше по стълбите. Стивън отново затича и стигна до върха; отвори подвижната врата и се качи на покрива на кулата, като жадно поемаше студения нощен въздух и отчаяно се взираше в звездите. Затвори вратата и изтича към назибената стена.

– Помогнете ми! Помогнете ми! – извика той в нощта. Вятърът поде думите му и ги завъртя като сухи есенни листа. Стивън продължаваше да крещи. Навярно някой щеше да го чуе. Може би Едмънд щеше да се върне. Дочу дрънчене на сбруя и погледна надолу. Група рицари седяха на конете си в гробището. Бяха с ризници и шлемове. Върху широките им бели наметала се виждаше шестораменният тамплиерски кръст. Стивън изхлипа ужасен. Зад него подвижната врата се отвори с трясък. Романел се изкачи на покрива и застана, втренчил поглед в него. После пристъпи напред с протегнати ръце, сякаш искаше да го прегърне.

Стивън отстъпи настрана. Усети дупката в стената, но тогава Романел се хвърли напред, строителят отстъпи и изгуби равновесие. Тялото му се преметна през стената, докато ръцете му отчаяно се вкопчаха във въздуха. Стивън Меркъл, майстор-строител, падна като камък от кулата на църквата „Свети Осуалд“.

* * *

Филип си тръгна от Лондон рано на другата сутрин, убеден, че е намерил ключа към мистерията на своята обитавана от привидения църква и проклятието, което лежеше върху Скозби. Той яздеше бързо и спря само веднъж на обяд в една кръчма на стария римски път, където конят му беше нахранен, напоен и си почина. После отново продължи. Времето беше хубаво, вятърът – лек, небето – безоблачно. Пътищата и пътеките не бяха разкаляни, а потоците и ручеите лесно се пресичаха. Отби се в един манастир и след като отслужи литургия на следващата сутрин, отново яхна коня. Въздъхна с облекчение, когато видя Хай Маунт. Потънал в мисли за това, което беше научил, остави коня си да върви полека през горите към Скозби.

Отначало мислеше, че е сам. Беше късна утрин, мъжете трябваше да бъдат в полето, а жените да са заети с тъкане или с гледане на Децата. Дочу скърцане, погледна нагоре и спря коня си. Пътят през гората се стесняваше и точно в средата му една каруца го препречваше. Филип вдигна ръка в знак за мир.

– Добро утро, сър. Аз съм Филип, свещеникът на Скозби.

Каруцарят не отвърна на дружелюбния му жест и Филип усети как го побиват тръпки. Вгледа се по-съсредоточено. Конят беше черен, а юздите му бяха увити около ръцете на мъжа, който седеше на капрата. Той носеше наметало и черна широкопола шапка, която скриваше очите му. Филип изтегли коня си встрани. Каруцата не помръдваше. Той погледна ковчега, покрит с пурпурна погребална плащеница. Конят му, макар и уморен, стана неспокоен.

– Ако искате да минете – извика Филип – ще ви направя път. – Той излезе с коня си от пътя и застана на тревата. – В името на Бога! – извика свещеникът. – Пътят е свободен. Минавайте!

Каруцата остана на мястото си. Сега Филип с мъка удържаше коня си да не побегне.

– Тогава бъди проклет! – извика той.

Пришпори коня си напред по тревистата ивица. Почти беше се разминал с нея, когато каруцата внезапно се раздвижи и мъжът плесна с

юздите. Колата се втурна напред, по-бързо, отколкото Филип допускаше, че е възможно. Беше толкова бърза, че той се уплаши да не би люлеещият се ковчег да го удари. Дръпна коня си встрани, още по-далеч от пътя. Когато колата го отминаваше, конят му сви уши, избели очи и се вдигна на задни крака. Филип извика и се обърна. Тогава разпозна лицето на Романел, което му се хилеше под широкополата шапка. Но точно в този момент трябваше да се справи с коня си и когато го успокои, каруцата беше изчезнала. Филип слезе от седлото, спъна коня си и коленичи. Усети, че хлипа от облекчение. Не знаеше дали беше имал видение или дяволът си играеше с уморения му мозък. А може би беше предупреждение, че сега, когато се е завърнал, трябва отново да се изправи лице в лице с ужаса? Филип освободи коня си и препусна към селото. Още не беше излязъл на главната улица, когато усети, че нещо не е наред. Къщите бяха затворени, капациите на прозорците – спуснати и когато минаваше покрай кръчмата, старият каменоделец му извика и посочи към църквата.

Свещеникът завари гробището, препълнено с хора – жени, деца, мъжете от полето, всички се бяха събрали около двата трупа, които лежаха върху чаршафи, опънати на тревата. Далеч на другия край Филип видя дърводелеца да довършва два ковчега. Отначало му се стори, че единият труп е на брат му.

– Едмънд! – извика той и бързо слезе от коня. Един от селяните стисна ръката му.

– Това е Оплаквачката – дрезгаво го уведоми той. – Намерихме я мъртва в църквата, а приятелят ви, строителят, е паднал от кулата.

Когато Филип доближи труповите, Едмънд и лорд Ричард излязоха от църквата. Филип погледна телата. И двамата изглеждаха така, сякаш бяха заспали, макар че дясната страна на Стивън беше цялата в синини и главата му висеше малко накриво. Свещеникът се прекръсти и коленичи между двамата. Едмънд дойде при него и го потупа по рамото.

– Снощи – каза брат му – се прибрах вкъщи и намерих вратите на църквата отворени. Оплаквачката лежеше при олтара, а Стивън – в подножието на кулата.

Филип се прекръсти и стана.

– Знаете ли какво е станало? Лорд Ричард поклати глава.

– Като господар на имението, аз съм също и следовател, и съдия. Изложих телата тук и обях, че смъртта им се дължи на злополука. – Той сниши гласа си до шепот. – Но и двамата знаем...

– Да, да, знаем – отвърна Филип.

Беше потресен от тази смърт и още изплашен от това, което беше видял в гората, но вече безкомпромисно решен да осъществи плана си. Беше предупредил Стивън: какво повече можеше да направи?

– Лорд Ричард – каза той. – Ще бъда благодарен, ако сложим двете тела в ковчези и ги закараме в частния ви параклис. Нека бъдат погребани бързо в земите на именията, а когато свършим с това, ще отслужи литургия. Едмънд, очисти гробището! За хората не е безопасно да бъдат тук.

Филип отново коленичи. Свърши молитвите си, после лекичко написа кръстния знак на челата на двамата и въпреки, че Едмънд мърмореше, че вече го е направил, прошепна думите за опрощение. После нежно погали захабените ръце на старицата.

– Почивай в мир – молеше се той. – Иди при онези, които са тръгнали преди теб. – Той се обърна и се взря в бялото лице на мъртвия си приятел. – Каквито и грехове да си извършил, дано бог Исус ти прости и да ги приеме за слабост, а не за злина.

Филип се изправи. Отупа коленете си от тревата и без да обръща внимание на любопитните погледи на енориашите си, се върна в свещеническият дом. Рохейша закръжи около него като разтревожена кокошка, но Филип по възможно най-любезния начин ѝ каза да сложи храната на масата и да излезе колкото може по-бързо. Когато това стана, Филип извади вино и три чаши. После разряза месния пай, изпечен от икономката, и го раздели заедно с малка порция зеленчуци в три чинии. Когато Едмънд и лорд Ричард пристигнаха, Филип ги покани в кухнята. Затвори вратите и прозорците, взе малко светена вода от малко шишенце и благослови кухнята. Каза молитва и покани двамата си другари да хапнат с него. Докато ядяха, никой не проговори. Едмънд погледна към брат си, който просто поклати глава отрицателно. Лорд Ричард изглеждаше уморен и унил, сякаш тази смърт му беше дошла в повече. Той ровеше из храната и беззвучно мърдаше устни. Най-накрая пресуши чашата си и я сложи с трясък на масата.

– Няма ли да има край това?

– Много скоро – отвърна Филип. – Или поне аз мисля така. Какво е станало снощи?

Лорд Ричард потри лицето си.

– От малкото, което знам, смятам, че Стивън е отишъл в църквата, за да говори с Оплаквачката. Едва ли е смятал да я напада, но се е опитал да я хване. Тя е паднала. Знаем го, защото намерихме парцали от наметката ѝ в ръката на Стивън и следи от ботушите му пред олтара. –

Лорд Ричард направи пауза. – Един Бог знае какво е станало после! – продължи той. – Стивън явно е изтичал през кораба. Нещо го е подплашило. Извадил е ножа си, намерихме го в църквата. Опитал се да отвори предната врата, но била заключена, а нямал ключ. Ужасен, Стивън изтичал на кулата, а това, което го е преследвало – след него.

– Романел го е преследвал! – каза Филип. – Заклинателят каза, че в църквата обитава злото. Стивън не е искал умишлено да нарани горката жена, но кръвта ѝ е била върху ръцете му и това го е направило уязвим.

Свещеникът млькна и се загледа в проблясващата жаравна на огъня.

– А твоето пътуване до Лондон? – попита бързо Едмънд.

– Мисля, че знам какво е станало – каза Филип. – Остава да разбере още едно нещо. Елате с мен.

Те излязоха от къщата, прекосиха гробището и влязоха в църквата. Преди да отключи вратата, Филип помоли Едмънд да донесе кирки и лопати от бараката, докато разпитваше лорд Ричард дали в имението има масло за светилници.

– В големи количества – отвърна Монталт.

– Ще ви помоля за голяма услуга – каза Филип. – Искам разрешението ви, когато свършим тук, да изгорим тази църква до основи.

Монталт внимателно го изгледа. Лицето му беше бледо и изпито, но очите – ясни и твърди.

– Това ли е единственият начин, отче?

– Повярвайте ми, сър, така е. Ще прогоня духа от дарохранителницата и ще го унищожа. Всичко останало, включително гробницата на предшественика ви лорд Джордж, трябва да бъде предадено на пламъците. – Филип дръпна лорд Ричард за ръкава. – Когато се върнете в имението, помолете Пиърс да донесе маслото и други горивни материали. Имате ли барут?

– Малко – отвърна лорд Ричард. – Плених оръдие от французите. С него имаше и буре барут.

– Донесете и него – каза свещеникът. – А сега да започваме.

Отидоха в църквата. Филип заключи вратите зад тях и пушна резетата. Не обърна внимание на чувството, че го заплашва някакво зло, на студа и миризмата на плесен. Знаеше, че е в безопасност. Сърцето му беше чисто, ръководеха го само най-висши подбуди.

– Лорд Ричард – започна той. – Когато се връщах от Лондон, много мислих за тази църква. Разглеждали ли сте очите, нарисувани върху колоните? Моля ви, идете и вижте в коя посока гледат.

Той и Едмънд седнаха на стъпалата на олтара, докато лорд Ричард

бавно обикаляше църквата. Най-накрая той се върна и спря до гробницата на дядо си.

– Гледат насам.

– Да, така е. А надписът на гробницата е: „Под високия връх се крие съкровището на сина Давидов.“ Всички, включително Стивън, са смятали, че Alto Monte означава Хай Маунт, но не е така. Ако размените думите, то става Monte Alto – каламбур с името на вашето семейство. Забелязах го за първи път на девиза на знамето ви.

– А съкровището на сина Давидов?

– Както всички останали и аз мислех, че става дума за Соломон, сина на Давид. Соломон, разбира се, е построил храма в Йерусалим. Тези, които са търсили съкровището, смятали, че това е зашифровано название на съкровището, отнето от тамплиерите от Романел и лорд Джордж. – Филип млъкна, за да подреди мислите си. – Сега мисля по друг начин. Фразата „Давидов син“ може да се отнася и до Христос. Направо казано, лорд Ричард, каквото и да е съкровището, а аз мисля че знам, то е заровено в гробницата на предшественика ви. Преди да изгорим църквата, трябва да я отворим и да го вземем оттам.

– Но това ще бъде светотатство!

– Не, сър. Истинското светотатство е станало преди много години. Искам да отворя тази гробница. Ще ми обещаете, когато свършим, синът и бъдещата ви снаха да отнесат съкровището там, където им кажа.

Лорд Ричард пристегна колана с меч на кръста си.

– Отец Антъни също го е знаел. – Филип отиде до гробницата. – Говорил е с каменоделеца. Имал е безумната идея да проникне в гробницата откъм криптата. Мисля, че това вече не е необходимо. А вие, лорд Ричард?

Старият рицар грабна една от кирките, облеgnати на стената и удари силно отстрани гробницата. Звукът се понесе из църквата като звън на погребална камбана. Лордът се усмихна на Филип.

– Това е отговорът ми, сър. Само ще гледате или ще ми помогнете?

Филип и Едмънд се присъединиха към него. Вместо да се мъчат със страните, те се заеха с капака на гробницата. Камъкът се ожули и напука, най-накрая успяха да го пробият и с помощта на лопатите и металната пръчка, която Филип намери под стъпалата на камбанарията, успяха да отместят капака. Спряха за малко. Филип изпрати Едмънд до къщата за малко буренце ейл, чаши, хляб и плодове. После изтриха праха от устата и лицата си и изядоха храната.

Въпреки възрастта си, лорд Ричард не показваше никаква умора

след това напрежение и се смееше на мехурите по ръцете на Едмънд и Филип. Свали наметалото си и преди да го спрат, нарязва ивици от него и им каза да бинтоват ръцете си. Отново се хванаха на работа. Филип беше толкова съсредоточен в задачата, че забрави за църквата, докато не чу металическо дрънчане, сякаш рицар в броня вървеше из напречния кораб. Той спря, облегна се на кирката и изтри потта и праха от лицето си. Огледа се. Църквата вече не изглеждаше толкова заплашителна. Очите върху колоните сякаш бяха избледнели или просто бяха покрити с облаците прах, който се трупаше върху пода. Дочу отново звука – дрънчане от ризница.

– Братко? – тревожно се обади Едмънд.

– Чувам – отвърна Филип. – Наблюдателите дойдоха. – Той погледна към тъмния кораб. – Няма да ни пречат, нито ще позволят на Романел да се намеси. Те знаят, че намеренията ни са добри. Чухте ли ме? – извика той. – Грехът ще бъде изкупен.

Лорд Ричард също спря, остави кирката и посегна към камата в колана си. Тогава го чуха, лек като бриза, тих шепот, едва доловим:

– Наблюдаваме те, винаги те наблюдаваме.

– Добре! – извика Филип в отговор. – А добрият Бог наблюдава всички ни!

Продължиха да работят, докато гробницата не се превърна в купчина камъни. В средата ѝ, на дъното, върху малък подиум, имаше метална кутия – ковчегът на лорд Джордж. Отне им известно време да го отворят. Вътре имаше друго ковчеже, дървено. Него успяха да извадят. По настояване на Филип го занесоха в олтара, където Едмънд запали всички свещи, които можа да намери. Лорд Ричард извади камата си и внимателно освободи капака. Под него имаше скелет с увиснала челюст и свити крака.

– Сякаш се е свил – каза сър Ричард. – Сякаш някой е събрал костите му.

Филип внимателно го огледа. Лорд Ричард имаше право. Обикновено труповете бяха погребвани с изправени и събрани крака, с ръце на гърдите. Но въпреки че нямаше следи по ковчега, сякаш някаква невидима сила беше извадила трупа, беше го сгънала и го върнала обратно. Около ковчега се виждаше блясък на скъпоценности – пръстени от ръцете на лорд Джордж, сребърен кръст, чиято кожена каишка отдавна беше изгнила.

– Какво е това? – Филип извади от горната част на ковчега малка кожена възглавничка. Обикновено при погребение на земевладелец като

лорд Джордж, възглавницата в ковчега се правеше от златотъкан брокат и се пълнеше с гъши пух, но тази беше направена от кожа и краищата ѝ бяха защити един за друг. Филип извади камата си и разпори шевовете. Сега възглавничката се превърна в малка чанта. Той внимателно бръкна вътре и извади някакъв пакет, увит в брокат. Сложи го на пода и внимателно го разви. Отначало изглеждаше сякаш платът вътре е покрит с тъмни, ръждиви петна. Прецени, че тъканта е старинна, но добре запазена, заради плътността си.

– Едмънд! – заповяда той. – Вземи това. Дръж го внимателно.

Брат му го послуша.

– Обърни го, точно така. Лорд Ричард, донесете свещите! Когато рицарят го направи и разгледа плата, той ахна и падна на колене до Филип. Те се взираха с благоговение: изображението върху тъканта беше живо и вълнуващо. Мъжко лице, отпечатано с кръв. Върху плата личаха дори раните по бузите, окървавената коса, която падаше върху лицето, както и короната от тръни, жестоко забити в челото му. Филип се прекръсти. Едмънд остави платното на пода и се наведе, за да го разгледа.

– Не може да бъде – промърмори лорд Ричард, – но е истина. – Филип опипа платното, което приличаше повече на пергамент, отколкото на плат. – Това е кърпата, която Вероника използвала, за да изтрие лицето на нашия Спасител. Гледате лицето, пред което се прекланят милиони. Това е било съкровището на тамплиерите.

– Как се е запазило толкова време? – попита Едмънд.

– Самата тъкан е плътна – отвърна Филип. – Несъмнено, тези, които са го съхранявали, са използвали специални масла, за да се борят с разрухата. Това е чудо. Вдигни го пак.

Едмънд го направи на светлината на свещите. Филип се взря: отпечатъкът беше тъмночервен, с леко ръждив оттенък, но изображението беше съвършено и показваше дори контурите на брадата и скулите. Сериозно лице. Измъчено, но величествено, страдащо, но спокойно. Очите привлякоха вниманието му – огромни, хлътнали, с полузатворени клепачи. Те също сигурно са били облени в кръв, защото ясно си личаха, но колкото повече Филип се взираше в там, толкова по-странни му се виждаха. Сякаш клепачите се вдигаха и очите проникваха в сърцето му, изпитваха душата му. Почувства студ, устата му пресъхна. Тези очи бяха виждали Романел и лорд Джордж, когато бяха избили тамплиерите и разпоковали сандъка със съкровището. Как ли бяха изгаряли съзнанието им! Съдещи, знаещи, нищо чудно, че Романел и Монталт са полудели. Филип продължаваше да ги гледа: загадъчните очи го омагьосваха. Не

бяха сурови, а по-скоро нежни. Тялото му се затопли, кръвта се завърна в ръцете и краката му. Чувство на блаженство и пълно спокойствие го обзе, сякаш беше приключил успешно трудна работа. Не му беше трудно да гледа лицето пред себе си – не изпитваше нито страх, нито тревога.

– Стъгни го – прошепна той. – Увий го отново в броката. Филип стана и влезе в олтара. Смъкна сребърната дарохранителница, отвори касетата, която съдържаше светото причастие и го сложи в устата си. После запали светлината и огледа църквата.

– Оставете всичко тук – каза лорд Ричард. – Оставете скелета на моя дядо и всичко друго. Оставете статуите, покривките за олтара, столовете и аналоя. – Той се изправи. Гласът му беше дрезгав, лицето му пламнало от гняв. – Прости ми, отче. Това е Божи дом, но моят предшественик и Романел са го превърнали в бърлога на крадци. – Той се огледа. – Нека изгори от криптата до кулата. – Той се качи по стъпалата на олтара и сложи ръката си върху разпятието. – Заклевам се – извика и гласът му проехтя в църквата, – че няма да оставя и следа от светотатството и ужасните престъпления на моите предшественици. Тази църква ще бъде унищожена и на нейно място ще бъде построен манастир. Изкупление ще има!

Рицарят слезе и последва Едмънд, който изнасяше плащеницата в кожената торба през страничната врата.

Филип остана още малко. Обиколи църквата, като внимателно разглеждаше всичко. Лорд Монталт беше прав. В такива случаи Светата църква предвиждаше крайни мерки: пречистване чрез огън, за да не остане следа от греха. Отиде до предната врата и махна резето. По-късно оттук щяха да внесат маслото. Отиде до страничната врата и дори не трепна, като чу шепота, без да знае дали той звучи в църквата или само в ума му.

– Ние още те наблюдаваме! Винаги ще те наблюдаваме.

Филип спря с ръка на резето на страничната врата. Знаеше, че този загадъчен глас – или собствената му съвест – имаше право. Той носеше отговорност за разкриването на загадката на Скозби. Сега, когато знаеше какви ужасни престъпления бяха извършени, той разбра, че ще трябва да прекара живота си като свещеник в изкупление. Освен това беше довел тук и Стивън, така че до известна степен и неговите ръце не бяха съвсем чисти. Той се прекръсти и излезе от църквата, за да се присъедини към останалите в свещеническия дом. Едмънд вече беше поставил свещената реликва на специална масичка в малкото преддверие. Беше

запалил по две свещи от всяка страна. Филип каза на лорд Ричард да седне. Отиде в кухнята, сложи три чаши на подноса, напълни ги догоре с най-хубавия кларет и ги занесе обратно. Известно време те просто отпиваха от него и размишляваха върху това, което се беше случило.

– Сега вече всичко е свършено – проговори лорд Ричард, все още с напрегнато лице.

– Не още! – отговори Филип. – Знам, че църквата и тази къща трябва да бъдат изгорени. Съгласен съм, че на това място трябва да се установи някой от светите ордени, но има още много да се прави. – Той въздъхна. – А ние ще трябва да се махнем отук.

Лорд Ричард вдигна глава изненадан.

– Не, Филип!

– Брат ми е прав – обади се Едмънд. – Не можем да останем тук. Скозби има нужда от нов свещеник, както и от нова църква. Веднага щом свършим, ще си тръгнем.

– Ами плащеницата? Филип си пое дълбоко дъх.

– Да се върнем към началото – каза той. – Нека поне в ума си поставим всички парчета на мястото им и видим каква е цялостната картина. Тогава ще ви кажа какво трябва да се направи с безценното съкровище на тамплиерите.

ТРЕТА ГЛАВА

– Тази мистерия – започна Филип – започва през зимата на 1308 година. Орденът на тамплиерите във Франция ще бъде забранен, членовете му – затворени, земите и богатствата му – конфискувани. Английските тамплиери са пазели тази свещена реликва, навярно взета назаем от църквата им в Париж, когато се случило всичко това. Те не искали тя да попадне в ръцете на английската Корона или на някой друг. Решили, че отряд рицари под командата на сър Уилям Чейсни ще преминат през Кент и ще се качат на кораб за Франция, където ще предадат реликвата на семейство Чейсни. – Той посочи плащеницата. – Тамплиерите били бойци, но и монаси. Те смятали, че реликвата трябва да бъде носена, заради своята история, от девица. Чейсни много бързал, затова взел едно младо момиче, възпитавано в местния манастир. Тя щяла да носи плащеницата, придружавана и пазена от него и другарите му. От малкото, което знам за ордена на тамплиерите, Чейсни и спътниците му се заклели с най-тежки клетви да изпълнят мисията си.

– Това обяснява ли интереса на младия французин? – попита сър Ричард.

– Да. Навярно тамплиерите са изпратили съобщение до Франция, че изпращат плащеницата и вероятно, въпреки че нямам доказателства за това, тя първоначално е била подарена на ордена от семейство Чейсни. Както и да е – продължи Филип – всичко вървяло добре, докато сър Уилям и отрядът му не се опитали да прекосят долината на Кент. Възнамерявали да заобиколят Скозби, но не знаели, че Романел със съучастието на лорд Джордж Монталт предвождал престъпна банда контрабандисти.

– Значи това не е било единственото им нападение? – попита Едмънд.

– О, не – отвърна Филип. – Романел бил безмилостен и порочен човек. Пролял кръвта на много невинни хора. Знам нещо за обичаите в Кент – Той се усмихна на лорд Ричард. – И как действат контрабандистите. Те винаги наблюдават пътищата. Романел не правел изключение. Неговите шпиони открили, че отряд тамплиери бягат от Лондон и злият свещеник решил, че е на път да завладее огромно съкровище.

– Но да нападне група въоръжени мъже? – попита сър Ричард. – Опитни бойци, които ще се бият на живот и смърт?

– Мислех си същото, докато не отидох при блатата. Истина е, че тамплиерите били войни, свикнали да прекосяват пустини или да атакуват замъци. Но Романел бил хитър. Той ги примамил в блатата, а после неговата банда престъпници ги нападнала отдалеч. Вероятно – продължи Филип – нападението е станало през нощта. Накрая Романел и спътниците му се приближили. Тамплиерите, които оцелели, били ранени и лесно довършени. После те отворили съкровището, за да установят, че то било просто едно парче платно.

– А младото момиче? – попита Едмънд.

– Подозирам, че тя се е скрила по време на нападението. Романел и хората му я открили с реликвата.

– Защо просто не са я убили? – попита лорд Ричард.

– Бог знае, сър. Навярно в тях е трепнала искрица съжаление. Романел можел да го направи, възрастност той до края го искал. Но присъствал и вашият дядо, и хората от селото, които също имали деца. Скарали се и не пожелали да прережат гърлото на детето.

– Пък и вече били отрезняли – съгласи се Едмънд.

– Така е. Жертвите им не били просто група обикновени пътници, а монаси-войни. Освен това нямало съкровище или поне не такава, което

можели да видят. Смятам, че все пак са спечелили нещо. Без съмнение тамплиерите са носели злато и сребро за пътуването си в чужбина. По-късно Романел го използвал, за да поднови църквата в жалък опит за изкупление.

– Ами мъртвите тамплиери? – попита лорд Ричард.

– Едмънд е прав. Когато се успокоили, Романел и бандата му размислили над това, което извършили. Знаели са, че ще бъдат задавани въпроси. В края на краищата всички знаели, че орденът на тамплиерите е забранен. Властите в Лондон можело да изпратят пълномощници, за да открият какво е станало с Чейсни и групата му.

– Затова значи използвали Хай Маунт? – прекъсна го Едмънд.

– Да, Романел и бандата му никога не били убивали толкова много и толкова важни хора. Лесно е да се отървеш от случаен пътник или търговец, дори от двама-трима търговци, имали нещастieto да попаднат в ръцете им. Но рицари тамплиери? Блатото било претърсено, трупoвете извадени и съблечени, после занесени на Хай Маунт. Осквернили и изпразнили старите гробове и сложили под надгробните плочи трупoвете на тамплиерите. В друга част на развалините скрили дрехите на момиченцето и кожените дисаги на рицарите. Оръжието и ризниците им били друго нещо. – Филип направи пауза и отпи от чашата си. – Помнете, че Романел бил сребролюбив и агресивен. Мечoвете и камите струват пари. Вероятно възнамерявал да ги използва по-нататък, затова отбелязал гробoвете в регистъра, но не можел да ги остави като доказателство за вината на селото. Затова ги донесъл обратно и ги заровил в ковчези в гробището.

– Ами конете и сбруята?

– Те сигурно са скрити в някоя друга дупка. Оцелелите коне били пуснати на свобода. Бедните животни не познавали района. Всеки кон, скитащ се без седло или юзда, лесно можел да бъде хванат от някой селянин или фермер и никой нямало да задава въпроси.

– Знаел ли е Романел какво е откраднал? – попита Едмънд.

– Съмнявам се – отговори Филип. – Не и докато не се върнал в Скозби. Чувствал се разочарован, измамен, може би дори уплашен от това, което бил направил. Можете да си представите как са се срещнали тук с лорд Джордж и са видели реликвата. Едва тогава вероятно започнало да им просветва какво са направили. Не е нужно да познаваш подробно Библията, за да разпознаеш лицето на нашия Спасител. Романел и лорд Джордж попаднали в ужасен капан. Хората биха платили луди пари за такава реликва, но как можели да обяснят по какъв начин са се

сдобили с нея? Още по-важно, Романел сигурно е осъзнал светотатството, което извършил. Било късно да убие малкото момиче, били го забелязали, затова я представил като свое незаконно дете.

– Но защо тя не си спомняше? – попита Едмънд.

– Била е много малка. Можете ли да си представите как се е отразила върху ума ѝ тази ужасна нощ? Всеки би се побъркал, камо ли едно малко момиче, уплашено, ужасено и постоянно следено от Романел. Накрая тя забравила, защото искала да забрави и така започнал животът ѝ тук, преструвката, че е дъщеря на свещеника.

– Ами Наблюдателите? Очите? Демоните тук, в Скозби?

– Мелниците на Бога, сър Ричард, мелят много бавно, но много ситно. Романел дал плащеницата на вашия дядо, лорд Джордж, за да го скрие, а той започнал да избива членовете на своята банда, които били заплаха за него. Кралските пълномощници дошли и си отишли. Романел си отдъхнал, но се намесила Божията ръка. – Той хвърли поглед към брат си. – Помниш ли, Едмънд, какво ни каза заклинателят: между нашия, видим свят и невидимия свят на духовете има тясна граница. Тамплиерите се върнали, за да измъчват Романел, лорд Джордж и останалите. Същевременно злото, което било извършено, присъствало тук. Съпругите на мъжете, виновни за убийствата на тамплиерите, винаги умирали седмици след раждането. Ужасяващо напомняне от Бога за онова, което били извършили...

– А греховете на бащите се предават на синовете – цитира Библията лорд Ричард. – Дори до трето коляно.

– Но това не било всичко – продължи Филип. – Рицарите си отмъщавали, но същото правела и плащеницата. Романел и лорд Джордж видели очите на Спасителя Христос и тези очи започнали да ги преследват. – Филип сви рамене. – Останалото знаете. Романел опитал да се отърве от страха, като нарисувал тези очи в църквата и се опитал да забрави. Лорд Джордж полудял, когато осъзнал какво е направил, и че не може да го поправи. Единственото, което можел да направи, е да си спомни шестата картина от „Пътят към Голгота“ – Вероника, която бърше лицето на Исус. Затова непрекъснато пишел 6 и 14, името „Вероника“ и най-вече думата „Изкупление“.

– Но защо дядо ми е накарал да заровят плащеницата с него?

– За да не попадне в чужди ръце. Или лорд Джордж е смятал, че така ще избегне адския огън, като порочните принцове, които искат да ги погребват близо до олтара. Романел се съгласил. Лорд Джордж бил погребан с реликвата. Романел накарал да издълбаят надписа и през

следващите месеци самият той попаднал в своя личен ад.

– Ами останалите призраци? Филип разпери ръце.

– Лорд Ричард, било извършено тежко престъпление, невинната кръв искала отмъщение. Злото трябвало да бъде унищожено, налагало се изкупление. Обикновените свещеници, които идвали тук, не могли да разберат това. Онези, които се опитали да намерят съкровището с користна цел, били опорочавани от злото на Романел и трябвало да заплащат за това, както открил отец Антъни.

– Но защо ние? – попита Едмънд. – С какво сме по-различни?

Филип поклати глава.

– Не знам. Навярно затова Бог ни е призвал да бъдем свещеници, затова са ни изпратили да служим в Скозби. Бог избира хората, независимо дали това им харесва или не. Не казвам, че сме по-добри или по-лоши от онези, които са дошли преди нас, но нещо трябваше да се свърши и ние го направихме.

– Ами сега? – попита лорд Ричард.

– Трябва да тръгваме. Изкуплението трябва да продължи. „Свети Осуалд“ трябва да бъде унищожена, мястото да бъде дадено на някой религиозен орден и да се построи нова църква на Хай Маунт.

– Ами реликвата?

– Лорд Ричард, още ли е девица лейди Изолда? Благородникът се изчерви.

– Така мисля – заекна той. – Разбира се, че е девица! – сопна се внезапно.

– Вие, тя и Хенри трябва да направите поклонение. Трябва да занесете тази реликва обратно във Франция на законните ѝ собственици. Какво ще стане с нея по-нататък, зависи от Бога и семейство Чейсни. Обещайте ми, че ще го направите.

Лорд Ричард вдигна ръка.

– Бог ми е свидетел!

– Не казвайте на семейство Чейсни цялата история. Всъщност колкото по-малко знаят, толкова по-добре. Нека Изолда носи реликвата. Тя трябва да довърши делото на тамплиерите.

– Ами вие?

– Аз напускам Скозби утре сутринта – отвърна Филип. – Днес ще събера багажа си, както и Едмънд. Длъжен съм да отида и разкажа всичко на моя епископ. Трябва да продължи изкуплението. Христос е дошъл да служи на бедните, така ще направя и аз. Ще поискам най-бедното село в Кент, където свещеникът трябва да оре, за да има какво да яде.

Едмънд, ако ти...

– Не, – прекъсна го брат му. – Където отидеш, братко, аз ще те последвам. Аз също имах участие в това. И аз, както ти, поканих Стивън.

Лорд Ричард се изправи.

– Сигурен ли си, Филип?

– Да, сър. Дори няма да отслужи погребалната литургия.

Трябва да го направи някой друг. Колкото по-бързо си тръгнем, толкова по-добре. Но сега имаме да довършим нещо.

Лорд Ричард остана до края на деня. Помогна на двамата братя да си стегнат багажа. Предложи им пари, нови дрехи, по-бързи коне, но Филип беше непреклонен. Щяха да си тръгнат, както бяха дошли. Дълбоко в сърцето си Филип се обвиняваше за смъртта на Стивън и макар да знаеше, че ще напусне Скозби, селото никога нямаше да изчезне от паметта му. Той погледна през прозореца и забеляза, че пъпките по дърветата започват да се разтварят. Повика Едмънд.

– Всяка година – каза той – където и да отидем, Едмънд, каквото и да се случи, когато дойде пролетта, когато паднат априлските порои, ще ходим на поклонение. Няма да напускаме Кент, а ще отдаваме почит на свети Томас Бекет, ще паднем на колене пред останките му в кентърбърийската катедрала и ще се молим да се застъпи за нас пред Бога, за нашите души, за тази на Стивън, за всички, които са умрели тук.

Продължиха с подготовката. Бяха свършили и седяха в кухнята, когато пристигна Пиърс с още един от слугите на лорд Ричард. Лесничейт не задаваше въпроси. Той и спътникът му помогнаха на двамата свещеници и господаря си да разтоварят буретата с масло от каруцата и да ги внесат по импровизирана рампа в църквата. Филип нареди буретата да бъдат пробити и маслото разляно. Донесоха също вързопи съчки и ги разпръснаха из подгизналите от маслото напречни кораби. Филип слезе в криптата и продължи подготовката там, като каза на Едмънд да донесе всичко сухо, което може да гори и да го натрупа на купчина, след това Едмънд се погрижи за посетителите, докато Филип отиде в празната, студена колиба на Оплаквачката.

Мястото беше запуснато, огънят – отдавна угаснал. Някои от съдовете бяха счупени и Филип си помисли, че някой любопитен селянин или дете вече беше идвало тук. Той прегледа вещите на старицата – нямаше нищо забележително, освен че парчетата пергамент, на които беше нарисувала спомените си, сега бяха повече. Нещо беше добавено – името Катрин.

– Това ли е името ти? – попита той мрака. – Когато си била малко

момиче, приютено в онзи лондонски манастир, това ли е било името ти? Не Присцила, не Оплаквачката, а Катрин.

Навън изкрещя птица. Филип седна на един стол и загледа как дневната светлина помръква. Чувстваше се спокоен, вече не се страхуваше, а от краткия си престой в Скозби беше научил много за доброто и злото, за човешката воля и необходимостта да се възстанови унищоженото, за това, че човек отговаря за постъпките си. Вечерният бриз донесе слабо дрънкане на сбура и той чу шепота:

– Наблюдаваме те, винаги ще те наблюдаваме!

Филип долови промяната. Не казваха „Наблюдаваме те, винаги те наблюдаваме“ както преди. Духовете на мъртвите тамплиери знаеха за бъдещите му планове.

Той стана и намери в колибата малка чаша масло. Изля го върху импровизираното легло, щракна огниво и когато пламъците алчно подхванаха покривката, излезе в мрака и се присъедини към останалите в свещеническата къща.

Чакаха до късно през нощта. Филип и Едмънд изпипваха подробностите, за да няма нищо пропуснато, когато дойде новият свещеник. Слязоха в кухнята, където лорд Ричард седеше с Пиърс. Другият слуга беше освободен.

– Най-добре да започнем сега! – обяви Филип.

Те отново влязоха в гробището, където въздухът беше изпълнен с мирис на изгоряло дърво. Филип отиде да провери овъглените останки на колибата на Оплаквачката, после влезе в църквата. Лорд Ричард беше донесъл малкото буренце барут и чертаеше с него пътека от олтара до страничния вход.

– Стой надалеч, отче – предупреди го той. – Когато това се запали, горещината ще е ужасна.

– Пали! – отвърна Филип.

Лордът щракна с огниво и Филип загледа унесено малкия синьо-жълт пламък, който тръгна по фитила, посипан с барут. Видяха го да влиза в олтара. Лорд Ричард измъкна Филип навън и затръшна страничната врата. Отидоха при останалите в другия край на гробището. През един от тесните прозорци на олтара Филип видя искра светлина, а през другите – блясъка на пламъците. Огънят скоро се разпали и след минути пожарът ревеше из църквата. Всички прозорци станаха червено-оранжеви и струи дим започнаха да се издигат през дупките в покрива. Керемидите започнаха да се тресат. Чу се звук като от далечен гръб, последван от ужасен трясък, когато покривът се срути. Кулата също гореше,

изправена като пламтящ пръст, насочен към нощното небе. Шумът, димът и пламъците събудиха някои от селяните, които дотичаха по улицата. Лорд Ричард отиде при тях и им нареди да се връщат по домовете си.

– Слава Богу, че почти няма вятър – промърмори той. – Няма да разнесе искрите. Отче, трябва да се прибирате. Пиърс ще остане на пост.

– Не, не – отговори Филип. – Искам да видя края на всичко това. – Той се усмихна на всички. – Моля ви! Ще остана и, ако има някаква опасност, ще дойда да ви предупредя.

Едмънд протестираше, но Филип настоя.

– Огънят се разгоря – каза той. – Няма какво повече да правите. Пожарът не може да стигне нито до къщата, нито някъде другаде.

Сър Ричард и останалите си тръгнаха. Едмънд се върна с малка кана ейл, малко хляб, сушено месо, сирене и една доста смачкана ябълка. Намери Филип да седи до едно от старите тисови дървета, с очи, впереани в горящата църква. Едмънд постави храната и бирата на земята и остави брат си сам.

Филип не се притесняваше от студа и тъмнината. Просто седеше и гледаше как църквата изгаря до основи. Стените започнаха да се рушат, тази срещу него напълно се срина и горещината от огъня обхвана цялото гробище, докато Филип трябваше да се извърне. Когато отново погледна, църквата приличаше на горяща празна черупка. Той се зачуди, дали небето му помага – от гробницата, олтара, амвона или аналоя нямаше и следа. Стана и приближи до огъня. Той беше вече поотслабнал, въпреки че по средата на кораба все още гореше силно. Филип ахна – докато гледаше в огъня, видя да се оформят някакви сенки – сякаш хора с качулки седяха в сърцето на огъня. Отначало помисли, че е само един, но се появиха и други, подобни на стълбове дим. Филип преброи поне петнадесет. Той гледаше невярващо. Най-предната фигура тръгна към него: плъзгаше се като сянка по стена, като насън. Филип отстъпи. Фигурата продължаваше да настъпва и качулката ѝ падна назад. Филип разпозна призрачното лице на Романел. Очите му блестяха от гняв, устата беше изкривена в гримаса, ръцете му, подобни на ноктести лапи, бяха протегнати напред, сякаш искаше да извади сърцето на Филип. Този път свещеникът не отстъпи. Нямаше да позволи да бъде уплашен. Сънувам ли, чудеше се той. Това привидение ли е или игра на въображението ми? Замириса му на изгорял плат. Романел вече не се движеше с лекота. Започна да върви и да се препъва. Филип направи кръстния знак. Романел се приближи още. Свещеникът виждаше острите му зъби и кръвясали очи. Зад себе си дочу подрънкването на сбруя и тропот на

копита. Романел вдигна очи към някаква точка зад главата на Филип и започна да отстъпва. Устата му беше разтворена в беззвучен писък. Той влезе в пламъците, които избухнаха с нова сила, и изчезна. Филип се обърна: нямаше нищо, само тисовите дървета и високата трева, която се огъваше на вятъра. Вгледа се отново в църквата. Огънят угасваше, сякаш пламъците бяха задоволили апетита си и желанието им да унищожат всичко беше изчезнало. Филип се върна и отново седна под тисовото дърво.

Когато Едмънд го разтърси, той здраво спеше. Стресна се и отвори очи. Беше ден, птиците пееха в дърветата над него. Парливиат дим от църквата го накара да кашля и се дави.

– Случи ли се нещо снощи, братко?

– Да – отвърна Филип, изправи се и се протегна. – Видях Романел или поне така си мисля, както и всички, затворени тук заради нападението им над тамплиерите. Романел тръгна към мен и в очите му се четеше жажда да ме убие, но после се върна в пламъците. Мисля, че повече няма да безпокои това място.

Въпреки предупрежденията на брат си, Филип влезе в овъглените останки на църквата. Усещаше ясно миризмата на масло и горящо дърво и плат. Лорд Ричард и Пиърс излязоха от къщата и бързо тръгнаха през гробището. Извикаха на Филип да бъде внимателен.

– Щом добрият Бог ме спаси от Романел – извика им свещеникът, – сигурно ще ме спаси и от падащи камъни.

Въпреки това той видя тревогата по лицата им и излезе навън при тях.

– Сега това място трябва да се изравни със земята. Не трябва да остава камък върху камък. Съборете надгробните плочи. Накарайте някой свещеник да благослови мястото и да прогони духовете със сол и светена вода. Къщата също трябва да бъде напълно разрушена.

– Няма ли да останете, отче? – попита лордът. – Почти не сте спал.

– Не. Багажът ни е готов и конете ни чакат. Ще спрем някъде по пътя. Искам да стигна в Рочестър до довечера.

Сбогуваха се. Филип изми ръцете и лицето си. Заедно с Едмънд изведоха конете от конюшната. Той целуна Рохейша и даде на Криспин сребърна монета. Повтори напътствията си към лорд Ричард и потегли, като препушна бързо през селото, преди енориашите да разберат какво става.

Навлязоха в гората, но вместо да заобиколи Хай Маунт, Филип пое по пътя към него.

– Защо? – попита го Едмънд. Свещеникът сви рамене.

– Искам да се сбогувам.

Стигнаха върха, слязоха от конете и влязоха в разрушения храм. Филип коленичи на мястото, където беше стоял олтарът. Прекръсти се, затвори очи и произнесе кратка молитва. Едмънд се присъедини към тях. След това извадиха от дисагите мях с вино. Филип напълни две чаши и се усмихна на брат си.

– Да прием за нас двамата, Едмънд, и в памет на Стивън. Огледай се, никога вече няма да се върнем тук.

Те седнаха в един ъгъл и се облегнаха на стената, като си спомняха онова, което и двамата считаха за връхна точка в свещеническия им живот. Филип изля остатъците от вино на земята. Тъкмо щеше да стане, когато чу дрънченето на сбруя точно зад стената.

– Господи! – изстена той – Спаси ни, Господи!

Едмънд забърза към него и също застина с отворена уста: на другия край на Хай Маунт, препречвайки пътя надолу, се събираше група ездачи. Ярката слънчева светлина се отразяваше от стоманените им шлемове и ризници. От мястото, където стояха, виждаха ясно белите наметала на тамплиерите с големите шестораменни кръстове. Филип присви очи. Тамплиерите сякаш щяха да участват в някакво тържествено шествие. Конете им бяха прекрасно украсени, седлата и сбруята от кафява кожа, оръжията – сребърни, а наметалата – бели като девствен сняг.

– Ще ни сторят ли нещо? – изохка Едмънд.

Групата приближи към тях. Колкото и да се опитваше, Филип не можа да различи лицата им. Зад командира, рицарите образуваха строй във формата на буквата V, като фаланга, готова за бой. Някакво цветно петно привлече погледа му. Между редиците конници той видя малко момиче, възседнало кафяв кон, с наметка от небесносиня вълна. Отново не можа да различи подробности. Тамплиерът водач извади меч си и го издигна така, че той заблестя на слънцето. Наведе го, после отново го вдигна.

– Поздравяват ни – прошепна Филип. – Не ни мислят злото.

Водачът прибра меч си и Филип отново чу думите. Не знаеше дали тамплиерът е проговорил и думите му са били донесени от бриза или душата му просто е доловила ехото. Той затвори очи и когато ги отвори, тамплиерите бяха изчезнали.

ЕПИЛОГ

Поклонниците се събудиха веднага след зазоряване. Разпалиха огъня и скоро старата срутена църква се изпълни с вкусния аромат на печено месо. Всички горяха от нетърпение да продължат и се радваха колко хубав обещава да бъде денят. Небето беше безоблачно, слънцето вече грееше силно и никъде не се виждаше и следа от мъгла. Заприготвиха се за път, а Готвачът, въпреки екземата си, взе едно кожено ведро и отиде за вода до близкия извор. Конете бяха оседлани и като разговаряха весело помежду си, поклонниците се събраха край огъня да закусят. Те се смееха на страховете си от предишната нощ, когато мрактът сякаш се беше затворил около тях, а историята на Бедния свещеник ги беше изпълнила със скрит ужас.

Когато той завърши разказа си, поклонниците бяха останали в безмълвен размисъл. Сър Годфри още веднъж беше излязъл навън с изваден меч, за да открие защо бяха чули дрънчене и стъпки в изоставеното гробище край църквата. Търсенето му не беше дало резултат. Независимо от това всички присъстващи признаха, че са почувствали тръпки да лязат по гърбовете им, сякаш отвън има хора, които ги наблюдава.

– Това беше само приказка за духове, нали? – попита Морякът.

– Хайде, хайде – прекъсна го Ханджията. – Всички знаем, че не е така.

Той намигна на сър Джефри Чосър – напоследък често се заговаряше с дребния, жизнерадостен придворен. Беше странно, че много от поклонниците се познаваха помежду си и че историите, разказвани вечер, не бяха само приказки, а се основаваха на истината.

– Не мога да кажа – заяви гордо Готвачът – дали е приказка или не. Но аз съм от Скозби. Монталт имат земя там...

– Ами старата църква? – попита някой.

– Както казах – отвърна Готвачът – старата църква вече я няма. Сега на мястото има монашески орден. Свети хора, отдадени на молитвите си – добави той и погледна лукаво към кармелита, който пълнеше уста си с хляб и месо.

– Ами на Хай Маунт? – попита Правникът.

– Там има красива църква от сив камък, чиято камбанария стига до небето – отговори Готвачът и размаха мърлявия си показалец. – И преди да ме попитате, лорд Ричард е погребан пред олтара. Колкото до

проклятието – той сви рамене – лорд Хенри и лейди Изолда са в отлично здраве и са горди родители на пет буйни деца. – Той млъкна и лицето му доби озадачен вид. – Затова не съм сигурен, господин свещеник, дали историята ви е вярна. Спомням си обаче, че лорд Хенри и младата му съпруга бяха на поклонение във Франция. Няваше ги с месеци.

– Ами селото? – попита орачът.

Готвачът погледна към мрачното му лице, а после към аскетичните черти на брат му, Бедният свещеник. Наистина ли тези двамата бяха свещениците, дошли преди толкова много години в Скозби? Спомените на готвача бяха замъглени и макар понякога той да улавяше поглед или жест, които му напомняха нещо, не беше сигурен и затова не искаше да ги притеснява. Усмихна се на Орача.

– Скозби е прекрасно място, щастливо и преуспяващо. Отец Мелитус е с нас от много години. Добър пастир, който бди над паството си.

– Знаете ли какво? – Батската невеста стана и сложи широкополата си шапка. – Когато бях на поклонение в Кьолн, чух за плащеницата с изображението на лицето на Христос. – Но това са само приказки. – Тя показа редките си зъби в усмивка.

– Хайде – сър Годфри бръсна трохите от изцапания от пътуването си жакет. – Време е да тръгваме. Трябва да намерим пътя, а и след тази страшна история, може би Мелничарят ще ни размее с нещо по-весело.

– Да – обади се Икономът. – За един монах, невъздържан и развратен като врабче!

Щеше да започне нова караница, но сър Годфри плесна с ръце и Ханджията се намеси. Огънят беше угасен, църквата – претърсена за забравени вещи. Като разговаряха шумно, поклонниците отидоха при конете си, като спореха кой да разкаже следващата история. Бедният свещеник и Орачът останаха край огъня, загледани в черната пепел. Сър Джефри Чосър дойде при тях.

– Това сте вие, нали? – попита той. – Свещениците Филип и Едмънд? Моля ви, кажете ми. – Веселите му очи сега бяха ясни и сериозни. – Няма да кажа на другите.

– Ние сме тези, за които ни мислите – отговори Бедния свещеник. – Но по-важно е какви станахме. Сега брат ми и аз живеем от обработката на земята. Постим и се молим. Служим на Христос и на нашето стадо. Никого не връщаме с празни ръце.

– Изкуплението ли е това? – попита Чосър.

– Да. – Бедният свещеник се усмихна и вдигна излинялата си наметка. – С живота си изкупуваме греховете на мнозина.

Чосър кимна и отиде при останалите.

– Те бяха тук снощи, нали? – прошепна Орачът.

– Да, знаех, че ще дойдат.

– Знаеше ли?!

Бедният свещеник отведе брат си до една от стените и Орачът видя две очи, нарисувани с въглен върху мазилката. Под тях бяха написани думите: „Spectamus te, semper spectabimus te!“ – Ние те наблюдаваме, ние винаги ще те наблюдаваме!

КРАЙ

© 1997 Пол Дохърти
© 2000 Мариана Димитрова, превод от английски

Paul C. Doherty
Ghostly Murders, 1997

Сканиране, разпознаване и редакция: сгесге, 2008

Публикация:

Издавателство „Еднорог“, 2000
Мариана Димитрова, превод, 2000
Христо Хаджитанев, художник, 2000
ISBN 954-9745-22-8

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/5460>]